

OULUN YLIOPISTO
UNIVERSITY of OULU
1958 ■■ 2008

**OULUN YLIOPISTON TILINPÄÄTÖS JA
TOIMINTAKERTOMUS
2008**

SISÄLLYSLUETTELO

I	Toimintakertomus.....	1
I.1	Johdon katsaus.....	1
I.2	Vaikuttavuus.....	6
I.2.1	Toiminnan vaikuttavuus.....	6
I.2.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	18
I.3	Toiminnallinen tehokkuus.....	19
I.3.1	Toiminnan taloudellisuus.....	19
I.3.2	Toiminnan tuottavuus.....	25
I.3.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	30
I.3.4	Yhteisrahoitteen toiminnan kustannusvastaavuus.....	34
I.4	Tuotokset ja laadunhallinta.....	36
I.4.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	36
I.4.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	66
I.5	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	67
I.6	Tilinpäätösanalyysi.....	75
I.6.1	Rahoituksen rakenne.....	82
I.6.2	Talousarvion toteutuminen.....	84
I.6.3	Tuotto- ja kululaskelma.....	84
I.6.4	Tase.....	85
I.7	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	86
I.8	Arviointien tulokset.....	86
I.9	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	87
2	Talousarvion toteutumalaskelma.....	88
3	Tuotto- ja kululaskelma.....	92
4	Tase.....	93
5	Liitetiedot.....	94
6	Allekirjoitus.....	103

I Toimintakertomus

I.1 Johdon katsaus

Tulossopimuskauden keskimmäistä vuotta 2008 leimasi valmistautuminen yliopistolain muutokseen, laatujärjestelmän auditointiin ja tukipalvelurakenteiden kokoamiseen. Samalla yliopisto vietti 50-vuotisjuhlavuottaan yhdessä kansainvälisten ja kotimaisten yhteistyökumppaneidensa kanssa. Osana varautumista tulevan yliopistolain haasteisiin käynnistettiin aktiivinen varainhankinta yliopistorahastoon valtiovallan päätettyä pääomasijoituksista myös tulevaisuudessa julkisoikeudellisina laitoksina toimiville yliopistoille. Oulun yliopiston varainhankinnan keräystavoite on 20 miljoonaa euroa. Tavoitteena on hankkia yrityksiltä, yhteisöiltä ja yksityishenkilöiltä rahoitus valittujen tutkimusohjelmien käynnistämiseksi sekä koko Suomen kannalta tärkeiden tutkimusalojen ja innovaatiopohjan vahvistamiseksi. Varainhankinta käynnistyi suhdanteiden kannalta epäkiitolliseen aikaan yleismaailmallisen talouskriisin varjossa.

Vuoden alkupuolella valtiolta vahvisti korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen päälinjat tulevina vuosina. Oulun yliopiston ja opetusministeriön tulossopimukseen sisällytetyn linjauksen mukaan Oulun yliopiston kehittämistä kansainvälisenä tutkimusyliopistona jatketaan edelleen yhteistyössä elinkeinoelämän ja sektoritutkimuslaitosten kanssa. Tämä suunta sopii erittäin hyvin myös yliopiston uuden strategian lähtökohdaksi. Tätä koskeva valmistelutyö käynnistyi hallituksen työseminareilla, joissa pohdittiin erityisesti kansainvälisten huippututkimuskeskusten luomista valittaville painopistealoille yhdessä toimintaympäristön kanssa. Yliopiston hallitus hyväksyi yliopiston laatujärjestelmän sisällön laadunhallinnassa noudatettavat periaatteet. Käynnistettiin mittava laatutyökoulutus ja valmisteltiin yliopiston laatutyön käsikirja.

Yliopiston tohtoritutkintojen määrä oli 123 tutkintoa eli 7 tutkintoa edellisvuotta vähemmän. Tohtoritutkintotavoite saavutettiin humanistisella alalla ja kauppatieteissä; terveystieteissä tavoite ylittyi. Vaatimaton tohtoritutkintojen kokonaismäärä on ilman muuta itsetutkiskelun paikka. Normaalisti erinomaista tohtoritutkintotulosta tekevän lääketieteen koulutusalan jääminen tavoitteestaan on yllättävä, mutta alan erinomainen tutkijankoulutusjärjestelmä huomioon ottaen pudotus lienee väliaikainen. Yliopisto jatkoi edelleen toimenpiteitään tutkimuksen ja tutkijankoulutuksen kehittämiseksi kansainvälisen tutkimuksen kokonaisarviointiryhmän suositusten pohjalta. Yliopisto kohdensi edellisen vuoden tapaan 4,1 M€:n lisäpanostuksen tutkimustoiminnan ja tutkimusinfrastruktuurin vahvistamiseen. Yliopisto säilytti hyvän asemansa kansainvälisellä tutkimusyliopistojen ns. Sanghain listalla sijoittuen sijavälille 305–402 Helsingin yliopiston jälkeen maamme toisena tutkimusyliopistona yhdessä Turun yliopiston kanssa.

Perustutkinnoissa saatiin aikaan kaikkien aikojen tutkintoennätys 1932 maisterintutkintoa, mikä ylitti maasteritavoitteen (1545) lähes 400:lla. Tutkintoennätykset ylittyivät yleisesti koko yliopistolaitoksessa johtuen uuteen tutkintojärjestelmään siirtymisvaiheen päättymisestä muilla kuin tekniikan aloilla. Tutkintotavoitteet ylitettiin tekniikkaa ja lääketiedettä ja hammaslääketiedettä lukuun ottamatta kaikilla koulutusaloilla, suurin ylitys (199) oli luonnontieteissä. Erityisesti tietojenkäsittelytieteissä tehtiin erinomainen tutkintotulos useiden tietoteollisuusalan maisteriohjelmissa opiskelleiden aktivoituttua saattamaan opintonsa päätökseen.

Yliopiston Cross Border -yhteistyöohjelmat Luoteis-Venäjän yliopistojen ja Lapin yliopiston kanssa hyväksyttiin opetusministeriön asetukseen. Barents Cross-Border University (BCBU) -yhteistyön koulutusohjelmia kehitettiin ja ensimmäinen yhteinen maisteriohjelma käynnistyi syksyllä. Ohjel-

massa on saatu luotua yhteiset opintokokonaisuudet, mutta yhteiset tutkintotodistukset vaativat edelleen neuvotteluja. Oulun innovaatiokeskusten perustaminen käynnistyi yhdessä toimintaympäristön toimijoiden kanssa. Hallitus perusti kansainväliseen liiketoimintaan painottuneen Martti Ahtisaari instituutin (MAIGBE), jonka tärkeänä toimintamuotona nähdään koulutusvientä. Lisäksi hallitus perusti Internet-tutkimuskeskuksen (Center for Internet Excellence, CIE) yhteistyössä elinkeinoelämän (mm. Nokia) ja VTT:n kanssa. Toimintaan osallistuu myös Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Tätä yliopiston fokusaluetta tukee osaltaan myös langattoman tietoliikenteen kansainvälisen maisteriohjelman (Master's Degree Programme in Wireless Communication Engineering, WCE) perustaminen. Yhteistyö Namibian yliopiston kanssa jatkui tavoitteena teknillisen tiedekunnan ja lääketieteellisen tiedekunnan aikaansaaminen Windhoekin pääkampukselle Namibiaan sekä sikäläisen opettajankoulutuksen kehittäminen. Yhteistyössä Luulajan yliopiston kanssa perustettu Nordic Mining School tähtää kaivosalan osaamisen vahvistamiseen ja kehittämiseen Skandinaviassa.

Yliopiston kokonaisrahoitus kasvoi 3,8 %, budjettirahoitus 4,2 % ja täydentävä rahoitus 3,1 %. Yliopiston taloustilanne pysyi tilikaudelle olosuhteisiin nähden tyydyttävällä tasolla. Täydentävässä rahoituksessa lähes saavutettiin tulossopimuksessa asetettu 32 prosentin kokonaisrahoitusosuustavoite. Suomen Akatemian ja Tekesin rahoitukset kasvoivat erinomaisesti vuonna 2008. Tekesin rahoitus kasvoi 31,9 % edellisvuodesta ja sen osuus koko täydentävästä rahoituksesta oli 19,9 %. Akatemian rahoitus kasvoi 13,8 % edellisvuodesta ja sen osuus koko täydentävästä rahoituksesta oli 18,9 %. Henkilöstökulujen suhteellinen osuus kokonaismenoista kasvoi verrattuna edelliseen vuoteen. Henkilöstökulut muodostivat 64,2 % yliopiston kokonaismenoista.

Osaava henkilöstö on yliopiston tärkein voimavara. Yliopiston hallitus hyväksyi vuoden lopulla henkilöstöpoliittisen toimintaohjelman. Sen tehtävänä on ohjata yliopistoyhteisön toimintaa niin, että Oulun yliopisto menestyy ja on työntekijöilleen hyvä työpaikka.

Yliopiston henkilötyövuodet vuonna 2008 vähentyivät edellisvuodesta 56:lla. Henkilöstövähennykset kohdistuivat lähinnä toimisto-, hallinto- ja laboratoriohenkilöstöön. Yliopiston tukipalvelujen kehittämishankkeesta ja yliopistojen palvelukeskushankkeesta johtuvat henkilöstövaikutukset alkavat syksystä 2009. Hallituksen hyväksymän yliopiston tukipalvelujen kehittämishankkeen toimintasuunnitelman mukaan hallinnollisia tukipalveluja keskitetään tulosyksikköjen palvelupisteisiin ja hallintopalveluihin. Hankkeen tavoitteena on tehostaa tukitoimintoja ja vapauttaa resursseja yliopiston ydintoimintoihin. Rakenteellisen kehittämisen tukemiseksi yliopisto käynnisti mittavan uudelleen- koulutusohjelman.

Yliopistossa otettiin vuoden alussa käyttöön uusi opetus- ja tutkimushenkilöstön virkarakenne, jossa erityisesti kehitetään neliportaista tutkijaurajärjestelmää. Tiedekunnat muuttivat vuoden aikana noin puolet eli noin 700 opetus- ja tutkimusvakanssiaan uuden rakenteen mukaisiksi. Humanistisessa tiedekunnassa uusi virkarakenne on käytössä lähes koko opetus- ja tutkimushenkilöstöllä. Virkarakenneuudistuksen tavoitteena on pitää nimikkeeltä toiselle siirtyminen, virkoihin liittyvä vakinaistaminen ja kausien lukumäärän määrittely mahdollisimman joustavana huomioiden lainsäädäntö, sen muutokset, henkilön pätevytyminen, tehtävässä menestyminen sekä yksikköjen tarpeet, tehtävät ja taloudellinen tilanne. Lähtökohtana on edelleen se yliopistossa noudatettu periaate, että kaikissa tehtävissä sekä opetetaan että tutkitaan.

Yliopiston toiminta-ajatus ja organisaatio

Oulun yliopiston toiminta-ajatus

Oulun yliopiston tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta, sivistystä ja kulttuuria, vahvistaa kansallista kilpailukykyä ja hyvinvointia edistävää osaamista sekä turvata korkeasti koulutetun työvoiman ja tutkijakunnan saatavuus vaikutusalueellaan.

Oulun yliopisto vuonna 2012

Oulun yliopisto on tiedeyliopisto, jonka tutkimus ja siihen kytkeytyvä opetus ovat korkeaa kansainvälistä tasoa.

Yliopistossa on kolme tutkimuksen painoalaa, informaatioteknologia ja langaton viestintä, biotekniikka ja molekyyli-lääketiede sekä pohjoisuus ja ympäristö.

Painoaloilla yliopiston osaaminen on maailman huippua. Painalojen lisäksi yliopistolla on kansainvälisesti vahvaa osaamista useilla tieteenaloilla.

Yliopiston organisaatio

Oulun yliopisto on luonteeltaan asiantuntijaorganisaatio ja rakenteeltaan konserniorganisaatio. Sitä johdetaan yhteisesti hyväksytyjen arvojen, kokonaistavoitteiden ja toimintalinjojen mukaisesti. Toiminnassa otetaan huomioon yliopiston perustehtävä ja vahvistetut painoalat. Tulosityksiköt vastaavat taloudestaan ja siitä, että sovitut tavoitteet toteutuvat. Tulosvastuu on hajautettu, mutta vastuu kokonaistuloksesta on yliopiston johdolla.

Yliopiston korkein päättävä elin on hallitus. Hallitus kokoontui kertomusvuonna 11 kertaa ja piti kaksi työseminaaria.

Yliopiston tulosityksiköitä ovat 6 tiedekuntaa ja joukko erillislaitoksia. Tiedekunnat vastaavat tutkimus- ja opetustoiminnan edellytysten järjestämisestä tehokkaasti ja tuloksellisesti sekä vastaavat tutkimustoiminnan laadusta ja tutkintojen myöntämisestä. Tiedekuntien alitulosyksiköinä ja tutkimuksen ja opetuksen keskeisinä tuloksentekijöinä ovat ainelaitokset. Teknillisessä tiedekunnassa laitosjakoa vastaa osastojako ja osastot voivat puolestaan jakautua laboratorioihin. Humanistisessa tiedekunnassa ei ole laitosjakoa. Lääketieteellinen tiedekunta on koonnut klinikkansa ja laitoksensa viideksi laitokseksi. Nämä muutokset tulivat voimaan vuoden 2008 alussa. Hallituksen päätöksen mukaisesti kasvatustieteiden tiedekunnasta tehdään yksi tulosityksikkö 1.1.2010 alkaen.

Yliopiston perustoimintojen tukitoimintoja hoitavat erillislaitokset, hallintopalvelut sekä tiedekuntien, osastojen ja ainelaitosten kansliat. Tukitoimintoja hoitavia erillislaitoksia ovat elektronimikroskopian laitos, kielikeskus, kirjasto ja koe-eläinkeskus. Yliopiston keskushallinnon eli hallintopalvelujen yksikköjä ovat henkilöstöpalvelut, opetus- ja opiskelijapalvelut, talouspalvelut, tilapalvelut, tietohallintopalvelut, tutkimus- ja innovaatiopalvelut sekä viestintäpalvelut. Suunnittelu- ja kehittämispalvelut yhdistettiin 1.9.2008 alkaen talouspalveluihin. Samassa yhteydessä tilapalvelut erotettiin omaksi vastuualueekseen.

Oulun yliopistolla on koordinaatiovastuu Kajaanin yliopistokeskuksessa, jonka toimintaan osallistuvat sopimuksen mukaisesti Kuopion, Joensuun, Jyväskylän ja Lapin yliopistot. Oulun yliopisto osallistuu Jyväskylän yliopiston koordinoiman Kokkolan yliopistokeskuksen – Chydenius-instituutin toimintaan. Osana alueellisen toiminnan kokoamista yliopiston hallitus teki päätöksen Oulun ja Lapin yliopistojen yhteisen Meri-Lappi Instituutin lakkauttamisesta 1.1.2009 alkaen. Raahen kaupun-

ginhallituksen asettamassa työryhmässä valmistui vuoden 2009 alussa ehdotus alueen korkeakoulu-toiminnan tulevaisuudesta ja yliopisto tekee päätökset jatkotoimenpiteistä vuoden 2009 aikana. Oulun Eteläisen instituutti toimii läänin eteläosassa. Sen toimintaa kehitetään tiiviissä yhteistyössä Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun ja Kokkolan yliopistokeskuksen kanssa selvitysmies Jorma Rantasen helmikuussa 2009 laatimien ehdotusten pohjalta. Sodankylän geofysiikan observatorio hoitaa vahvan tieteellisen perustehtävänsä lisäksi yliopiston yhteiskunnallista tehtävää.

Kasvatustieteiden tiedekunnan kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikön sekä Kajaanin opettajankoulutusyksikön harjoittelukouluina toimivat Oulun ja Kajaanin harjoittelukoulut.

Kuva 1. Oulun yliopiston organisaatio 1.1.2009

Rakenteellinen kehittäminen ja tuottavuusohjelman toteutus

Oulun yliopiston osuus valtion tuottavuusohjelman yliopistoille kohdennettujen tavoitteiden mukaisista henkilöstövähennyksistä on noin –100 henkeä vuoteen 2011 mennessä. Oulun yliopiston henkilötyövuodet vuonna 2008 vähentyivät 56:lla. Vähennys kohdistui kokonaisuudessaan muuhun henkilöstöön, joka vähentyi kaikkiaan 79 henkilötyövuotta. Yliopiston tukipalvelujen kehittämissä hankkeista ja toimintojen siirrosta palvelukeskus Certiaan johtuvat henkilöstövaikutukset alkavat varsinaisesti vasta syksystä 2009. Talous- ja henkilöstöhallinnon toimintoja ryhdytään siirtämään Certiaan syyskuussa 2009 ja samasta ajankohdasta suunnitellaan yliopiston omien palvelupisteiden käynnistyvän. Suunnitteluvaihe ja taloushallinnon tietojärjestelmän käyttöönotto vaihe työllistävät vuonna 2009 ja vielä vuoden 2010 alkupuolella hallinto- ja toimistohenkilöstöä erityisesti keskushallinnossa. Laitosrakenteiden kehittämistä koskevat muutokset eräissä tiedekunnissa osaltaan edistävät tukihenkilöstön rationaalisempaa käyttöä. Tehtävien vähentymiseen ja uudelleen suuntaamiseen

on varauduttu muutossuunnitelman mittavalla koulutusohjelmalla. Kaikkien tukitehtävien osalta on ollut jo vuodesta 2006 lähtien vapautuvien tehtävien täyttökielto. Tarvittavat tehtäväjärjestelyt on hoidettu yliopiston sisäisin siirroin ja määräaikaistusjärjestelyin.

Yliopiston oman tukipalvelujen kehittämishankkeen loppuraportti ja sitä koskevat keskeiset linjaukset käsiteltiin hallituksessa maaliskuussa ja yksityiskohtainen toimenpideohjelma syyskuussa. Päätöksen mukaisesti yliopiston hallinnollisia tukipalveluja keskitetään tulosityksikköjen palvelupisteisiin ja hallintopalveluihin. Suunnittelu etenee viidessä palvelupistetyöryhmässä. Suunnitelmat valmistuvat kesään 2009 mennessä. Koko hankkeen henkilöstövaikutusten arviointi on vielä kesken ja tarkentuu palvelupistetyöryhmien suunnitelmissa. Lisäksi yliopistossa käynnistetään keväällä 2009 laboratoriotoininnan kehittämishanke.

Tulossopimuksen mukaisesti yliopisto vähentää ja tiivistää alueellisten toimintayksikköjen määrää. Raportointikaudella henkilöstövaikutuksia on Meri-Lappi Instituutin ja Raahen toimintayksikön muutoksista. Jo aikaisemmin on lakkautettu Perämeren ja Oulujärven tutkimusasemat. Oulun ja Lapin yliopistojen yhteistyöhankkeessa on tarkasteltu mm sivuaineopetusyhteistyötä, saamelaisalueen korkeakoulutuskysymyksiä ja aikuiskoulutusyhteistyötä. Yhteistyöhankkeissa pohjoisten ammattikorkeakoulujen kanssa saataneen henkilöstösäästöjä lähinnä tukipalvelujen osalta. Pisimmällä yhteistyösuunnitelmat ovat Oulun seudun ammattikorkeakoulun ja Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa. Henkilöstövaikutuksia keskeisempi näkökulma näissä on alueellisen vaikuttavuuden vahvistaminen.

Oulun yliopisto kehittää lähivuosien rakenteitaan sopimus pohjaisesti strategiseen kumppanuusmalliin perustuen tiiviissä yhteistyössä elinkeinoelämän, VTT:n, sektoritutkimuslaitosten, Oulun kaupungin ja Oulun seudun ammattikorkeakoulun kanssa. Ouluun luodaan maailman kärkeeseen ulottuvia huippuosaamisen keskittymiä vahvistamalla olemassa olevia ja edistämällä eri toimijoiden välistä yhteisrahoitteista yhteistyötä. Tämä työ eteni hyvin. Oulun yliopisto perusti kansainväliseen liiketoimintaosaamiseen ja koulutusvientiin painottuvan Martti Ahtisaari Instituutin (Martti Ahtisaari Institute of Global Business and Economics, MAIGBE) ja Internet-tutkimuskeskuksen (Center for Internet Excellence, CIE) yhteistyössä Nokian, VTT:n, Oulun kaupungin ja Oulun seudun ammattikorkeakoulun kanssa. Tätä yliopiston fokusaluetta tukee osaltaan myös langattoman tietoliikenteen kansainvälisen maisteriohjelman (Master's Degree Programme in Wireless Communication Engineering, WCE) perustaminen. Oulun yliopisto, VTT, Oulun seudun koulutuskuntayhtymä/Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Technopolis OYJ ja Oulun kaupunki allekirjoittivat Oulun innovaatiokeskittymän allianssisopimuksen 23.2.2009. Työ pohjautuu Oulu Triple Helix työryhmäraporttiin.

Yliopisto on toimittanut opetusministeriölle yksityiskohtaisen erillisselvityksen rakenteellisen kehittämisen henkilömuutoksista ja toimitilakustannuksista. Seuraavassa yhteenveto yliopiston hallituksen keskeisestä rakenteelliseen kehittämiseen liittyvistä päätöksistä kertomusvuonna:

- Hallitus käsitteli tukipalveluhankkeen loppuraportin ja hyväksyi tukipalveluiden uudelleenorganisoinnin periaatteet 12.3.2008 sekä toimenpideohjelman 24.9.2008.
- Hallitus hyväksyi 12.3.2008 yliopiston laatujärjestelmän eli toiminnan kehittämisen mallin. Laatujärjestelmä käsittää tutkimuksen, koulutuksen, yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen, tukipalveluiden ja johtamisen. Toiminnan vaikuttavuus, tuloksellisuus ja tehokkuus sisältyvät yliopiston laatujärjestelmään.
- Hallitus teki 11.6.2008 päätöksen Linnanmaan tilajärjestelyistä. Päätös liittyy toimitilastrategian toteuttamiseen yhtenä tavoitteena toimitilamenojen kasvun pysäyttäminen ja mahdollinen supistaminen.

- Hallitus päätti 24.9.2008 koe-eläintoiminnan rakenteellisesta ja toiminnallisesta kehittämisestä. Päätöksen mukaisesti koe-eläinlaitosten lukumäärää vähennettiin 1.1.2009 lukien.
- Hallitus päätti 22.10.2008 Meri-Lappi Instituutin lakkauttamisesta 1.1.2009 lukien sekä hyväksyi Kajaanin yliopistokeskuksen hallinto- ja toimintamallin jatkovalmistelussa noudatettavat periaatteet. Kajaania koskeva päätös perustui selvitysmies Jorma Rantasen ehdotuksiin yliopiston ja Kajaanin ammattikorkeakoulun yhteistyön kehittämisestä. Oulun yliopisto, Kajaanin ammattikorkeakoulu ja Kajaanin kaupunki allekirjoittivat selvitysmiehen ehdotusten pohjalta Kajaanin korkeakoulukonsortiosopimuksen 11.9.2008.

1.2 Vaikuttavuus

1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus

Tutkimustoiminta

Oulun yliopisto jatkoi strategiansa mukaisesti tieteellisen perustutkimuksen kehittämistä suunnaten siihen sekä omaa perusrahoitustaan että opetusministeriön hankerahoitusta yhteensä 4,1 miljoonan euron arvosta. Edellisvuonna toteutetun yliopiston tutkimustoiminnan kansainvälisen kokonaisarvioinnin raportti (nts.at.oulu.fi/rae2007/s/reports.html) julkistettiin tammikuussa 2008. Arvioinnin tarkoituksena oli saada objektiivista palautetta yliopiston eri alojen tutkimustyön nykytasosta ja erityisesti tietoa ja ehdotuksia tutkimustoiminnan kehittämistä ja resurssien suuntaamista varten. Tämä arviointi oli ensimmäinen yliopiston historiassa. Asteikoilla 1–7 yliopiston yksiköistä 84 prosenttia sijoittui välille 4–6. Puolet sijoittui tasoille, joilla tutkimus on erittäin hyvää tai erinomaista (5–6).

Arvioinnin tulokset otettiin tiedekunnissa ja laitoksissa huomioon tutkimustyön kehittämisessä. Yliopisto tuki tätä suuntaamalla tuloksien perusteella suoraan laitoksille 800 000 euroa, toisaalta parhaiten menestyneille yksiköille tutkimustoiminnan edelleen kehittämiseen ja toisaalta muille yksiköille kilpailutetusti tutkimuksen kehittämishankkeisiin. Lisäksi syksyn 2008 yliopiston sisäisissä tulosneuvotteluissa käsiteltiin kokonaisarvioinnin yleisten johtopäätösten huomioon ottamista kaikissa tulosityksiköissä.

Yliopiston tiedeneuvoston valmistelun pohjalta jatkettiin tunnistettujen tutkimuksen painoalojen ja profiloitumisen vahvistamista, kansainvälistymisen edistämistä sekä tutkijaurajärjestelmän kapeikkojen poistamista. Tutkimuksen kansainvälistymiseen käytetty rahoitus suunnattiin pääosin tukemaan yliopistoon Suomen Akatemialta ja Tekesiltä saatuja FiDiPro-professuureja ja jossain määrin EU:n seitsemännen tutkimuspuiteohjelman hankkeiden valmistelua. Edellisenä vuonna yliopistotasolla täytetyissä kolmivuotisissa tehtävissä jatkoi viisitoista tutkijatohtoria ja kymmenen yliopistotutkijaa. Lisäksi vuoden 2008 alussa jaettiin viisi tutkijakoulutettavan kolmivuotisista tehtävää yliopistonlaajuisen kilpailun perusteella.

Yliopiston raskaista tutkimuslaitteistoista riippuvaisia tutkimusaloja voitiin merkittävästi edistää tutkimusympäristöjen kehittämisen erityisrahoituksella. Yliopiston monitieteiset painoalat, joilla se strategiansa mukaisesti pyrkii kansainvälisesti johtavaan asemaan, ovat kaikki laiteintensiivisiä, ja kilpailukyyn ylläpito vaatii jatkuvaa laitekannan uusintamista. Rahoitusta myönnettiin 13 kohteeseen.

Oulun yliopiston strategiana on ollut osallistua aktiivisesti strategiaan huippuosaamiskeskittymien (SHOK) toiminnan käynnistämiseen ja valmistelutyöhön. Yliopisto on osakkeenomistajana osakkeenomistajana tieto- ja viestintäteollisuusklusterin toimintaa koordinoivassa Tivit Oy:ssä, metallituote- ja koneenrakennusklusterin toimintaa koordinoivassa FIMECC Oy:ssä sekä energia ja ympä-

ristöalan klusterissa CLEEN Oy:ssä. Lisäksi yliopisto osallistui Metsäklusteri Oy:n asiantuntijaryhmien työskentelyyn ja valmisteli osallistumistaan terveyst- ja hyvinvointi-klustereiden tutkimustoimintaan sekä rakennetun ympäristön SHOK-toimintaan. Vuoden 2008 aikana pyrittiin käynnistämään ensimmäiset SHOK-kokonaisuuksiin kuuluvat tutkimushankkeet, jota valitettavasti vaikeuttivat SHOK-yhtiöiden hallinnon kokemattomuus ja yliopistotutkimuksen kannalta epätarkoituksenmukaiset immateriaalioikeusperiaatteet näissä hankkeissa. Yliopisto vahvisti sektoritutkimusyhteistyötään mittatekniikan (metrologia) osalta tekemällä strategisen kumppanuussopimuksen Mittatekniikan keskuksen (MIKES) ja Kajaanin kaupungin kanssa. Kajaanin yliopistokeskuksen Mittalaitelaboratorio (MILA) edustaa alallaan kansallisesti merkittävää osaamista.

Yliopisto osallistui vahvalla panoksella Oulun innovaatiokeskittymän toiminnan käynnistämiseen alueen muiden keskeisten innovaatiotoimijoiden kanssa. Yliopisto perusti kansainväliseen liiketoimintaosaamiseen painottuneen Martti Ahtisaari Instituutin (Martti Ahtisaari Institute of Global Business and Economics, MAIGBE) ja Internet-tutkimuskeskuksen (Center for Internet Excellence, CIE) sekä osallistui painettavan elektroniikan (PrintoCent), vesialan (CEWIC), hyvinvointialan ja vuorialan (Suomen Vuoriklusteri) innovaatiokeskuksen perustamista koskeviin valmisteluihin. Innovaatiokeskuksilla ja niiden yhteydessä tehtävällä huippututkimuksella ja innovaatiotoiminnalla on merkittävä asema yliopiston valmisteilla olevassa uudessa strategiassa 2010–2012.

Tutkimustoiminnan tulosten hyödyntäminen

Oulun yliopiston innovaatiotoiminta perustuu yliopistossa edustettuina olevien tieteenalojen perus- ja soveltavaan tutkimukseen, jota täydentävät useat teknologian ja osaamisen siirron mekanismit. Oulun seutu ja yliopisto ovat kansainvälisesti tunnettu innovaatioympäristö. Erityisesti yliopiston tutkimusryhmien ja teollisuuden yhteistyö sekä toimintatavat soveltavan tutkimuksen hankkeissa ovat herättäneet ansaittua kiinnostusta myös ulkomailla. Yritysten osallistuminen yliopiston yhteisrahoitteisiin tutkimushankkeisiin ja yrityksissä tehtävät opinnäytetyöt ovat tärkeimpiä ja vakiintuneita tieteellisen osaamisen siirtomekanismeja. Viime vuosina yliopisto on voimakkaasti kehittänyt myös erityisiä kaupallistamispalveluitaan yhteistyössä välittäjäorganisaatioiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Tutkimustulosten kaupallistamisen lähtökohtana on kansainvälisesti korkeatasoinen perustutkimus ja sen tuotosten – ns. geneeristen keksintöjen – monialainen kaupallinen hyödyntäminen eri soveluksissa lisensoinnin, keksinnön myynnin tai uuden yritystoiminnan keinoin. Toiminnan perustana ovat yliopiston hallituksen hyväksymät innovaatiotoiminnan periaatteet (http://www oulu.fi/tupa/OULUN_YLIOPISTON_INNOVAATIOtoiminnan_periaatteet_131106_3_.pdf).

Perustutkimukseen pohjautuva soveltava tutkimus- ja kehitystyö synnyttävät kymmeniä keksintöjä tai keksintöaihiota vuosittain. Vuonna 2008 yliopiston tutkijat tekivät 84 varsinaista keksintöilmoitusta, joista 67 liittyi korkeakoulukeksintölain määrittelemään sopimustutkimukseen ja 14 avoimeen tutkimukseen. Näiden lisäksi yliopistolle raportoitiin 27 muuta kuin tutkimuksesta syntyneitä keksintöaihiota. Lisäksi yliopistolle raportoitiin kolme tietokoneohjelmaa.

Ilmoitetuista keksinnöistä kaikkiaan 51 eteni kaupallistamisen jatkoselvittelyihin Tekes-rahoitteisen TULI (Tutkimuksesta liiketoimintaa) -toiminnan kautta. Yritysideat tai vastaavat suunnitelmat tutkimusosaamisen kaupallistamiseksi on tässä laskettu keksintöaihioiden. Oulun yliopiston nimiin tehtiin viime vuonna kolme patenttihakemusta, yksi biotekniikan ja kaksi elektroniikan alalla. Vuoden 2008 päättyessä yliopisto oli haltijana 17 prioriteettipatenttiin tai -hakemukseen perustuvassa patenttiperheessä. Uusia kaupallisia teknologian siirtosopimuksia syntyi kaksi lisenssisopimusta sekä seitsemän teknologiansiirtosopimusta. Oulun yliopistolla on voimassa kolmetoista sellaista lisenssi-

sopimusta, jossa ulkopuolinen yritys on hankkinut yliopistolta teknologian käyttöoikeuden. Näiden lisäksi yliopiston tutkimus- ja innovaatiopalvelut on avustanut kolmen sellaisen lisenssisopimuksen syntymistä, joissa tutkija on omissa nimissään kaupallistanut tuloksiaan lisensoinnin kautta.

Oulun yliopistolla on ollut käytössä asianmukainen keksintöilmoitusmenettely jo ennen 1.1.2007 tapahtunutta korkeakoulukeksintölain voimaantuloa; täten ilmoitusten lukumäärissä ei tapahtunut dramaattista muutosta, vaan aikaisempien vuosien pieni kasvutrendi jatkui. Lain määräajat (kaksi kuukautta tutkimuksen luokitteluun ja kaikkiaan kuusi kuukautta yliopiston hyödyntämispäätökseen) ovat osoittautuneet toimiviksi. Yliopiston innovaatiotoiminnan periaatteissa korostetaan sitä, että yliopiston arviointiprosessissa pyritään tuottamaan lisäarvoa ilmoituksen tehneille keksijöille esim. patentoitavuuden ja markkinamahdollisuuksien suhteen.

	2007	2008	Yliopisto otti hyödyntämisoikeudet 2008
Keksintöilmoitukset yhteensä	63	84 ¹	10
Näistä A-luokka (avoin tutkimus)	28	14	2
B-luokka (sopimustutkimus)	35	67	8
C-luokka (ei yhteyttä tutkimukseen)	0	27	0
Tietokoneohjelmat	0	3	0

¹ Ei sisällä C-luokkaan kuuluvia keksintöilmoituksia, jotka tehtiin erillisen innovaatiotyöpajan yhteydessä.

Vuonna 2008 uusia tutkimuslähtöisiä yrityksiä syntyi Oulun alueelle viisi. Muutamat yliopiston tutkimusryhmistä ovat kunnostautuneet useiden tutkimuslähtöisten yritysten käynnistäjinä. Marraskuussa 2007 tasavallan presidentin valtakunnallinen Inno-Suomi-palkinto myönnettiin yhdelle tällaiselle yritykselle, vuonna 2001 toimintansa aloittaneelle Codenomicon Oy:lle.

Välittäjäorganisaatiot ja muu hyödyntämisyhteistyö

Oulun yliopisto on tuottanut yhdessä Keksintösäätiön (www.keksintosaaatio.fi) sekä Technopolis Ventures Oulutech Oy:n (TeVeO) (www.technopolisventures.fi) kanssa yliopiston tutkijoille kaupallistamispalveluja syksystä 1999 alkaen. Yliopistolla toimii 1.1.2008 lähtien kaksi innovaatioasiamiestä, jotka ovat Keksintösäätiön työntekijöitä, mutta joita myös yliopisto rahoittaa. Uusi innovaatioasiamiehen tehtävä painottuu erityisesti life sciences -tutkimusalueelle. Lisäksi yliopiston vuonna 2007 IP Finland Oy:n kanssa solmiman yhteistyösopimuksen perusteella mainittu yritys on sijoittanut yliopistolle yritysanalyttikon vuoden 2008 alusta lähtien. Oulu Innovation Oy on kertomusvuonna ollut yliopiston yhteistyökumppanina mm. saattaen loppuun jo edellisenä vuonna aloitetun erillisselvityksen yliopistolähtöisten bioalan teknologioiden hyödyntämismahdollisuuksista.

Oulun yliopiston tukisäätiön 30-prosenttisesti omistama hautomoyritys Technopolis Ventures Oulu Oy (aikaisemmin Oulutech Oy) on yliopiston tärkein yhteistyökumppani tutkimuslähtöisten yritysaihioiden kehittämisessä. Pääosa yliopiston tutkimustoiminnan pohjalta syntyneistä spin off -yrityksistä on käynnistetty tätä reittiä. Yliopisto käyttää valtakunnallista Venture Cup -liiketoimintasuunnitelmakilpailua yhtenä keinona lisätä tutkimuslähtöistä yritystoimintaa ja koordinoi myös vuoden 2008 aikana tätä toimintaa Oulun alueella.

Yliopisto on käyttänyt tarpeen mukaan myös muita yrityksiä mm. tutkimusperustaisten keksintöjen patentoitavuus-, markkina- ja liiketoimintaselvityksien laadinnassa alihankkijoina.

Oulun yliopisto osallistui aktiivisesti Teknillisen korkeakoulun innovaatiokeskuksen koordinoimaan valtakunnalliseen yliopistojen tutkimus- ja innovaatiopalveluiden kehittämishankkeeseen.

Koulutus

Opintojen työelämäyhteyksien kehittäminen

Opintojen työelämäyhteyksien kehittämistyötä toteutettiin toimintavuonna ohjaus- ja työelämäpalveluiden ja yliopiston ainelaitosten ja eri tukipalveluiden välisenä yhteistyönä. Toimenpiteisiin ovat kuuluneet tutkinnon suorittaneille tehtävät uraseurantakyselyt ja näihin perustuvan palaute- ja seurantatiedon kytkeminen yksiköiden toiminnanohjausprosesseihin, opiskelijoiden harjoittelun, erityisesti kansainvälisen harjoittelun kehittäminen sekä opiskelijoiden työelämävalmennuksen lisääminen toimintavuoden aikana. Lisäksi yliopisto on osallistunut alueelliseen yhteistyöhön eri foorumeissa, joissa tarkastellaan osaamis- ja koulutustarpeiden ennakointia sekä nuorten työllistymistä ja syrjäytymisen ehkäisyä.

Koulutuksen työelämävastaavuutta on tarkasteltu keräämällä valmistuneiden työuria ja koulutuksen toimivuutta koskevaa palautetietoa osana jatkuvaa opetuksen laadunarviointityötä. Vuoden 2008 aikana toteutettiin edellisvuosien tapaan uraseurantatutkimus kaikille yliopistossa viisi vuotta sitten (v. 2003) valmistuneille. Vuoden 2007 seurantatutkimuksesta laadittiin koulutusohjelmakohtaiset yhteenvedot opetuksen kehittämistyöryhmien, laitosten johtajien ja opintojen ohjauksesta vastaavien henkilöiden käyttöön.

Opintoihin liittyviä työelämävalmennusjaksoja on toteutettu osana kieli-, kulttuuri- ja viestintäopinnoja mm. tekniikan, taloustieteen ja terveystieteiden koulutuksessa sekä edelleen erillisenä luentosarjana osana tekniikan alan harjoittelua. Ohjaus- ja työelämäpalveluiden organisoimaan uraohjaukseen ja työelämävalmennukseen osallistui toimintavuonna yhteensä 2770 opiskelijaa. Ohjaus- ja työelämäpalvelut on osallistunut myös jatko-opiskelijoiden uravalmennukseen tarjoamalla tohtoriopiskelijoille uraohjausta sekä järjestämällä työelämäseminaareja yhdessä tutkijakoulujen kanssa.

Yhteydenpitoa yliopistossa tutkinnon suorittaneisiin, alumneihin on hoidettu www-pohjaisen alumniverkoston avulla sekä mm. vuosijuhlien ja laitospöytäkirjojen alumnitapahtumien myötä. Alumniihteyksiä on hyödynnetty lisäksi mm. mentorohjelmia ja opiskelijoille suunnattuja ammattikuvaseminaareja organisoitaessa.

Oulun yliopisto käytti v. 2008 opiskelijoiden opintoihin kuuluvan harjoittelun tukemiseen yhteensä 700 000 euroa. Harjoittelumäärärahalta tuettiin yhteensä 320 opiskelijan harjoittelua, harjoittelu-kuukausien kokonaismäärän ollessa yhteensä 804 kuukautta. Harjoittelun kehittämisessä pääpaino on ollut vaikuttaa harjoittelun laatuun keräämällä harjoitteluun liittyvää palautetta opiskelijoilta ja heidän työnantajiltaan.

Yliopisto on pyrkinyt pitämään yllä kansainvälistymiskehitystään kehittämällä kansainvälisen harjoittelun käytänteitä ja kasvattamalla harjoittelijavaihdon määrää. Kiinnostus kansainvälistä harjoittelua kohtaan on selvästi kasvussa ja tämä näkyy vähitellen myös solmittujen harjoittelusopimusten määrässä. Oulun yliopisto ja Oulun seudun ammattikorkeakoulu perustivat yhdessä Oulun kaupungin kanssa kansainvälisen harjoittelun konsortion v. 2007. Vuoden 2008 aikana käynnistyi Erasmus-harjoittelutuella yhteensä 19 Oulun yliopiston opiskelijan harjoittelujaksoa. Yliopiston omalla harjoittelutuella harjoittelun suoritti ulkomailla 21 opiskelijaa. Lisäksi CIMO:n koordinoimiin harjoitteluhjelmiin pääsi mukaan yhteensä 20 oululaista opiskelijaa yli sadasta hakeneesta.

Oulun yliopisto osallistui vuonna 2008 Pohjois-Pohjanmaan liiton koordinoimaan ennakointihankkeeseen (TIENNA), jonka avulla tuotetaan koulutus- ja osaamistarpeisiin liittyvää seuranta- ja ennakointitietoa hyödynnettäväksi koulutuksen suunnittelussa ja opetuksen kehittämistyössä. Yliopis-

tolla on edustus vuonna 2008 perustetussa Oulun kaupungin tulevaisuuden työllisyysryhmässä. Tämän asiantuntijatyöryhmän tavoitteena on laatia toimenpideohjelma nuorten työllistymisen (ml. korkeakoulutetut) edistämiseksi ja nuorisotyöttömyyden madaltamiseksi. Näiden toimenpiteiden lisäksi yliopisto käynnisti selvityksen opiskelijoiden rekrytointialuetta koskevan uuden selvityksen laatimisen. Selvitystyöstä vastaa yliopiston maantieteen laitos professori Jarmo Rusasen johdolla.

Työllistämiselvitykset

Oulun yliopisto seuraa systemaattisesti tutkinnon suorittaneiden sijoittumista työelämään sekä akateemisen työllisyyden kehitystä pääasiallisella vaikutusalueellaan Pohjois-Suomessa. Seurantatietojen keräämisestä ja raportoinnista tiedekunnille ja ainelaitoksille vastaa ohjaus- ja työelämäpalvelut. Työllisyyden ja sijoittumisen seurantatiedot perustuvat seuraaviin säännöllisesti suoritettaviin seurantakyselyihin:

- *Valmistuneiden lähtökysely.* Tiedekunnittain kerätty tieto valmistuvien työllisyydestä tutkinnon antohetkellä.
- *Valmistuneiden uraseuranta.* Vuosittain toteutettava kyselytutkimus viisi vuotta sitten ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneille.
- *Tohtoreiden uraseuranta.* Määräajoin, joka toinen vuosi toteutettava kyselytutkimus 2–3 vuotta sitten tohtoritutkinnon suorittaneille.

Lisäksi seurataan akateemista työllisyystilannetta Pohjois-Suomessa sekä Oulun yliopistosta valmistuneiden sijoittumista koulutusaloittain. Tiedot perustuvat TE-keskusten ja tilastokeskuksen kanssa sovittuun yhteistyöhön.

Vuonna 2008 toteutettiin uraseurantakysely v. 2003 ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneille. Edelleen käynnistettiin toimenpiteet vuonna 2009 toteutettavalle tohtoreiden työllistymistä tarkastelevalle seurantatutkimukselle.

Valmistumishetken työllisyyskyselyn mukaan vuoden 2008 aikana ylemmän tai jatkotutkinnon suorittaneista 75 % oli työllistynyt tai heillä oli työpaikka tiedossa tutkinnonantohetkellä. Suurimmalla osalla (68 %) työ oli myös suoraan koulutusta vastaavaa. Oulun ja Lapin läänin alueille valmistuneista sijoittui 76 %. Ouluun ja Oulun seudulle sijoittuneiden osuus oli 59 % tutkinnon suorittaneista. Luvut osoittavat Oulun yliopiston merkityksen sijaintialueensa korkeakoulutetun työvoiman kouluttajana.

Uraseurantatutkimuksen mukaan v. 2003 Oulun yliopistossa perustutkinnon suorittaneista oli säännöllisessä työssä v. 2008 kaiken kaikkiaan 85 % kyselyyn vastanneista ja työnhakijana vain 3 %. Valmistuneiden hyvää kiinnittymistä työelämään kuvaa se, että viisi vuotta sitten valmistuneiden keskimääräinen *koulutusta vastaavan* työuran pituus oli 4,2 vuotta. Työuran alussa työttömyysjaksoja oli ollut 37 %:lla valmistuneista. Työttömyyden kokonaiskesto jäi lyhyeksi, valtaosalla (63 %) alle puoleen vuoteen. Yleisimmiksi työttömyysjaksojen syiksi koettiin huono työmarkkinatilanne koulutuslalla tai toivotulla työllistymisalueella.

Taulukko I. Oulun yliopistossa v. 2001–2003 tutkinnon suorittaneiden työuran laatua kuvaavia tunnuslukuja viisi vuotta valmistumisesta (seurantatutkimukset v. 2006–2008)

	v. 2001 valmistuneet n=592	v. 2002 valmistuneet n=621	v. 2003 valmistuneet n=670
Koulutusta vastaava keskimääräinen työssäoloaika (v)	4,4	4,4	4,2
Työ- tai virkasuhteiden lukumäärä (ka/lkm)	4,2	4,9	4,4
Työuran aikana työttömänä olleiden osuus %	32	34	37
Työuran aikainen keskimääräinen työttömyysaika yhteensä (v)	0,7	0,7	0,7
Työttömien osuus kyselyhetkellä (%)	3	2	3
Vakituisessa työsuhteessa kyselyhetkellä (%)	61	56	57
Niiden osuus, jotka toimivat tehtävissä joihin edellytyksenä on ollut korkeakoulututkinto (%)	77	83	75
Tyytyväisyys tutkintoon työuran kannalta (1=erittäin tyytymätön, 6=erittäin tyytyväinen)	4,6	4,5	4,5

Uraseuraseurantatutkimuksen perusteella Oulun yliopistosta valmistuneista merkittävä osuus on sijoittunut kuntasektorille. Kunnan palveluksessa työskentelevien osuus on 46 %. Valtion palveluksessa työskentelee 14 % ja yksityisellä sektorilla 32 % valmistuneista. Yrittäjiksi Oulun yliopistosta valmistuneista päätyy n. 3 %.

Taulukossa 2 on esitetty tilastokeskuksen tuoreimman seuranta-aineiston mukaiset tiedot Oulun yliopistossa ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden työllisyydestä koulutusaloittain. Tiedot vahvistavat eri seurantatietojen antamaa kuvaa lääketieteen ja hammaslääketieteen koulutusalojen hyvästä työllistävyydestä ja toisaalta tuovat esille keskimääräistä suuremman työttömyysasteen luonnontieteellisellä ja humanistisella koulutusaloilla.

Taulukko 2. Vuonna 2005 tutkinnon suorittaneissa työllisten ja työttömien osuudet työvoimaan kuuluvista (työllisten ja työttömien yhteismäärästä) vuoden 2006 lopussa

	Koulutusala	Työlliset %	Työttömät %	Yhteensä %
Ylempi korkeakoulu-tutkinto	Tutkinnot yhteensä	95,5	4,5	100
	Luonnontieteellinen	89,4	10,6	100
	Teknillinen	98,2	1,8	100
	Taloustieteellinen	95,0	5,0	100
	Lääketiede	100,0	0,0	100
	Hammaslääketiede	100,0	0,0	100
	Terveystieteet	100,0	0,0	100
	Kasvatustiede	95,8	4,2	100
	Humanistinen	92,4	7,6	100

Alueellinen kehittäminen

Yliopisto, VTT, Oulun kaupunki ja Oulun seudun ammattikorkeakoulu valmistelivat yhteistyön tiivistämistä ja kehittämistä kärkihankekokonaisuuksien osalta Oulun Triple Helix -mallin pohjalta. Yhteistyösopimuksen allekirjoitus tapahtui helmikuussa 2009. Kajaanissa selvitysmies Jorma Rantasen esityksen mukaan yhteistyötä ja rakenteellista kehittämistä valmisteltiin sekä solmittiin asiaa koskeva yhteistyösopimus. Sen mukaan yliopistokeskus, ammattikorkeakoulu ja yhteistyöyliopistot tiivistivät yhteistyötä valtakunnallisen yliopistokeskus-arviointityöryhmän esitykset huomioiden. Aikuiskoulutusyhteistyötä tiivistettiin erillisen selvityksen pohjalta. Maakuntakorkeakoulutoimintaa ja yhteistyötä selvitettiin erityisesti oppimiskeskuskonsortion pohjalta. Selvitettiin Oulun ja Lapin yliopistojen aikuiskoulutuksen yhteistyön tiivistämistä. Saamelaisasioiden ja tulevan kulttuurikeskuksen kehittämiskysymykset olivat tiiviin yhteistyön kohteena. Asiaa valmisteli Lapin ja Oulun yliopistojen rehtorien pyynnöstä tehtävään asetettu selvitysmies, joka jättää mietintönsä vuoden 2009 puolessa välissä.

Ammattikorkeakouluyhteistyössä jatkettiin oppiainekohtaista yhteistyön ja tukitoimintojen kehittämistä. Erityisesti tuloksellista toimintaa oli musiikin opetus, kielten opetus, kansainväistyminen ja innovaatiotoimintojen kehittäminen. Monikulttuurisuutta ja poikkitieteellisyyttä edistettiin mm. vanhojen aineisto- ja tietokantojen digitalisoinnissa. Luovuutta uudesta tutkimuksesta -hanke tarkasteli uusia ja innovatiivisia oivalluksia, haasteita ja kehittämistyötä niin teknologisten kuin sosiaalisten innovaatioiden osalta. Osaava Pohjois-Suomi yhteistyömuoto edisti mm. Pohjois-Suomen insinöörikoulutusta ja yrittäjyyttä ja liiketoimintaa sekä matkailun yhteistyötä tutkimuksessa ja kehitystyössä. Interreg-toiminnan pohjalta edistettiin lähialueyhteistyötä Perämeren kaarella ja Luoteis-Venäjän yliopistojen kanssa. Pohjoisuus- ja ympäristöpainoalalla aloitettiin muutamia merkittäviä yhteistyöhankkeita koskien koko pohjoista ulottuvuutta. Yliopistokeskusyhteistyö voimistui niin Kajaanin yliopistokeskuksessa kuin Kokkolan yhteistyökohteessa. Alueelliset yksiköt Kajaani, Sodankylä, Kuusamo ja Oulun Eteläinen saavuttivat kolmannen tehtävän edistämisessä hyviä tuloksia, Oulun Eteläinen erinomaisia.

Yliopisto kokosi aluetoimintaansa toimivammiksi ja tiiviimmiksi kokonaisuuksiksi. Meri-Lappi Instituutti organisaationa lakkautettiin yhdessä Lapin yliopiston kanssa 1.1.2009 alkaen. Toimintoja jat-

ketaan projektiluontoisena toimintana alueen kärkihankkeiden edistämiseksi. Myös Raahen toimipisteen toimintaa uudistettiin ja läsnäoloa jatketaan projektitoiminnoissa yhdessä ammattikorkeakoulun kanssa. Perämeren tutkimusaseman toiminnan osalta toteutettiin yhteistyösopimus Hailuodon kunnan ja Oulun Setlementtiyhdistyksen kanssa ja luovuttiin yliopiston omista kiinteistöistä Hailuodossa. Oulun Eteläisen instituutin toiminta voimistui merkittävästi ja yhteistyö lisääntyi mm. Kokkolan yliopistokeskukseen. Kuusamon ja Koillismaan osalta jatkettiin yhteistyötä Kuusamon kaupungin kanssa Naturpolis-toiminnan osalta sekä yhteistyösopimuksen puitteissa Helsingin yliopiston Värriön tutkimusaseman kanssa. Helsingin ja Oulun yliopistojen yhteiset Itä-Lappi -työryhmä ja Enontekiö-työryhmä kokoavat yliopistojen osaamista ja alueellisia toimijoita yhteistyöhön kyseisten alueiden edistämiseksi erityisesti luonto-, ympäristö- ja matkailuosaamista kanavoimalla.

EU:n vuosien 2007–2013 rakennerahastokauden aloittaminen venyi luvattoman myöhään, koska ensimmäiset hankepäätökset tehtiin vasta alkukesästä 2008. Edelleen myös maksatusjärjestelmän käyttöönotto viivästyi.

Hankekäytäntöjen sujuvuutta on sekä yliopistolla että rahoittajalla tehostettava johtuen ennakoitavissa olevasta yliopiston uudesta olomuodosta. Jos rahoituspäätökset ja maksatukset venyvät, tulee yliopistolla olemaan vaikeuksia toteuttaa tämän tyyppisiä kehittämishankkeita, koska yliopisto on velvollinen hoitamaan maksuvalmiussuunnittelun ja muut taloudelliset vastuut itse.

Oulun Triple Helix -työryhmän raportin pohjalta valmisteltiin ensimmäiset hankkeet, joista yliopistolle rahoitusta ohjautui mm. painettavaan elektroniikan ja biomateriaalien tutkimusympäristöön ja ympäristöalan tutkimuksen kehittämiseen. Isoista infrastruktuurihankkeista mainittakoon Nanoteknologian tutkimuskeskuksen investointihanke ja informaationkäsittelyn alan UbiCity-hanke, jossa tutkitaan kaikkialla läsnä olevia ympäristöön sulautuvia käyttöjärjestelmiä. Oulu – uutta luovuutta tiedosta -hankkeella pyritään vahvistamaan Oulun kaupungin ja Oulun yliopiston välistä yhteistyötä. Hankkeen tavoitteena on syventää Oulun kaupungin ja kaupunkiseudun kehityksen ymmärtämistä ja tiedon soveltamista kehittämistoiminnassa akateemisen tutkimuksen avulla.

Kansainvälinen toiminta

EU:n tutkimusyhteistyö

Vuonna 2007 käynnistyneeseen Euroopan Unionin seitsemänteen puiteohjelmaan on tähän mennessä jätetty Oulun yliopistosta runsaat sata hakemusta. Suurin osa näistä on perinteisiä tutkimushankkeita, mutta joukossa on myös verkostohankkeita, tutkijaliikkuvuuden rahoitusta, infrastruktuurihankkeita, koordinointi- ja tukitoimia sekä tutkimusta pk-yritysten tueksi. Lisäksi yliopistolta on lähtenyt kymmenkunta European Research Councilin (ERC) Starting Grants -hakemusta ja saman verran ERC:n Advanced Grant -hakemuksia. ERC:ssä kansainvälinen kilpailu on erittäin kovaa eikä Oulun yliopisto ole vielä onnistunut saamaan siltä rahoitusta.

Vuoden 2008 loppuun mennessä oli seitsemännestä puiteohjelmasta hyväksytty rahoitettaviksi 21 hanketta ja niiden myötä yliopistolle oli myönnetty yhteensä runsaat seitsemän miljoonaa euroa. Yliopiston koordinoimia hankkeita on neljä, joukossa yksi aivan uusi projektityyppi Marie Curie Industry Academia Pathways and Partnerships (IAPP).

Oulun yliopisto on myös mukana muutamissa EU-rahoitteisissa ERA-NET-hankkeissa (esim. MATERA, SKEP ERA-NET, SKEP-IMEA). ERA-NETit ovat kansallisten tutkimus- ja teknologiarahoittajien verkostoja, joiden yhteistyötä rahoitetaan EU:n kuudennesta tutkimuksen puiteohjelmasta.

Puiteohjelman ohella on EU-rahoitteisia tutkimushankkeita toteutettu mm. European Space Agencylle (ESA) ja European Defence Agencylle (EDA). Yliopistolla on käynnissä useita ITEA-kokonaisuuteen kuuluvia EUREKA-hankkeita (ITEA-ESNA, ITEA-Expe Share, ITEA-Game4home) kuten myös yksi CELTIC-kokonaisuuden projekti (Winner+).

Yliopisto liittyi vuonna 2008 jäseneksi ARTEMISIA -yhdistykseen. Kyseessä on eurooppalainen yksityisen ja julkisen sektorin T&K-organisaatioiden muodostama teknologiayhteisö (European Technology Platform), joka määrittelee ja koordinoi EU-tasolla tapahtuvaa sulautettujen järjestelmien tutkimusta ja kehitystä ARTEMIS-ohjelman muodossa. ARTEMISIA:n jäsenyys tarvitaan siihen, että organisaatio voi osallistua ARTEMIS-tutkimushankkeisiin – täten se muistuttaa strategisten huippuosaamisen keskittymien (SHOK) rahoitusta Suomessa. Yliopiston tutkijoita ja laitoksia on mukana myös muutamissa muissa teknologiayhteisöissä.

Muu kansainvälinen tutkimusyhteistyö

Oulun yliopisto on mukana NordForskin rahoittamassa Nordic Centres of Excellence -verkostossa ja muukin NordForsk-rahoitus on kasvamassa. Lisäksi tärkeä pohjoismainen rahoituslähde on ollut Nordic Innovation Centre (NiCE).

Aktiivisuus Euroopan ulkopuolisessa tutkimushanke- ja -rahoitusyhteistyössä on noususuunnassa, erityisesti Yhdysvaltain National Institutes of Health on kiinnostanut. Toinen kasvava yhteistyösuunta on Kaukoitää.

Oulun yliopiston tutkijat saivat vuonna 2008 kaksi Fulbright-Technology Industries of Finland Grantia Yhdysvalloissa suoritettavia tieteellisiä jatko-opintoja varten. Näitä stipendejä myönnettiin koko maassa yhteensä vain kolme.

FiDiPro – Finland Distinguished Professor Programme on Suomen Akatemian ja Tekesin yhteistyössä v. 2006 käynnistämä rahoitusohjelma ulkomaisten tai pitkään ulkomailla toimineiden suomalaisten professoritasaisten huippututkijoiden palkkaamiseksi Suomeen. Oulun yliopisto on tähän mennessä saanut rahoituksen kuudelle FiDiPro-professorille. Nämä kansainväliset huippututkijat vahvistavat yliopiston tutkimusyhteisöä, tutkijakoulutusta ja yhteistyöverkostoja yliopiston tutkimusprofiilin kannalta tärkeillä aloilla:

- prof. Behnaam Aazhang, Rice-yliopisto, USA; vastuutaho prof. Matti Latva-aho, Centre for Wireless Communications (CWC)
- prof. Anthony De Ardo, Pittsburghin yliopisto, USA; vastuutaho prof. Pentti Karjalainen, Terästutkimuskeskus
- prof. Ghassan Jabbour, Arizona State University, USA; vastuutaho prof. Risto Myllylä, optoelektroniikan ja mittaustekniikan laboratorio
- prof. Tadashi Matsumoto, Japan Advanced Institute of Science and Technology, Japani; vastuutaho prof. Pentti Leppänen, CWC
- prof. Mark Nuttall, University of Alberta, Kanada; vastuutaho prof. Kari Laine, Thule-instituutti
- prof. Stephan Fritzsche, Helmholtz-Zentrum für Schwerionenforschung, GSI Darmstadt, Saksa; vastuutaho prof. Helena Aksela, fysikaalisten tieteiden laitos

Kansainvälinen yhteistoiminta on painottunut myös yliopiston Tekes-rahoitteisissa tutkimushankkeissa. Tekes edellyttää nykyisin näiltä hankkeilta aktiivista kansainvälistä toimintaa, joka Oulun yliopistossa on toteutunut erityisesti tutkijaliikkuvuuden kautta siten, että hankkeessa Oulussa toimi-

vista tutkijoista osa on siirtynyt tekemään tutkimustyötä muutamiksi kuukausiksi ulkomaisiin tutkimuslaitoksiin. Jossain määrin Tekes-hankkeisiin myös osallistuu ulkomaisia partnereita.

Koulutuksen kansainvälisyys ja kansainvälinen opiskelijavaihto

Oulun yliopiston strategian mukaisesti yliopisto on luonut kansainvälistä toimintaympäristöä niin opetuksen, tutkimuksen kuin tukipalvelujenkin osa-alueilla. Vieraskielisen opetuksen määrä kasvoi edelleen ja uusia maisteriohjelmiä käynnistyy vuosittain. Tukipalveluissa mm henkilöstön kansainvälisiin valmiuksiin on tarjottu koulutusta niin opetushenkilökunnalle (SET-UP-kurssi englanniksi opettaville) kuin hallintohenkilökunnallekin (KV-assistenttikoulutus).

Oulun yliopiston ylioppilaskunnan kanssa sovittiin yhteistyön tiivistämisestä siten, että vuoden 2008 marraskuusta alkaen ylioppilaskunnalla ja yliopistolla on yhteinen kansainvälisten asioiden sihteeri, jonka työpanos jakautuu ylioppilaskunnan ja yliopiston välillä. Kv-sihteeri tuottaa palveluja ulkomaisille tutkinto-opiskelijoille osana opiskelijapalvelujen tiimiä.

Barents Cross-Border University (BCBU) -yhteistyö jatkui ja ensimmäinen yhteinen maisteriohjelma käynnistyi syksyllä 2008. BCBU-konseptissa on saatu luotua yhteiset opintokokonaisuudet, mutta yhteiset tutkintotodistukset vaativat yhä edelleen neuvotteluja. Ongelmana on yhä Venäjän opetusministeriön puuttuva rahallinen panostus.

Yhteistyö Namibian yliopiston kanssa jatkui ja osaprojekteista lääketieteellisen tiedekunnan konsultaatio on lähtenyt nopeimmin liikkeelle.

Englanninkielinen opetustarjonta lisääntyi Oulun yliopistossa edelleen. Tarjottuja opintopisteitä oli vuonna 2008 1894, mikä on hieman enemmän kuin edellisvuonna. Suuruusluokka on siis hieman yli kolmen kaksivuotisen maisteriohjelman verran tarjottuja opintopisteitä, mikä ei ole paljon. Kansainvälisen opetustarjonnan lisääminen onkin yliopiston tärkeä kehittämiskohde. Suoritettujen opintopisteiden määrä oli 27 989, missä on kasvua 13 % edellisvuodesta. Vieraskielistä opetusta järjestettiin edelleen mm. Scandinavian Studies, Northern Cultures and Societies, Master of Education, Northern Nature and Environment, Modern Nordic Architecture ja Nordic Design -ohjelmissa.

Vuosia jatkunut Oulun yliopiston kansainvälisen toiminnan systemaattinen kansainvälistyminen sai vuonna 2008 uusia institutionaalisia muotoja. Yhteistyössä Luulajan yliopiston kanssa perustettu Nordic Mining School tähtää kaivosalan osaamisen vahvistamiseen ja kehittämiseen Scandinaviassa. Oulun yliopiston yksiköistä NMS:ssa mukana ovat prosessi- ja ympäristötekniikan sekä geotieteiden yksiköt, kemian, maantieteen ja fysiikan laitokset, arkkitehtuurin ja tuotantotalouden osastot, taloustieteet ja koulutus- ja tutkimuspalvelut.

Koulutusvienti on noussut yhdeksi keskeiseksi teemaksi puhuttaessa suomalaisten yliopistojen kansainvälistymisestä. Oulun yliopisto perusti keväällä 2008 Martti Ahtisaari Instituutin, joka sijoitettiin taloustieteiden tiedekuntaan. Yksi instituutin tehtävistä on koordinoida ja edistää Oulun yliopiston tutkintoon johtavan koulutuksen vientiä.

Vaihtoon lähtijöiden määrä kasvoi jonkin verran. Kasvua tapahtui erityisesti Erasmus-ohjelmassa. Nähtäväksi jää, onko nousu väliaikaista vai ovatko vaihtoon lähtemisen tueksi luodut uudet järjestelmät (fuksi-infot, laitosten Erasmus-sopimusten laadunarviointiprojekti ja uudistettu laitoskoordinaattoritiedotus- ja koulutus) pysyvästi parantaneet toteumaa.

Oulun yliopistosta lähti ulkomaille 295 (vuosi 2007: 273) perustutkinto-opiskelijaa ja harjoittelijaa (vähintään 3 kk kestävät vaihdot). Eurooppaan lähti Erasmus-ohjelman kautta 160 opiskelijaa eli 4 opiskelijaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Suosituimmat kohdemaat olivat Saksa (36), USA (34) ja Espanja (26). Lähtevien opiskelijoiden tulostavoite saavutettiin siis noin 65-prosenttisesti.

Vaihdon vastavuoroisuus jatkuu epätasapainossa. Ulkomailta Oulun yliopistoon tuli 502 (v. 2007 442) opiskelijaa pitkäkestoiseen vaihtoon. Suurin vaihto-opiskelijaryhmä olivat saksalaiset, joita tuli Oulun yliopistoon kaikkiaan 62. Saapuvien vaihto-opiskelijoiden osalta Opetusministeriön kanssa sovittu tulostavoite (460 yli kolme kuukautta kestävä vaihtoa) siis ylitettiin 9 prosentilla.

Tutkija- ja opettajavaihto

Yliopistosta lähti vuonna 2008 (vähintään kahdeksi viikoksi) ulkomaille yhteensä 149 tutkija- ja opettajavierailijaa (vuonna 2007 100). Vastaavasti ulkomailta Ouluun tuli yhteensä 157 tutkija- ja opettajavierailijaa (vuonna 2007 134). Vierailut painottuivat tutkijavierailuihin. Vierailijamäärissä Oulusta ulkomaille kasvua 49 %. Ulkomailta Ouluun tehdyt tutkija- ja opettajavierailut kasvoivat 17 % edellisestä vuodesta.

Tutkija- ja opettajavierailujen kesto ulkomaille oli yhteensä 27 henkilötyövuotta (vuonna 2007 23). Ulkomaisia vierailijoita työskenteli Oulussa kestoaltaan yhteensä 34 henkilötyövuoden verran (26). Pitempiäaikaisen tutkijavierailujen kesto Oulusta ulkomaille kasvoi hieman edellisvuoden tasosta. Ulkomailta Ouluun suuntautuneiden tutkijavierailujen kokonaiskesto puolestaan pieneni. Eniten tutkija- ja opettajavierailuja ulkomaille tehtiin lääketieteelliseltä koulutusosalta. Ulkomaisia vierailuja tuli eniten teknillistieteelliselle koulutusosalta.

Merkittävä osa Oulusta ulkomaille ja ulkomailta Ouluun suuntautuneista vierailuista on kestoaltaan lyhytaikaisia – alle kahden viikon vierailuja. Vierailun keston jäädessä KOTA-määrittelyn mukaisesti alle kahden viikon ei tietoja ole sisällytetty edellä oleviin lukuihin. Viime vuosien kehitys on ollut nimenomaan lyhytaikaisen Oulusta ulkomaille ja ulkomailta Ouluun tehtyjen vierailujen osalta selvästi kasvava.

Vuonna 2008 tehtiin Oulusta ulkomaille lyhytkestoisia (alle kaksi viikkoa) opettaja- ja tutkijavierailuja yhteensä 169 (220) kestoaltaan yhteensä noin kolme henkilötyövuotta. Ulkomailta Ouluun lyhytkestoisia vierailuja tehtiin puolestaan 196 (340) kestoaltaan samoin kolmen henkilötyövuoden verran.

Opettajavaihdosta suurin osa tapahtui Sokrates-Erasmus- ja Nordplus-ohjelmien kautta. Lukuvuonna 2007–2008 41 opettajaa teki Erasmus-opettajavierailun eurooppalaiseen kumppanikorkeakouluun. Näin siis palattiin normaalitasolle edellisen kauden huippulukemasta, joka oli 61 opettajaa.

Aikuiskoulutus

Oulun yliopiston aikuiskoulutusta ovat järjestäneet ja koordinoineet koulutus- ja tutkimuspalvelut -yksikkö (KOTU) Oulussa ja Kajaanin yliopistokeskus Kajaanissa. Yksiköt ovat vastanneet pohjois-suomalaisen elinkeino-, työ- ja kulttuurielämän muuttuviin haasteisiin sekä koulutus- ja kehittämistarpeisiin. Yksiköt ovat toteuttaneet aikuiskoulutustaan yhteistyössä tiedekuntien ja ainelaitosten sekä muiden yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja opetuslaitosten kanssa. Avoimen yliopistotoiminnan koordinoinnista vastasi koulutus- ja tutkimuspalvelut. Lisäksi KOTUn yhteydessä toimii kongressipalvelutoimisto Oulun yliopiston kongressipalvelut, joka palvelee sekä yliopiston laitoksia että ulkopuolisia tieteellisten kongressien järjestämisessä.

Opetusministeriössä valmisteilla olevan aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen seuraaminen on vaikuttanut myös KOTUn toimintaan. Kokonaisuudistuksessa jaetaan aikuiskoulutus yliopistolliseen ja ammatilliseen aikuiskoulutukseen ja rahoituspohjan dualimallin vaikutus näkyy kasvavasta yhteistyöstä huolimatta. Aikuiskoulutuksen suunnittelussa ja järjestämisessä on painotettu alueellisen ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisäämistä yhteistyöllä ja verkostoitumisella. Kokonaisuudistuksesta valmistui väliraportti kesäkuussa 2008 ja hankkeen johtoryhmän lopulliset ehdotukset valmistuivat keväällä 2009 (www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/Hankkeet/akku/index.html).

KOTU ja Kajaanin yliopistokeskuksen aikuiskoulutusyksikkö ovat osallistuneet aktiivisesti Oulun läänin alueellisten aikuiskoulutusverkostojen tehostamistoimiin. Korkeakoulujen täydennyskoulutuksen ja elinikäisen oppimisen tiiviimpää yhteistyötä rakennettiin edelleen osana Oulun yliopiston ja Oulun seudun ammattikorkeakoulun yhteisiä kehittämishankkeita.

Kestävä kehitys

Oulun yliopiston ympäristöohjelman päämääränä on toteuttaa toiminnot tehokkaasti ja ympäristöstävällisesti kestävän kehityksen periaatteita noudattaen ja luoda tähän päämäärään pääsyä edesauttavat toiminnalliset valmiudet ja asenneilmapiiri. Tavoitteena on selvittää toimintojen aiheuttamat ympäristövaikutukset ja pyrkiä vähentämään ympäristökuormitusta jatkuvan seurannan ja toiminnan kehittämisen avulla. Yliopiston hankkiessa erilaisia palveluita on yhtenä kriteerinä se, miten kestävä kehitys ja ympäristövaikutukset on otettu huomioon palveluiden tuottamisessa. Merkittävimpiä ympäristökuormitukseen liittyviä seurantakohteita ovat sähkö- ja lämpöenergia, vedenkulutus sekä kierrätys. Senaatti-kiinteistöt yliopistokiinteistöjen omistajana ja yliopisto yhdessä ovat järjestäneet energian- ja vedenkulutuksen tietoisuuskäyttäjille yliopiston eri kiinteistöissä Linnanmaalla, Kontinkankaalla ja arkkitehtuurin osastolla. Samoin Senaatti-kiinteistöjen ja yliopiston kaksi kertaa vuodessa käytävissä kehittämiskokouksissa on käyty läpi energiansäästötavoitteet ja toteutumat, analysoitu tuloksia ja sovittu, miten ongelmatilanteisiin puututaan.

Tavoitteena on, että henkilöstö ja opiskelijat ovat tietoisia kestävän kehityksen periaatteista ja ympäristöstävällisyyteen liittyvistä tavoitteista sekä toimintatavoista ja noudattavat käyttäytymisellään näitä periaatteita. Jokainen henkilö vastaa ympäristönsuojelullisen toiminnan ylläpitämisestä ja toteuttamisesta työssään. Oulun yliopisto kannustaa tiedeyhteisön jäseniä ekotehokkuuteen. Oulun yliopisto pyrkii kaikessa toiminnassaan siihen, että haitalliset ympäristövaikutukset vähenevät. Pohjoisuus ja ympäristö on nimetty yhdeksi yliopiston tutkimuksen painoaloista.

Esteettömyys

Oulun yliopiston esteettömyysohjelmassa tavoitteena on palvelujen, tilojen ja toimintojen kehittäminen niin, että ne ovat mahdollisimman hyvin saavutettavissa. Saavutettavuuteen sisältyy niin fyysisen kuin sosiaalisenkin ympäristön esteiden tunnistaminen ja poistaminen. Huomiota on kiinnitetty opiskelun fyysisten esteiden poistamisen ohella ns. näkymättömien vammojen huomioimiseen (esim. oppimisen ongelmat, mielenterveyden ongelmat, autismin kirjo jne.).

Toimintavuoden 2008 osalta voidaan kirjata erityishuomioina Oulun yliopiston uuden tasa-arvosuunnitelman laatiminen, sekä opiskelijoiden hyvinvointiin ja esteettömyyteen liittyvien www-sivustojen (www oulu fi/esteetonyliopisto/ ; www oulu fi/hyvinvointi/) toteuttaminen. Edelleen vuoden lopulla toteutettiin opintopsykologin rekrytointi. Opintopsykologi toimii jatkossa yliopiston esteettömyysyhdyshenkilönä.

Päävastuu esteettömyystyön suunnittelusta ja organisoinnista on Oulun yliopiston tasa-arvo-toimikunnalla, jossa esteettömyysasioiden vastuuhenkilönä toimii esteettömyisyhdyshenkilö. Esteettömyysasiat sivuavat myös yliopiston ohjauksen kehittämisryhmän ja hyvinvointityöryhmän toimialaa. Yliopiston fyysisen ympäristön kehittämistä esteettömyysnäkökulmasta suunnittelee ja organisoii yliopiston esteettömyystilatyöryhmä. Kaikissa yliopiston tilojen korjaus- ja kunnostustöissä on huomioitu esteettömyysnäkökulma. Esteettömyystilatyöryhmän puheenjohtaja toimii kiinteistöinsinööri, ja ryhmässä ovat edustettuna henkilöstö, opiskelijat, kiinteistön omistaja sekä eri vammaisryhmät, ja ryhmä kokoontuu säännöllisesti. Tiedekuntatasolla esteettömyysasioista vastaavat tasa-arvotyöryhmät tai halutessaan tiedekunnat voivat perustaa erillisiä esteettömyystyöryhmiä, jotka toimivat yhdessä tiedekunnan tasa-arvotyöryhmän kanssa.

Esteettömyystyössä toimitaan yhteistyössä vammaisjärjestöjen kanssa. Esteettömyystyössä on verkostoiduttu Jyväskylän yliopiston vetämään ESOK-hankkeeseen (Esteetön opiskelu korkeakoulussa). Erityistukea tarvitsevia opiskelijoita palvelee yliopiston ohjaajaverkosto (www oulu.fi/careerservices/opiskelijoille/ohjauskartta.html). Erityistapauksissa opiskelijat ja heidän ohjaajansa voivat tukeutua YTHS:n ja ohjaus- ja työelämäpalveluiden sekä opintopsykologin palveluihin.

Esteettömyyden toteutumista tarkastellaan opiskelijoiden osalta mm. vuosittain laadittavan opiskelijakertomuksen avulla. Lisäksi yliopiston ohjaus- ja työelämäpalveluissa tilastoidaan ohjausasiakkaiden erityistuen tarpeita. Henkilökunnalle järjestetään vuosittain koulutusta esteettömyysasioista. Myös ohjaajille tarkoitettussa koulutustilaisuuksissa käsitellään eri tavoin haastavia ohjaustilanteita.

Muu tulosalueelle kohdentamaton toiminta

Oulun ja Kajaanin harjoittelukoulut ovat toteuttaneet opettajankoulutukseen sisältyvää opetusharjoittelua. Toimintaa tarkastellaan lähemmin luvussa 1.4.1.

1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Erilaiset apurahat, stipendit ja vastaavat ovat tärkeitä yliopiston perustoiminnoille erityisesti opin- näytetöiden rahoitusmuotoina. Tilanne vaihtelee tieteenalalta toiselle; humanistisen ja kasvatustieteellisen alan tieteellinen jatkokoulutus ovat näistä rahoitusmuodoista erityisen riippuvaisia, mutta lyhyehköjä tutkimustyön jaksoja rahoitetaan myös muilla aloilla. Väitöskirjatyön loppuvaiheessa apurahamuotoinen rahoitus on tärkeää useille sellaisillekin väittelijöille, jotka ovat tehneet pääosan väitöstutkimuksestaan esim. päätoimensa ohessa.

I.3 Toiminnallinen tehokkuus

I.3.1. Toiminnan taloudellisuus

Taulukko 3. Tulosalueiden kustannukset yliopistotasolla 2006–2008

(laskelma ei sisällä harjoittelukoulujen kustannuksia eikä arvonlisäveroja)

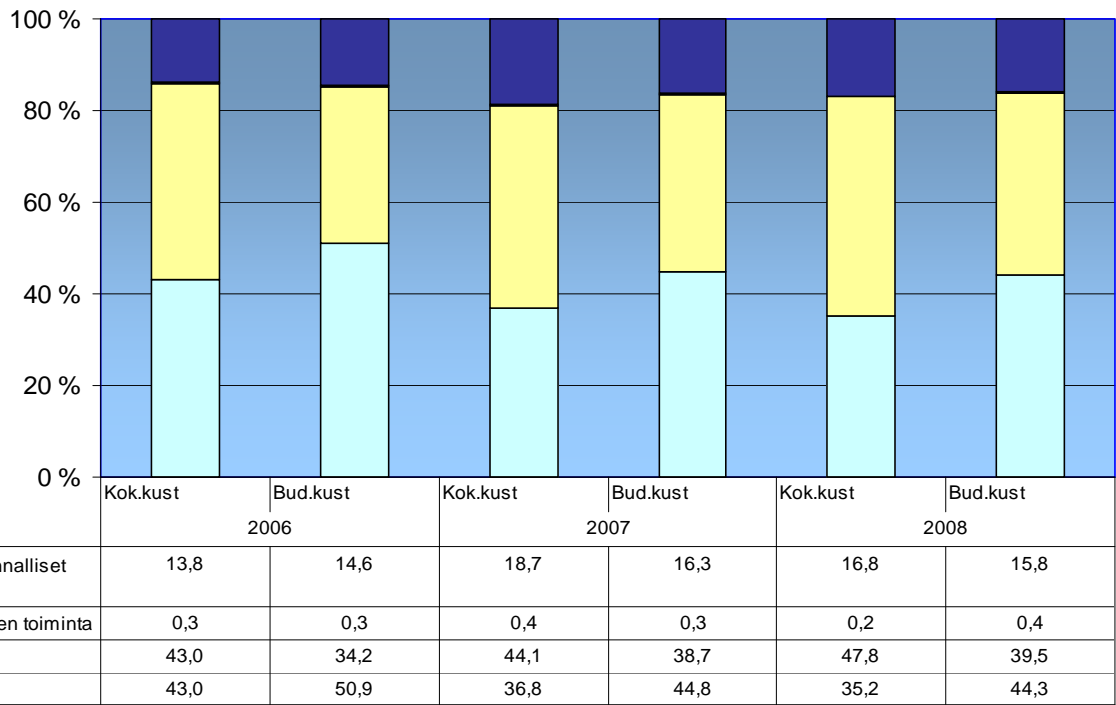
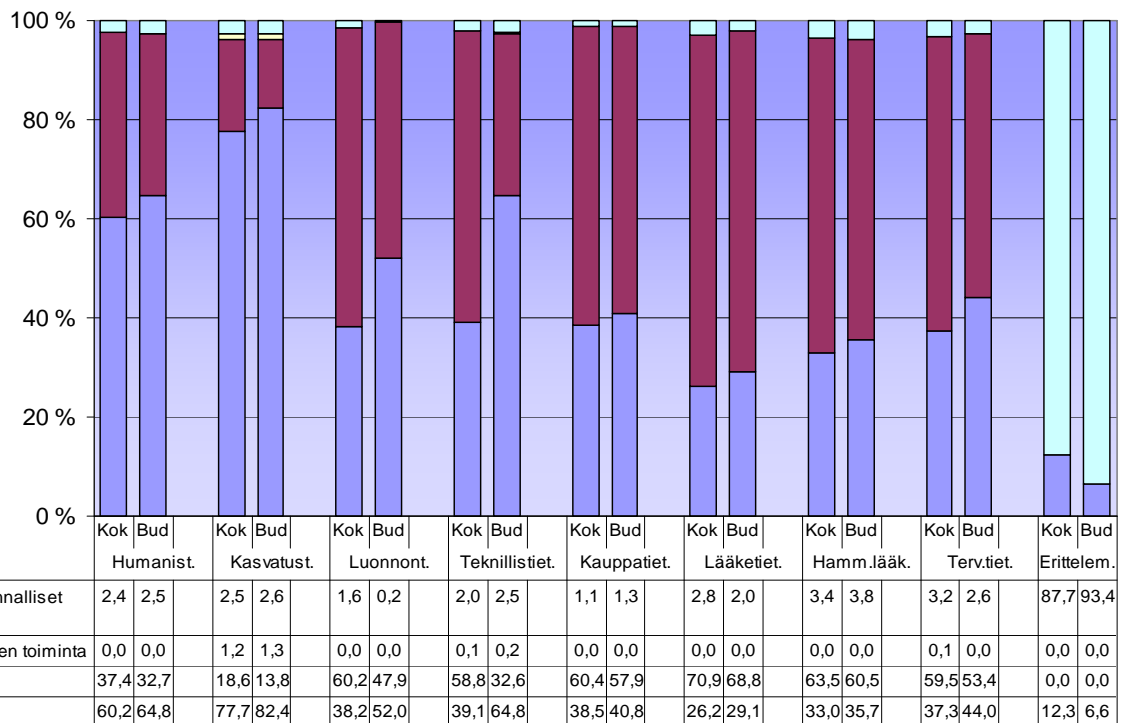
	Kokonaiskustannukset						Budjettirahoitteiset kustannukset					
	2006		2007		2008		2006		2007		2008	
	meur	%	meur	%	meur	%	meur	%	meur	%	meur	%
KOULUTUS												
Perustutkintokoulutus ja siihen liittyvä tutkimus	77,2	39,5	71,2	36,6	71,4	36,1	64,5	46,7	62,9	46,1	68,5	49,9
Aikuiskoulutus	6,5	3,3	8,2	4,2	4,4	2,2	5,7	4,1	5,5	4,0	1,4	1,0
Yhteensä	83,7	42,9	79,4	40,8	75,8	38,3	70,2	50,9	68,4	50,1	69,9	50,9
TUTKIMUS												
Jatkotutkintokoulutus ja siihen liittyvä tutkimus	27,8	14,2	26,2	13,5	36,9	18,7	24,7	17,9	23,8	17,4	32,6	23,8
Muu tutkimus	56,7	29,0	63,3	32,5	64,7	32,7	22,6	16,4	23,5	17,2	24,4	17,8
Yhteensä	84,5	43,3	89,5	46,0	101,6	51,4	47,3	34,3	47,3	34,7	57,0	41,5
TAITEELLINEN TOIMINTA	0,5	0,3	0,5	0,3	0,2	0,1	0,5	0,4	0,4	0,3	0,2	0,1
YHTEISKUNNALLISET PALVELUT	26,6	13,6	25,2	12,9	20,2	10,2	20,0	14,5	20,4	14,9	10,1	7,4
TULOSALUEET YHTEENSÄ	195,3	100,0	194,6	100,0	197,8	100,0	138,0	100,0	136,5	100,0	137,2	100,0

Taulukossa 3 on esitetty yliopiston kokonaismenot tarkasteltuna tulosalueittain. Perustutkintokoulutus ja siihen liittyvä tutkimus ja aikuiskoulutus muodostavat kokonaiskustannuksista lähes 40 % ja budjettirahoituksesta hieman yli 50 %. Tutkimus muodostaa kokonaiskustannuksista reilut 51 % ja budjettirahoituksesta 41,5 %. Tutkimuksen kokonaiskustannuksissa on nousua vuoteen 2007 verrattuna reilut 5 %. Vuoden 2008 tulosalueitten kustannukset on kohdistettu SoleTM- työajankohdentamisjärjestelmästä saatujen tietojen perusteella.

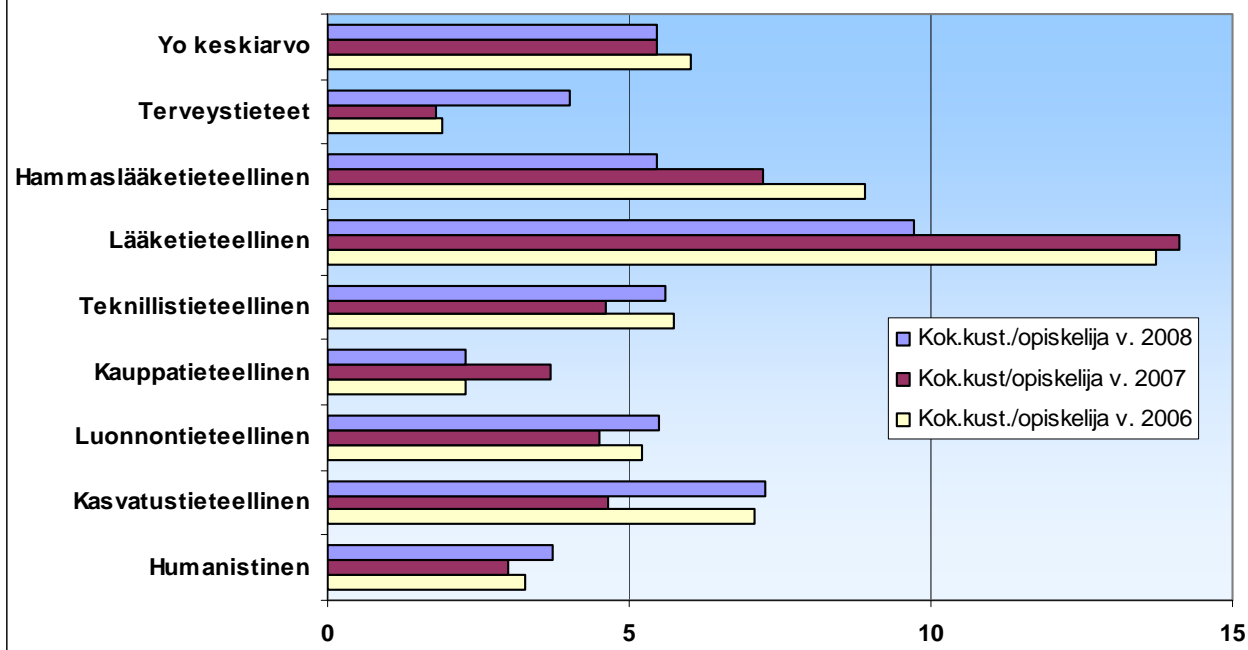
Seuraavissa taulukoissa on esitetty toiminnan taloudellisuutta kuvaavia tunnuslukuja sekä niiden vertailuja kaikkien yliopistojen keskiarvotietoihin (tietolähde KOTA). Vuoden 2008 KOTA-tietoja kaikkien yliopistojen osalta ei ole ollut käytettävissä.

Taulukko 4. Taloudellisuuden tunnuslukuja

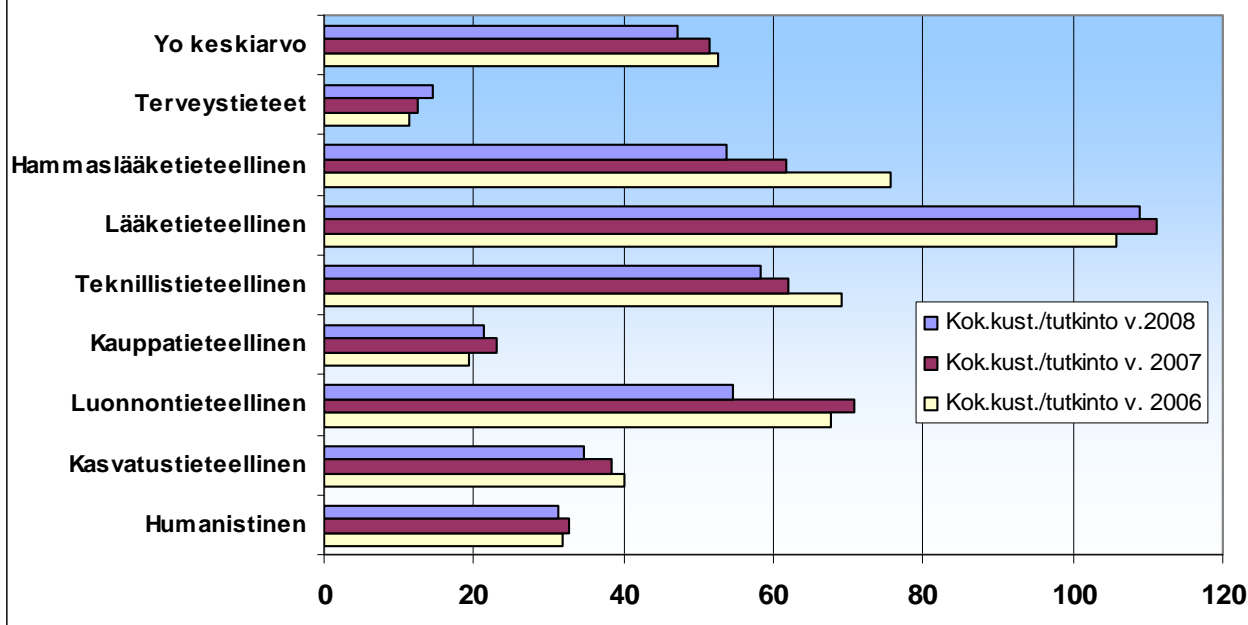
Jatkotutkintokoulutuksen budjettirahoitteiset kustannukset 4 v ka/tohtorin tutkinnot (viim. v)									
	Yliopisto yht.	Humanist.	Kasvatust.	Terveyst.	Kauppat.	Luonnont.	Teknillist.	Lääket.	Hammasl.
2006	297	157	237	64	346	287	354	251	512
2006 kaikki yo ka	204	177	139	78	186	209	299	138	259
2007	242	138	141	46	284	254	392	195	278
2007 kaikki yo ka	196	175	129	86	183	195	275	140	264
2008	237	125	151	63	224	198	375	253	241
2008 kaikki yo ka									
Jatkotutkintokoulutuksen kokonaisrahoitteiset kustannukset 4 v ka/tohtorin tutkinnot (viim. v)									
	Yliopisto yht.	Humanist.	Kasvatust.	Terveyst.	Kauppat.	Luonnont.	Teknillist.	Lääket.	Hammasl.
2006	320	163	290	68	372	308	461	264	639
2006 kaikki yo ka	308	248	190	118	236	324	476	215	345
2007	284	142	173	49	302	273	506	226	348
2007 kaikki yo ka	301	244	178	128	236	305	447	228	347
2008	259	129	179	70	235	208	477	289	291
2008 kaikki yo ka									
Täydentävä rahoitus/kokonaisrahoitus									
	Yliopisto yht.	Humanist.	Kasvatust.	Terveyst.	Kauppat.	Luonnont.	Teknillist.	Lääket.	Hammasl.
2006	31	13	16	5	23	26	42	25	12
2006 kaikki yo ka	35	18	14	35	30	36	44	39	14
2007	31	13	13	0	20	26	42	24	9
2007 kaikki yo ka	36	19	15	40	31	37	45	40	14
2008	31	12	9	19	14	27	50	29	11
2008 kaikki yo ka									
Perustutkintokoulutuksen kokonaisrahoitteiset kustannukset 5v ka/ylemmät korkeakoulututkinnot (viim. 3 v ka) (1000€)									
	Yliopisto yht.	Humanist.	Kasvatust.	Terveyst.	Kauppat.	Luonnont.	Teknillist.	Lääket.	Hammasl.
2008	45	30	33	12	19	52	60	104	59
Perustutkintokoulutuksen budjettirahoitteiset kustannukset 5 v ka/ylemmät korkeakoulututkinnot (3 v ka)									
	Yliopisto yht.	Humanist.	Kasvatust.	Terveyst.	Kauppat.	Luonnont.	Teknillist.	Lääket.	Hammasl.
2006	46	29	35	10	18	54	62	81	76
2006 kaikki yo ka	43	35	38	17	25	55	45	107	92
2007	46	31	35	11	19	55	57	88	66
2007 kaikki yo ka	43	36	37	17	26	54	43	103	90
2008	41	28	31	12	17	46	52	93	53
2008 kaikki yo ka									
Perustutkintokoulutuksen kokonaisrahoitteiset kustannukset/perustutkintotasolla suoritettut opintopisteet, euroa									
	Yliopisto yht.	Humanist.	Kasvatust.	Terveyst.	Kauppat.	Luonnont.	Teknillist.	Lääket.	Hammasl.
2006	162	92	144	58	66	201	195	234	157
2007	194	95	153	63	79	216	223	259	163
2008	135	99	106	78	54	115	204	172	119

Kuva 2. Tulosalueiden osuudet kustannuksista 2006-2008

Kuva 3. Tulosalueittaiset kustannukset koulutusaloittain 2008 (%)

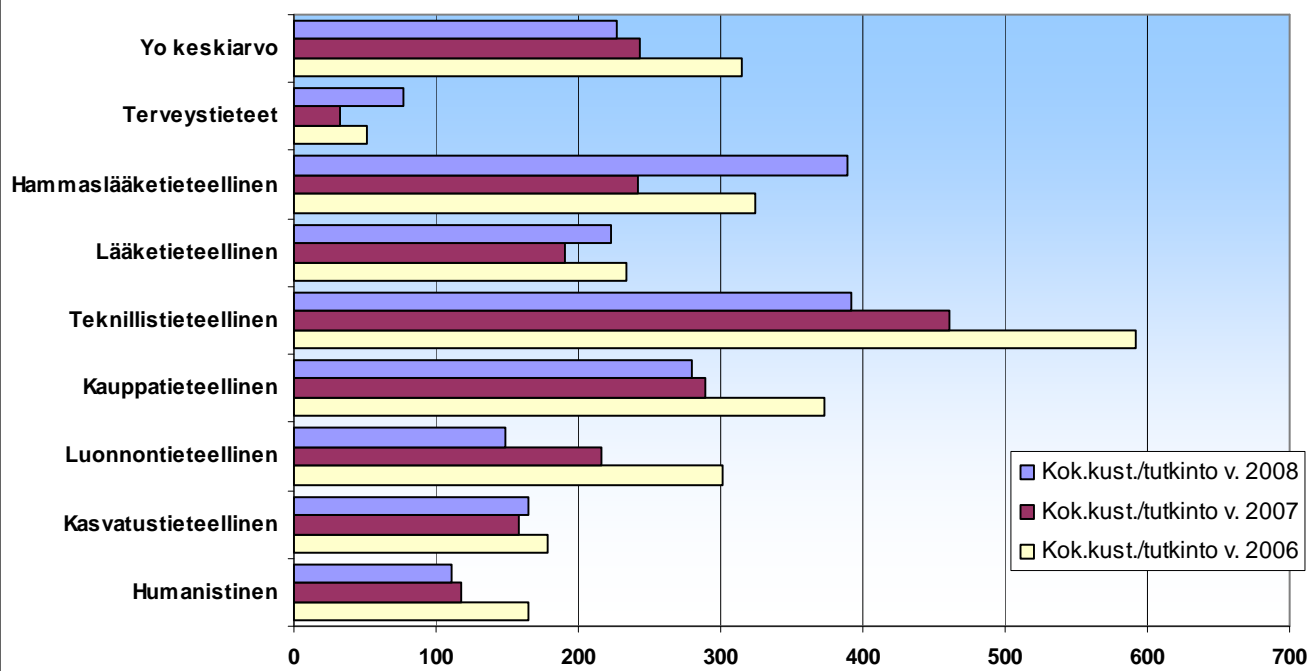
Kuva 4. Perustutkintokoulutuksen kustannukset/opiskelija 2006-2008 koulutusaloittain (1000 eur)

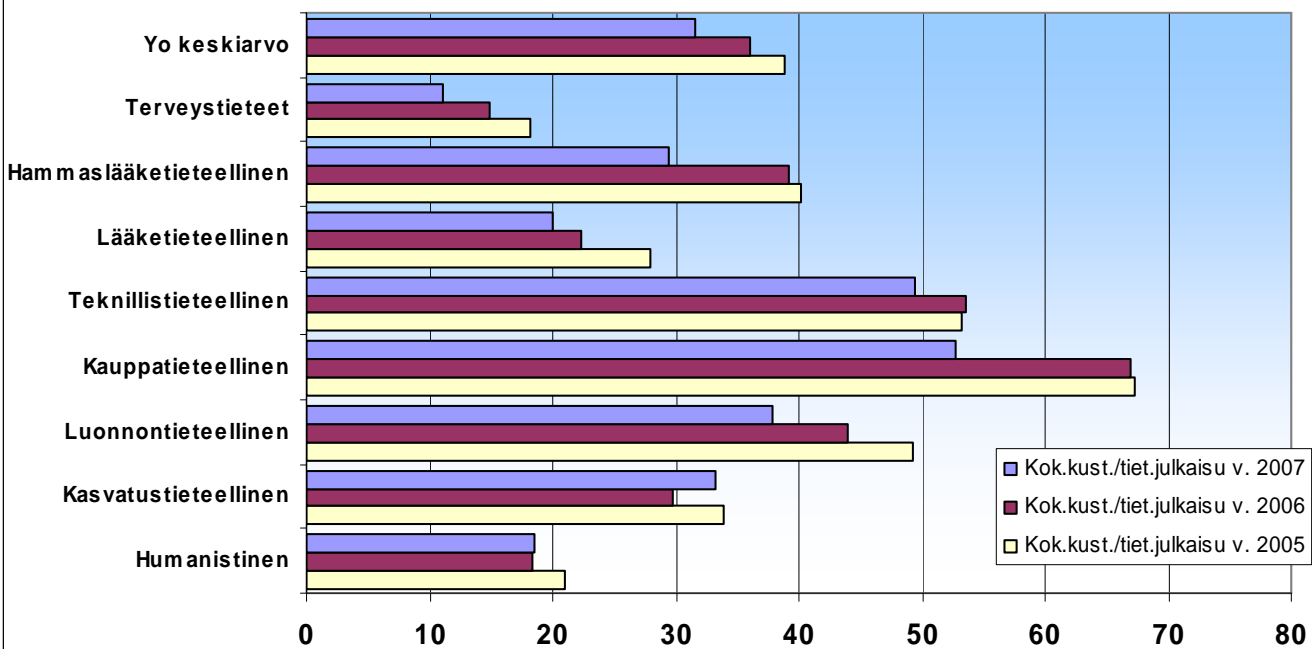
Kuva 5. Perustutkintokoulutuksen kustannukset (3 v ka) /tutkinto (3 v ka) 2006-2008 koulutusaloittain (1000 eur)

Kuva 6. Jatkotutkintokoulutuksen ja siihen liittyvän tutkimuksen kustannukset (3 v ka) /tutkinto (3 v ka) 2006-2008 koulutusaloittain (1000 eur)

Kuva 7. Tutkimuksen tulosalueen kustannukset (3 v ka) /tieteellinen julkaisu (3 v ka) 2005 - 2007 koulutusaloittain (1000 eur)

Jatkokoulutustutkintojen kustannuksia viimeiseltä neljältä vuodelta on verrattu ko. vuoden tohtorin tutkintojen määrään. Oulun yliopiston kustannukset ovat suuremmat kuin yliopistoilla keskimäärin. Koulutusaloista terveystieteet ja humanistiset tieteet ovat päässeet kustannuksissa alle keskiarvon. Kustannusten esittämisperusteissa voi olla eroja yliopistojen välillä.

Täydentävän rahoituksen suhteellinen osuus kokonaisrahoituksesta on Oulun yliopistolla pienempi kuin yliopistoilla keskimäärin.

Perustutkintojen kustannuksia viideltä viimeiseltä vuodelta on verrattu suoritettuihin ylempiin korkeakoulututkintoihin (3 vuoden keskiarvo). Koulutusaloista humanistisissa, kasvatustieteellisissä terveystieteellisissä, kauppatieteellisissä ja hammaslääketieteellisissä ovat kustannukset olleet pienemmät kuin yliopistojen vastaavilla koulutusaloilla keskimäärin.

Kuvassa 2 on esitetty tulosalueittaiset kokonais- ja budjettirahoitteiset kustannukset. Kustannustietojen perusteella 35,2 % kokonaiskustannuksista käytetään koulutukseen. Budjettirahoituksesta vastaava osuus on 44,3 %. Tutkimuksen osuus kustannuksista on vuonna 2008 ollut 47,8 % kokonaiskustannuksista ja 39,5 % budjettirahoitteisista kustannuksista.

Koulutusaloittain (kuva 3) tarkasteltuna koulutuksen osuus rahoituksesta vaihteli. Koulutuksen osuus rahoituksesta oli suurin kasvatustieteellisellä koulutusosalalla.

Perustutkintokoulutuksen kokonaiskustannukset opiskelijaa kohden on esitetty koulutusaloittain kuvassa 4. Yhden vuoden tarkastelussa korostuvat vuosittaiset rahoituksen vaihtelut. Kustannukset opiskelijaa kohden ovat suurimmat lääketieteellisellä ja hammaslääketieteellisellä koulutusosalalla.

Kuvassa 5 on esitetty kolmen vuoden keskiarvot perustutkintokustannuksista suhteessa suoritettuihin tutkintoihin. Kallein tutkintokustannus on lääketieteellisellä koulutusosalalla.

Jatkokoulutuksen kustannukset tutkintoa kohden on esitetty kuvassa 6. Eniten kustannuksia jatkokoulutusta kohden on teknistieteellisellä ja hammaslääketieteellisellä koulutusosalalla.

Kokonaiskustannukset julkaisua kohden on esitetty kuvassa 7. Kalleimmat julkaisut ovat kauppatieteellisellä koulutusosalalla. Julkaisutietoja vuodelta 2008 ei ole ollut vielä käytettävissä.

Vuoden 2008 aikana työajankohdentamisjärjestelmän käyttö laajennettiin koskemaan koko henkilöstöä, siten että syksyllä 2008 saatiin käyttöön kokonaistyöaikasuunnitelmaosio opetushenkilökunnan tietojen keräämistä varten.

I.3.2 Toiminnan tuottavuus

Tutkimus, tutkijankoulutus ja taiteellinen toiminta

Oulun yliopiston tieteellinen julkaisu-toiminta on eri vuosina muodostanut noin 10 % kaikkien yliopistojen tuotannosta.

Tohtorintutkintojen suoritusmäärät professorin virkaa kohti vaihtelevat tieteenaloittain mm. sen perusteella, missä määrin alalla on tapana hyväksyä väitöskirjan ensisijaiseksi tai toiseksi ohjaajaksi myös muita varttuneita tutkijoita kuin professoreja. Kaikki alat huomioon ottaen puolet Oulun yliopistossa esitettyjen väitöskirjojen ohjaajista on yliopiston professoreja; lopuista puolella on dosenttuuri Oulun yliopistossa ja toisella puolella ei.

Tietyn vuoden aikana tohtorintutkinnon suorittaneiden osuus kaikista tutkijakoulutukseen hyväksytyistä vaihtelee suuresti tiedekunnittain; suhteellisen alhainen osuus kertoo siitä, että jakajassa on myös sellaisia jatkokoulutukseen päässeitä, jotka eivät kuitenkaan koko ajan harjoita tutkimustyötä aktiivisesti. On ymmärrettävää, että tehtäessä väitöskirjaa muun päivätyön ohessa tohtorintutkinnon valmistuminen kestää kauemmin kuin silloin, kun väittelijä voi keskittyä tähän tehtävään.

Tieteelliset julkaisut / opetus- ja tutkimushenkilökunnan tekemät henkilötyövuodet (pl. sivutoiminen tuntiopetus)

	2004	2005	2006	2007 ¹
Humanistinen	1,8	1,9	2,3	1,5
Kasvatustieteellinen	0,5	0,7	0,8	0,5
Terveystieteet	3,4	3,3	3,7	2,7
Kauppätieteellinen	0,8	1,4	1,4	1,1
Luonnontieteellinen	1,4	1,7	1,4	1,4
Teknillistieteellinen	1,4	1,5	1,2	1,3
Lääketieteellinen	3,3	3,9	3,6	3,0
Hammaslääketieteellinen	1,2	1,6	0,9	1,5
Koulutusala erittelemätön				
Yhteensä	1,6	1,9	1,7	1,4

¹ Vuoden 2008 tiedot ovat KOTA-järjestelmässä 9.4.2009 mennessä

Tohtorintutkinnot / professorit (kokonaisrahoitteiset htv)

	2005	2006	2007	2008-OY	2008-KM
Humanistinen	0,50	0,58	0,58	0,58	0,55
Kasvatustieteellinen	0,53	0,29	0,50	0,40	0,59
Terveystieteet	2,00	1,50	2,33	1,50	1,54
Kauppätieteellinen	0,50	0,36	0,38	0,43	0,42
Luonnontieteellinen	0,54	0,62	0,55	0,69	0,93
Teknillistieteellinen	0,36	0,66	0,48	0,67	0,64
Lääketieteellinen	0,78	0,80	0,79	0,63	0,95
Hammaslääketieteellinen	0,57	0,29	0,33	0,43	0,48
Yhteensä	0,57	0,63	0,59	0,62	0,67

KM=Koko maan yliopistot

Peruskoulutus

Perustutkinto-opiskelijat (FTE) / opetushenkilökunta

	2005	2006	2007 ¹⁾
Humanistinen	19,9	20,0	19,3
Kasvatustieteellinen	12,9	11,8	11,5
Terveystieteet	20,2	18,4	19,2
Kauppätieteellinen	20,1	19,0	17,3
Luonnontieteellinen	12,0	11,7	12,4
Teknillistieteellinen	16,6	14,7	14,5
Lääketieteellinen	5,3	5,2	5,3
Hammaslääketieteellinen	4,8	5,1	6,1
Yhteensä	12,6	11,5	11,6

¹⁾Tilastokeskus toimittaa v. 2008 FTE-luvut KOTAan toukokuussa.

Ylemmät korkeakoulututkinnot / (5/6) vuotta aiemmin aloittaneet opiskelijat

	2005	2006	2007	2008
Humanistinen	63,80	71,70	57,9	93,0
Kasvatustieteellinen	97,50	86,60	94,3	135,5
Terveystieteet	95,50	74,20	64,2	126,8
Kauppätieteellinen	102,60	72,00	90,5	125,9
Luonnontieteellinen	52,60	39,90	32,3	97,4
Teknillistieteellinen	46,30	45,80	51,8	67,9
Lääketieteellinen	113,90	80,40	82,2	73,0
Hammaslääketieteellinen	55,30	55,30	77,3	90,5
Yhteensä	64,40	56,60	55,7	94,8

Ylemmät korkeakoulututkinnot / opetushenkilökunta (kokonaisrahoitteiset htv)

	2005	2006	2007	(2008-OY)	(2008-KM)
Humanistinen	2,61	2,75	2,2	3,4	3,3
Kasvatustieteellinen	2,13	2,12	2,2	3,3	3,3
Terveystieteet	3,83	3,83	3,6	5,9	5,0
Kauppätieteellinen	3,19	2,45	2,8	3,9	5,3
Luonnontieteellinen	1,29	1,17	1,2	3,3	2,7
Teknillistieteellinen	1,69	1,72	1,9	2,3	2,1
Lääketieteellinen	0,91	0,62	0,7	0,7	0,7
Hammaslääketieteellinen	0,63	0,62	1,0	1,2	0,8
Yhteensä	1,64	1,55	1,6	2,4	2,6

KM=koko maan kaikkien yliopistojen keskiarvo

Uudet opiskelijat / opetushenkilökunta (kokonaisrahoitteiset htv)

	2005	2006	2007	2008
Humanistinen	3,8	3,5	3,4	2,9
Kasvatustieteellinen	2,6	2,5	2,4	2,3
Terveystieteet	5	4,3	4,4	5,0
Kauppätieteellinen	4,6	4,2	3,4	4,7
Luonnontieteellinen	2,9	2,6	2,4	3,2
Teknillistieteellinen	2,8	2,0	1,9	2,3
Lääketieteellinen	0,7	0,6	0,6	0,6
Hammaslääketieteellinen	0,7	0,6	1,0	0,9
Yhteensä	2,4	2,1	2,0	2,3

Uudet opiskelijat / perustutkinto-opiskelijat %

	2005	2006	2007	2008
Humanistinen	14,02	13,32	12,68	11,55
Kasvatustieteellinen	15,88	15,67	16,63	17,60
Terveystieteet	18,64	17,39	16,77	20,55
Kauppateieteellinen	18,05	15,66	15,03	19,15
Luonnontieteellinen	15,43	13,93	13,10	14,50
Teknillistieteellinen	11,69	8,88	8,91	10,44
Lääketieteellinen	11,25	9,79	10,49	10,22
Hammaslääketieteellinen	13,57	10,37	14,35	12,06
Yhteensä	14,18	12,55	12,43	13,50

Suoritetut opintopisteet¹ / läsnäolevat opiskelijat

	2005	2006	2007	2008	3 v ka
Opintopisteet	543 791,04	510 206,71	493 622,83	500 800,87	501 543,47
Läsnäolevat opiskelijat	12 910	13 037	13 054	12 654	12 915
Keskiarvo	42,12	39,14	37,81	39,58	38,84

¹ Perustutkintotasolla suoritetut opintopisteet

Suoritetut opintopisteet²/ opetushenkilökunnan tekemät henkilötyövuodet (kokonaisrahoitteiset htv)

	2005	2006	2007	2008	3 v ka
Opintopisteet	572 428,29	539 717,04	521 748,06	528 350,85	529 938,65
Henkilötyövuodet	853	875	861	792	842
Keskiarvo	671	617	606	919	714

² Kaikki suoritetut opintopisteet

Tavoiteajassa suoritetut ylemmät korkeakoulututkinnot / ylemmät korkeakoulututkinnot yhteensä yliopistoon tulovuoden (YOT) ja koulutusosalalle tulovuoden (KAT) mukaan

	2005	2006	2007	2008	3 v ka
Tutkinnot yhteensä	1333	1287	1342	1932	1520,33
Tavoiteajassa valm. % YOT	35,86	32,94	33,76	27,43	31,38
Tavoiteajassa valm. % KAT	42,24	39,08	40,61	33,01	37,57

Kansainvälistyminen

Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat / kaikki opiskelijat (FTE-luku)

	2005	2006	2007 ¹⁾
Humanistinen	2,20 %	2,10 %	2,00 %
Kasvatustieteellinen	1,50 %	2,20 %	3,30 %
Terveystieteet	0,80 %	0,40 %	1,20 %
Kauppateieteellinen	2,40 %	2,90 %	2,60 %
Luonnontieteellinen	2,40 %	3,00 %	3,10 %
Teknillistieteellinen	3,20 %	3,40 %	3,30 %
Lääketieteellinen	2,20 %	1,90 %	2,10 %
Hammaslääketieteellinen	2,30 %	1,30 %	1,30 %
Yhteensä	2,40 %	2,70 %	2,8 %
Kaikki yliopistot	(4,1 %)	(4,5 %)	(4,9 %)

¹⁾Tilastokeskus toimittaa v. 2008 FTE-luvut KOTAan toukokuussa.

Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk) / opetus- ja tutkimushenkilökunnan tekemät henkilötyövuodet (pl. sivutoiminen tuntiopetus)

	2005	2006	2007	2008
Humanistinen	0,2	0,4	0,3	0,3
Kasvatustieteellinen	0,1	0,0	0,0	0,0
Terveystieteet	0,0	0,0	0,2	0,8
Kauppateieteellinen	0,3	0,1	0,0	0,5
Luonnontieteellinen	0,2	0,2	0,2	0,2
Teknillistieteellinen	0,2	0,2	0,3	0,3
Lääketieteellinen	0,3	0,5	0,2	0,2
Hammaslääketieteellinen	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	0,2	0,2	0,2	0,2

Ulkomaille lähteneet yli 3 kk opiskelleet perustutkinto-opiskelijat / tuhat perustutkinto-opiskelijaa

	2005	2006	2007	2008	3 v ka
Ulkomaille lähteneet	312	307	268	295	290,0
Perustutkinto-opiskelijat	12 910	13 037	13 054	13 222	13 104,00
Promillea	24,2	23,5	20,5	22,3	22,1

Ulkomailta saapuneet yli 3 kk opiskelleet perustutkinto-opiskelijat / tuhat perustutkinto-opiskelijaa

	2005	2006	2007	2008	3 v ka
Ulkomailta saapuneet	357	439	442	502	461,0
Perustutkinto-opiskelijat	12 910	13 037	13 054	13 222	13 104,00
Promillea	27,6	33,7	33,9	38,0	35,2

Ulkomaiset tieteelliset julkaisut / opetus- ja tutkimushenkilökunnan tekemät henkilötyövuodet
pl sivutoim. tuntiopetus (v. 2008 julkaisutietoja ei vielä saatavilla)

	2004	2005	2006	2007
Humanistinen	0,47	0,65	0,71	0,75
Kasvatustieteellinen	0,24	0,25	0,31	0,24
Terveystieteet	0,64	0,55	0,67	0,82
Kauppätieteellinen	0,55	1,11	1,19	0,95
Luonnontieteellinen	1,24	1,44	1,24	1,44
Teknillistieteellinen	1,19	1,30	1,08	1,26
Lääketieteellinen	2,35	2,58	2,41	2,44
Hammaslääketieteellinen	0,92	1,02	0,70	1,26
Koulutusala erittelemätön	0,53	0,65	1,08	0,76
Yhteensä	1,17	1,34	1,22	1,29

Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk) / ulkomailta saapuneiden opettajien ja tutkijoiden työskentely omassa yliopistossa (kk)

	2005	2006	2007	2008	3 v ka
OY:sta ulkomaille	264	291	279	291	287
ulkomailta OY:oon	446	397	315	370	361

Perustutkinto-opiskelijoiden vieraskielisissä opintojaksoissa suorittamat opintopisteet / tuhat perustutkinto-opiskelijaa

	2005	2006	2007	2008	3 v ka
Opintopisteitä	18 944	20 674	24 710	27 989	24 458
Perustutkinto-opiskelijat	12 910	13 037	13 054	13 222	13 104
Opintopisteet/1000 opisk.	1467	1586	1893	2117	1859

Yhteiskunnallinen vuorovaikutus

Yhteiskunnallinen vuorovaikutus painottui yliopiston toiminnassa erityisesti koulutuksen työmarkkinarelevanssiin ja työelämäyhteyksiin, tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulosten hyödyntämiseen ja alueellisen kehittämisen tukemiseen. Merkittävä osa yliopiston eriasteisista opinnäytetöistä erityisesti teknillisessä tiedekunnassa ja kauppätieteissä tehdään sopimus- tai muuna tilaustutkimuksena, jossa yliopiston ulkopuolinen taho (esim. yritys) on sopijaosapuolena. Tässä vaiheessa niitä ei ole erikseen tilastoitu, mutta mikäli yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen kriteeristöä aletaan ottaa käyttöön yliopistoissa opetusministeriön työryhmämuistion (2007: 22) ehdotusten pohjalta, näiden samoin kuin opiskeluharjoittelua koskevien tietojen tarkempi tilastointi opintohallinnon järjestelmiin tulee harkittavaksi. Yliopiston alueellinen kehittämistoiminta ja koulutus osaltaan edistivät alueiden elinvoimaisuutta.

Tutkimustoiminnan tulosten hyödyntämisen osalta vuoden 2008 keskeiset aikaansaannokset ovat olleet seuraavat: 84 keksintöilmoitusta, 3 patenttihakemusta, 2 lisenssisopimusta ja 7 teknologian siirtosopimusta. Vuoden aikana käynnistyi viisi yliopiston tutkimustoimintaan perustuvia tutkimuslähtöistä yritystä. Näitä tarkastellaan lähemmin tutkimustoiminnan vaikuttavuutta koskevassa luvussa 1.2.1.

I.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisen palvelutoiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmissa on erikseen esitetty CWC:n tiedot, koska yksikön rahoitus muodostuu poikkeuksellisesti kokonaisuudessaan täydentävästä rahoituksesta. CWC:n luvut sisältyvät yhteensä sarakkeeseen. Kustannusvastaavuuslaskelma esittää vuoden toteutum tiedot, mutta ei huomioi lainkaan edellisiltä vuosilta siir-tyneitä mahdollisia ylijäämiä.

Kustannusvastaavuuslaskelma maksuperustelain mukaisesta liiketaloudellisesta mak-sullisesta toiminnasta

(1000 €)	2006	2007	2008	2008	2008
	yht.	yht.	yht.	CWC	yo:n tavoite
TUOTOT					
Maksullisen toiminnan tuotot					
- maksullisen toiminnan myyntituotot	9 575	11 611	10 418	1 246	
- maksullisen toiminnan muut tuotot	1 407	1 379	1 244		
- maksullisen toiminnan tileistä poistot	-156	-87	-8		
Tuotot yhteensä	10 826	12 903	11 654	1 246	10 800
KUSTANNUKSET					
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset					
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 023	1 097	1 035	63	
- henkilöstökustannukset	4 689	5 348	6 470	1 399	
- vuokrat	1 114	1 117	1 214	24	
- palvelujen ostot	991	1 195	1 053	133	
- muut erilliskustannukset	1 090	1 120	1 023	141	
Erilliskustannukset yhteensä	8 907	9 877	10 795	1 760	
KÄYTTÖJÄÄMÄ	1 919	3 026	859	-514	
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista					
- tukitoimintojen kustannukset	1 263	1 693	1 809	232	
- poistot	327	380	320	41	
- korot ¹⁾	15	25	29	4	
- muut yhteiskustannukset	456	957	1 039	133	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 061	3 055	3 198	409	
Kokonaiskustannukset yhteensä	10 968	12 932	13 993	2 169	10 476
YLIJÄÄMÄ (+) tai ALIJÄÄMÄ (-)	-142	-29	-2 339	-923	324
Kustannusvastaavuus-%	98,7 %	99,8 %	83,3 %	57,4 %	103,1 %

Oulun yliopistolle on myönnetty edellisvuosina aikuiskoulutuksen kehittämiseen määrärahaa; siirtomäärärahoja vuonna 2008 on ollut käytettävissä 167.116,70 euroa. Yhteensä määrärahoja käytettiin 145.975,49 euroa. Luvut eivät sisälly kustannusvastaavuuslaskelmaan.

1) Käyttöomaisuuteen keskimäärin sitoutuneen pääoman korko, joka on laskettu käyttäen em. Omaisuuserien alkuperäistä hankintahintaa ja Valtio-konttorin ilmoittamaa nimelliskorkoa (v. 2008 4,4 %).

Laskelmassa esitetään erikseen CWC:n kustannusvastaavuuslaskelma, jonka tuotoissa ei ole huomioitu aikaisemmilta vuosilta siirtynyttä osuutta. Edellisiltä vuosilta siirryneitä maksullisen toiminnan tuottoja on CWC:llä ollut 967.000 euroa.

Maksullisen toiminnan tuotot olivat vuonna 2008 yhteensä 11,7 milj. euroa, joka on 854.000 euroa enemmän kuin opetusministeriön ja Oulun yliopiston välisessä tulossopimuksessa kaudelle asetettu liiketaloudellisen toiminnan tulotavoite. Tulossopimuksessa asetettua kannattavuustavoitetta 324.000 euroa (3 % tuloista) ei sen sijaan saavutettu. Tuotot kattavat maksullisen toiminnan erilliskustannukset mutta vain osan yhteiskustannuksista. Kustannusvastaavuusprosentti laski edellisestä vuodesta 16,5 prosenttiyksikköä. Lasku johtuu toisaalta tuottojen pienenemisestä ja toiseksi erillis- ja yhteiskustannusten noususta.

Erilliskustannukset kasvoivat 9,3 prosenttia ja yhteiskustannukset 4,7 prosenttia. Jatkossa on kiinnitettävä huomiota toisaalta palveluiden tuottamisen tehokkuuteen ja toiseksi siihen, että yhteiskustannukset voidaan kustannusvastaavuuden edellyttämällä tavalla sisällyttää palveluiden hintaan. Laskelmasta nähdään, että erilliskustannusten nousu perustuu huomattavaan henkilöstökustannusten nousuun.

CWC:n maksullisen palvelutoiminnan tuotot olivat 1,2 milj. euroa, joka on 1,1 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2007. Erilliskustannukset olivat 1,8 milj. euroa, joka on 152.000 euroa enemmän kuin vuonna 2007. Muut erilliskustannukset ja vuokrat laskivat mutta henkilöstökustannukset kasvoivat 210.000 euroa. Osuus yhteiskustannuksista kasvoi vain hieman.

CWC:n toiminta on ollut kokonaisuutena hyvin menestyksellistä. Yksikön rooli Internet-tutkimuskeskuksen perustamisessa Ouluun sekä kansainvälisen maisteriohjelman aikaan saamisessa langattomaan tietoliikenteeseen oli keskeinen.

Julkisoikeudelliset suoritteet

Kustannusvastaavuuslaskelma maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista

(1000 €)	2006	2007	2008
TUOTOT	455	466	470
KUSTANNUKSET			
Julkisoikeudellisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	39	36	23
- henkilöstökustannukset	1 192	590	389
- palvelujen ostot	130	126	127
- vuokrat	14	59	60
- muut erilliskustannukset	107	111	178
Erilliskustannukset yhteensä	1 482	922	777
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-1 027	-456	-307
Julkisoikeudellisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	215	133	115
- poistot	48	27	19
- korot ¹⁾	3	3	3
- muut yhteiskustannukset	418	300	306
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	684	463	444
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 166	1 385	1 221
ALIJÄÄMÄ	-1 711	-919	-751
Talousarviorahoitus aikaisemmilta vuosilta	287	304	83
Talousarviorahoitus ko. vuonna	1 056	251	294
TALOUSARVIORAHOITUS YHTEENSÄ	1 343	555	377
ALIJÄÄMÄ	-368	-364	-374
Kustannusvastaavuus-%	21,0	33,6	38,5

1) Käyttöomaisuuteen keskimäärin sitoutuneen pääoman korko, joka on laskettu käyttäen em. omaisuuserien alkuperäistä hankintahintaa ja Valtio-
konttorin ilmoittamaa nimelliskorkoa (v. 2008 4,4 %).

Julkisoikeudellisten suoritteiden tulot koostuvat avoimen yliopisto-opetuksen maksuista, opinto-suoritusten maksuista sekä kirjaston kaukopalvelusta. Avoimen yliopiston osuus julkisoikeudellisista tuloista oli 87,2 % ja kirjaston kaukopalvelun osuus 4,5 %.

Julkisoikeudellisten suoritteiden tulot olivat 470.000 euroa, jossa on kasvua edelliseen vuoteen 0,8 %. Julkisoikeudellisille suoritteille ei ole vuonna 2008 asetettu erillistä tavoitetta. Julkisoikeudelliseen toimintaan myönnettiin vuodelle 2008 rahoitusta toimintamomentilta 294.000 euroa ja edelliseltä vuodelta siirtyviä oli käytettävissä 83.000 euroa. Tulot ja määrärahat ovat riittäneet kattamaan erilliskustannukset ja osan yhteiskustannuksista.

I.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmissa on erikseen esitetty CWC:n tiedot, koska yksikön rahoitus muodostuu poikkeuksellisesti kokonaisuudessaan täydentävästä rahoituksesta. Kustannusvastaavuuslaskelma esittää vuoden toteutum tiedot, mutta ei huomioi lainkaan edellisiltä vuosilta siirtyneitä mahdollisia ylijäämiä. CWC:n tiedot sisältyvät yhteensä sarakkeen tietoihin.

Kustannusvastaavuuslaskelma yhteisrahoitteisesta toiminnasta

(1000 €)	2006 yht.	2007 yht.	2008 yht.	2008 CWC
TUOTOT				
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	31 474	34 795	30 319	1 069
- EU:lta saatu rahoitus	2 300	3 728	4 236	755
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	10 583	12 387	13 300	852
- yhteisrahoitteisen toiminnan tileistä poistot	-192	-793	-1 459	-14
Tuotot yhteensä	44 165	50 117	46 396	2 662
KUSTANNUKSET				
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 776	2 419	2 130	201
- henkilöstökustannukset	29 737	31 135	33 193	2 707
- vuokrat	742	1 202	1 096	208
- palvelujen ostot	3 008	3 325	3 392	247
- muut erilliskustannukset	5 545	6 807	6 731	414
Erilliskustannukset yhteensä	41 808	44 888	46 542	3 777
KÄYTTÖJÄÄMÄ	2 357	5 229	-146	-1 115
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	6 092	6 643	7 273	553
- poistot	1 311	1 265	1 050	80
- muut yhteiskustannukset	5 721	6 004	5 655	430
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	13 124	13 912	13 979	1 062
Kokonaiskustannukset yhteensä	54 932	58 800	60 521	4 839
ALIJÄÄMÄ	-10 767	-8 683	-14 125	-2 177
Kustannusvastaavuus %	80,4	85,2	76,7	55,0

Laskelmassa on mukana Valtiokonttorin ohjeen mukaisesti Suomen Akatemian myöntämä rahoitus. Rahoitus (11.772 teur) on esitetty kohdassa muilta valtion virastoilta saatu rahoitus. Akatemian projektien kustannukset on esitetty erilliskustannuksissa ja rahoituksen osuus yhteiskustannuksista on huomioitu.

Yhteisrahoitteiselle toiminnalle ei ole asetettu sellaista tavoitetta, johon sisältyisi Suomen Akatemian rahoitus.

Laskelmassa esitetään erikseen CWC:n kustannusvastaavuuslaskelma, jossa tuotoissa ei ole huomioitu aikaisemmilta vuosilta siirtynyttä osuutta. Edellisiltä vuosilta siirtyneitä yhteisrahoitteisia tuottoja on CWC:llä ollut 1,4 milj. euroa.

Yhteisrahoitteinen toiminta sisältää EU-rakennerahastoista ja muut EU:sta rahoitetut hankkeet sekä valtion muiden viranomaisten rahoittamat hankkeet. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastauslaskelmaan sisältyy Suomen Akatemian rahoitus. Kirjanpidossa Suomen Akatemian rahoittamat hankkeet on käsitelty Akatemian siirtomenomomenteilla 29.60.50 ja 29.88.50, kun muu yhteistoiminta esitetään nettobudjetoidulla toimintamenomomentilla.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot vuonna 2008 olivat 46,5 milj. euroa, joka on 3,7 milj. euroa (7,4 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tuotoista saatiin valtiohallinnon virastoilta 65,3 % (josta Suomen Akatemia 25,4 prosenttiyksikköä), EU:lta 9,1 % ja valtiohallinnon ulkopuolelta muualta 28,7 %. Tileistä poistot (3,1 %) on vähennetty tuotoista. Rakennerahastojen osuus sisältyy valtiohallinnon muilta virastoilta saatuihin tuottoihin.

Erilliskustannukset olivat yhteensä 46,5 milj. euroa, joka on 1,7 milj. euroa (3,7 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Erilliskustannusten muutos on sinällään ollut maltillinen mutta tuottojen laskun huomioiden väärän suuntainen. Erilliskustannukset olivat yli 100 % tuotoista, jota on pidettävä huonona suhteena.

Yhteisrahoitteiselle toiminnalle, jossa olisi huomioitu Suomen Akatemian rahoitus, ei ole asetettu tavoitteita vuodelle 2008. Tulossopimuksessa yhteistoimintatutkimuksen tulotavoitteena on 30,0 milj. euroa. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ilman Suomen Akatemian rahoitusta ja lahjoituksia vuonna 2008 olivat 33 milj. euroa.

CWC:n yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 2,7 milj. euroa, joka on 2,5 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2007. Erilliskustannukset olivat 3,8 milj. euroa, joka on 1,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2007. Lisäystä oli kaikissa erilliskustannusten erissä mutta eniten henkilöstökustannuksissa, jotka kasvoivat 589.000 euroa. Osuus yhteiskustannuksista kasvoi vain hieman.

I.4 Tuotokset ja laadunhallinta

I.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Oulun yliopisto raportoi tässä osiossa tiiviisti perustutkintokoulutuksen ja jatkokoulutuksen tavoitteiden toteutumista vuodelta 2008. Tuloksellisuuden kuvauksen perustana ovat tulokset, joita vastaavat tavoitteet on asetettu Oulun yliopiston ja opetusministeriön välisessä tulossopimuksessa kaudelle 2007–2009 vuotta kohti. Koulutusaloittain on edelleen pyritty arvioimaan tavoitteiden toteutumista ja erityisesti syitä siihen, miksi tavoitteisiin ei ole päästy.

Oulun yliopiston toiminnalle asetetut määrälliset tavoitteet opetusministeriön ja yliopiston välisessä tulossopimuksessa vuosille 2007–2009 ja toteuma vuonna 2008 ovat seuraavat:

Taulukko 5. Tavoitteet 2007–2009 ja toteuma v. 2006–2008

Muuttuja	Tavoite 2007– 2009/v.	Toteuma 2006	Toteutuma 2007	Toteutuma 2008	Tulos tavoitteesta 2008 (%)
Perustutkinnot	1 545	1287	1342	1932	125
Edellisestä aineenopettajia	192	141	151	197	103
Alemmat korkeakoulututkinnot	850	127	256	1246	147
Tohtorintutkinnot	157	143	130	123	78
Avoim yliopisto					
- lask. kokov. opisk.paikka	1 300	852	742	641	49
- avoin väylä	100	17	25	27	27
Kans.väl. opisk.vaihto (väh. 3 kk)					
- lähtevät	460	307	268	295	64
- tulevat	460	439	442	502	109
Ulkomalaiset tutkinto-opiskelijat	485	290	334	393	81
- perustutk.opiskelijat	300	172	199	231	77
- jatkotutkinto-opiskelijat	185	118	135	162	88

Opetusministeriön Oulun yliopistolle asettamat varsinaiset määrälliset tulostavoitteet saavutettiin perustutkinnoissa ja alemmissa korkeakoulututkinnoissa, aineenopettajankoulutuksessa ja kansainvälisen opiskelijavaihdon tänne tulevien määrissä. Muilta osin tavoitteita ei saavutettu.

Taulukko 6. Oulun yliopiston osuus yliopistolaitoksen tutkintototeutumisista ja tavoitteista

	Oulun yliopisto			Koko yliopistolaitos			OY:n osuus yliopistolaitoksesta (%)	
	Toteuma 2008	Tavoite 2007- 09/v.	Toteuma tavoitteesta %	Toteuma 2008	Tavoite 2007- 09/v.	Toteuma tavoitteesta %	Toteuma 2008	Tavoite 2007- 09/v.
Perus- tutkinnot	1 932	1 545	125,0	21825	14 518	150,3	8,85	10,64
Tohtorin- tutkinnot	123	157	76,4	1 526	1 594	95,7	8,06	9,85

Tutkimus, tutkijankoulutus ja taiteellinen toiminta

Yliopiston tutkimuspolitiikka

Strategiansa mukaisesti Oulun yliopisto profiloituu tiedeyliopistoksi, jonka tutkimusta kehitetään entistä laadukkaammaksi ja kansainvälisesti arvostetummaksi. Tieteellinen perustutkimus – tiedeyhteisön omiin tavoitteisiin ja uteliaisuuteen perustuva, lyhyen aikavälin hyödyntämisintresseistä vapaa tutkimus – on yliopiston ydinosaa. Yliopistolla on käynnissä yksityiskohtaiset toimenpideohjelmat ja hankkeistamissuunnitelmat seuraavista keskeisistä kehittämiskohteista: tutkijaurajärjestelmä, tutkijakoulutus, profilointi ja huippuyksiköt, kansainvälistäminen, rekrytointi, infrastruktuuri. Yliopisto panosti kertomusvuonna erityisen voimakkaasti tutkimustoiminnan kehittämiseen hyödyntämällä opetusministeriön erityisrahoitusta ja suuntaamalla omaa toimintarahoitustaan yhteensä 4,1 M€. Yliopiston ensimmäisen tutkimustoiminnan kansainvälisen kokonaisarvioinnin tuloksia alettiin tehokkaasti hyödyntää. Yliopiston tiedeneuvosto suuntaa yliopiston tutkimuspolitiikkaa tutkimusvararehtorin johdolla. Useimpiin tiedekuntiin on asetettu tutkimusneuvostot ja luottamustoiset tutkimusdekaanit. Yliopisto pyrkii määrätietoisesti parantamaan tutkijoiden urakehitysmahdollisuuksia ja on sitoutunut neliportaiseen tutkijanuramalliin.

Tieteellinen perustutkimus

Yliopiston tutkijoiden ja tutkijakoulutettavien tekemien henkilötyövuosien määrä kasvoi vuonna 2008 95:llä eli noin 14 prosenttia edellisvuodesta. Tutkimusvirkojen määrän lisäys on osaltaan seurausta yliopiston virkarakenneudistuksesta, jonka mukaan periaatteena on, että myös kaikki opettajat tutkivat. Akatemiaprofessoreita oli kaksi ja akatemiattutkijoita 24 (10 % koko maan luvusta), joista neljäsosa oli ulkomaalaisia tai ulkomaalaistaustaisia.

Yliopiston tutkijoiden tuottamien tieteellisten julkaisujen kokonaismäärä oli 2238, joista ulkomailla julkaistuja 1729 (77 %). Erityisen merkittävää on, että valtaosa yliopiston tieteellisestä julkaisu-toiminnasta ilmestyy arvostetuilla kansainvälisillä julkaisufoorumeilla.

Taulukko 7. Oulun yliopiston tieteellinen julkaisu-toiminta vuosina 2003–2007¹

Koulutusala	Suomessa julkaistut					Ulkomailla julkaistut					Yhteensä				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
Humanistinen	155	123	113	139	76	54	43	58	60	67	209	166	171	199	143
Kasvatustieteellinen	33	34	58	53	35	56	30	29	36	29	89	64	87	89	64
Terveystieteet	18	30	30	36	30	13	7	6	8	9	31	37	36	44	39
Kauppätieteellinen	10	9	12	10	14	27	23	49	63	56	37	32	61	73	70
Luonnontieteellinen	74	69	87	57	57	419	439	496	411	453	493	508	583	468	510
Teknillistieteellinen	140	67	89	52	76	319	456	503	403	479	459	523	592	455	555
Lääketieteellinen	133	186	288	237	181	526	480	548	496	490	659	666	836	733	671
Hammaslääketieteellinen	18	11	25	8	9	35	34	43	30	48	53	45	68	38	57
Erilliset laitokset	24	28	30	41	31	57	45	61	114	98	81	73	91	155	129
Yhteensä	605	557	732	633	509	1506	1557	1793	1621	1729	2111	2114	2525	2254	2238

Lähde: KOTA-tiedot; ¹ Vuoden 2008 osalta lopulliset bibliografiatiedot ovat KOTA-tietokannassa huhtikuussa 2009. Näin ollen tiedot sisältyvät vuoden 2009 toimintakertomukseen.

Yliopiston julkaisu-toiminta käsitti edellä käsiteltyjen, KOTA-tietokantaan sisällytettävien tieteellisten julkaisujen lisäksi vajaa 1000 muuta julkaisua. Näistäkin kuitenkin useimmat koskevat tutkimusta

tai ovat tutkimuslähtöisiä kuten väitöskirjoja, muita opinnäytetöitä, oppikirjoja tai yliopiston omissa sarjoissa tai referoimattomissa kausijulkaisuissa julkaistuja artikkeleita.

Seuraavassa tarkastellaan tieteellisen perustutkimustoiminnan keskeisiä aikaansaannoksia yliopiston monitieteisillä painoaloilla.

Tieteellinen jatkokoulutus

Oulun yliopistossa suoritettiin vuonna 2008 123 tohtorintutkintoa. Naisia tohtorintutkinnon suorittaneista oli 61 eli 49,6 prosenttia. Väitelleiden keski-ikä (mediaani) ei merkittävästi muuttunut edellisvuodesta. Yliopisto jäi 22 prosenttia tohtorintutkintotavoitteestaan (157). Tohtorintutkintotavoite saavutettiin humanistisella alalla, terveystieteissä ja ilahduttavasti myös kauppatieteissä. Eniten tavoitteesta jäi hammaslääketieteellinen koulutusala.

Tohtorintutkintoja suoritettiin professoria kohti 0,59. Koko yliopistolaitoksessa tohtorintutkintoja professoria kohti suoritettiin 0,67. Oulun yliopiston osuus valtakunnallisesta tohtorintutkintojen määrästä on vaihdellut kymmenesosan molemmin puolin. Valtakunnallisesta tohtoritavoitteesta Oulun yliopiston osuus on 9,8 prosenttia (v. 2007–09).

Taulukko 8. Tohtorintutkinnot Oulun yliopistossa vuosina 2004–2008 ja tohtoritavoitteet vuosille 2007–2009/vuosi sekä saavutettu tulos vuonna 2008

Koulutusala	2004	2005	2006	2007	2008	Tohtorintutkintotavoitteet 2007–09/v	Toteutuma tavoitteesta (2008) %
Humanistinen	9	10	11	11	11	11	100
Kasvatustieteellinen	8	9	5	8	6	9	67
Luonnontieteellinen	32	37	40	33	36	44	82
Lääketieteellinen	38	40	40	38	29	44	66
Hammaslääketieteellinen	4	4	2	2	3	5	40
Terveystieteet	9	6	6	7	6	5	60
Teknillistieteellinen	27	19	35	26	26	33	78
Kauppatieteellinen	3	5	4	5	6	6	100
Yhteensä	130	130	143	130	123	157	78,3

Taulukko 9. Tohtorintutkintotavoitteiden toteutuminen Oulun yliopistossa ja yliopistolaitoksessa koulutusaloittain vuonna 2008

	Oulun yliopisto			Yliopistolaitos		
	Toteuma 2008	Tavoite 2007-09/v.	Toteuma tavoitteesta %	Toteuma 2008	Tavoite 2007-09/v.	Toteuma tavoitteesta %
Humanistinen	11	11	100	140	137	102
Kasvatustieteellinen	6	9	67	74	81	91
Luonnontieteellinen	36	44	81	318	355	90
Lääketieteellinen	29	44	66	250	236	106
Hammaslääketiet.	3	5	60	12	18	67
Terveystieteet	6	5	120	57	37	154
Teknillistieteellinen	26	33	79	274	327	84
Kauppatieteellinen*	6	6	(+) 100	92	98	94
Yhteensä	123	157	78,3	1 217	1289	94,4
Kaikki koulutusalat yhteensä	123	157	78,3	1 526	1594	95,7

(+) Valtakunnallista toteutumaa parempi tulos suhteessa tavoitteeseen

Taulukko 10. Jatkotutkinto-opiskelijoiden (tohtorintutkintoa varten) määrä vuosina 2004–2008

Koulutusala	2004	2005	2006	2007	2008
Humanistinen	176	200	210	220	265
Kasvatustieteellinen	125	129	129	128	126
Terveystieteet	55	57	53	44	49
Kauppatieteellinen	48	58	58	59	66
Luonnontieteellinen	348	345	351	348	378
Teknillistieteellinen	451	478	490	480	490
Lääketieteellinen	224	218	215	219	198
Hammaslääketieteellinen	16	20	21	22	20
Yhteensä	1 443	1 505	1 527	1 520	1592

Tohtorintutkintoon tähtäviä jatkotutkinto-opiskelijoita oli kirjoilla 1592.

Ammatillinen jatkokoulutus

Lääketieteellisellä ja hammaslääketieteellisellä koulutusallalla keskeistä yhteiskunnallista merkitystä on peruskoulutuksen sekä tieteellisen jatkokoulutuksen ohella ammatillisella erikoistumiskoulutuksella eli erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin tutkintoon johtavalla koulutuksella. Erikoislääkärin tutkintoja suoritettiin vuonna 2008 yhteensä 80 ja erikoishammaslääkärin tutkintoja 7. Erikoislääkärin tutkintojen määrä nousi edellisestä vuodesta, kun taas erikoishammaslääkärin tutkintojen määrä pysyi likimain samana. Yliopisto huolehtii myös sairaalafyysikoiden ja erikoispuheterapeuttien koulutuksesta. Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutukselle ei ole asetettu tulostavoitteita. Erikoislääkäri- ja -hammaslääkäritutkintoa varten opiskeli yhteensä 430 opiskelijaa.

Lääketieteellisen tiedekunnan asettama erillinen neuvottelukunta, jossa on laaja edustus koko Pohjois-Suomen terveydenhuollosta, koordinoi erikoislääkärikoulutuksen laatu- ja määräkysymyksiä.

Taulukko 11. Erikoislääkäriin ja erikoishammaslääkäriin tutkinnot Oulun yliopistossa vuosina 2004–2008

Koulutusala	2004	2005	2006	2007	2008
Lääketieteellinen	93	131	65	73	80
Hammaslääketieteellinen	10	3	7	8	7
Yhteensä	103	134	72	81	87

Jatkotutkintokoulutuksen laadunvarmistustyö

Tutkintojen laadusta vastaavat tiedekunnat, joilla on suorat yhteydet oman alansa kotimaiseen ja kansainväliseen tiedeyhteisöön. Kukin Oulun yliopiston tiedekunta on vahvistanut omat määräyksensä väitöskirjatyön toteutuksesta tiedekunnassa. Valtakunnallisen tutkijakouluarvioinnin arvioinnin identifioimat hyvät käytännöt on otettu yliopiston kaikissa tiedekunnissa tutkijankoulutustoiminnan lähtökohdiksi.

Tohtorintutkintoja varten tiedekunta käsittelee opiskelijan henkilökohtaisen jatko-opintosuunnitelman ja vahvistaa tutkimustyölle ohjaajan, joka voi yleensä olla professori, dosentti tai muu tohtorintutkinnon suorittanut varttunut tutkija. Ohjaajia voi olla yksi tai useampia (esim. monitieteisissä ja tieteidenvälisissä tutkimusteemoissa). Väitöskirjatyön ohjaajan/ohjaajien tulee omalta osaltaan huolehtia siitä, että väitöskirjaksi tarkoitettu tutkimus täyttää tämän tasoiselle tieteelliselle opin- näytteelle asetettavat sisällölliset ja muodolliset vaatimukset. Useimmissa tiedekunnissa nimetään tämän lisäksi kullekin jatko-opiskelijalle seurantaryhmä, johon ohjaaja(t) ei(vät) kuulu ja jolle jatko-opiskelija raportoi työnsä edistymisestä säännöllisesti.

Väitöskirjakäsikirjoituksen valmistuttua tiedekunta määrää työlle esitarkastajat, joiden on oltava oman tiedekunnan ulkopuolelta – käytännössä he ovat yleensä muista yliopistoista. Näiltä asiantuntijoilta vaadittava pätevyys on esim. Oulun yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa määritelty ”pääsääntöisesti vähintään dosentin pätevyys” ja luonnontieteellisessä tiedekunnassa ”oltava vähintään tohtorintutkinnon suorittaneita tai professorin virkaan nimitettyjä”. Väitöskirjan ohjaaja ei voi toimia esitarkastajana. Esitarkastajat voivat ennen lopullisen lausunnon kirjoittamista vaatia asiallisia tai muodollisia korjauksia tai mahdollisia lisä- tai kontrollitutkimuksia. Väitöskirja saa painatusluvan vasta, kun se esitarkastajien mielestä on hyväksyttävissä. Painetun väitöskirjan julkisessa tarkastuksessa, väitöstilaisuudessa, teoksen käy kriittisesti läpi vastaväittäjä, jolle on samat pätevyys- ja muut vaatimukset kuin esitarkastajille. Julkisessa tilaisuudessa myös kuka tahansa läsnäolija voi esittää oman kritiikkinsä väitöskirjatyöstä.

Useimmilla Oulun yliopistossa edustettuina olevilla tieteenaloilla väitöskirjaan tulevia tutkimustuloksia on tapana esitellä oman tieteenalan kansainvälisissä, referee-menettelyä käyttävissä julkaisuissa jo ennen varsinaista väitöskirjan laatimista. Tällainen ns. osajulkaisuväitöskirja on siten sisältönsä puolesta käytännössä jo tullut useita kertoja altistetuksi alansa tiedeyhteisön kriittiselle tarkastelulle.

Osana laatutyötään yliopisto jatkoi edellisenä vuonna käynnistämäänsä väitöskirjaohjaajien työpaja-toimintaa. Kaksi kertaa lukukaudessa kokoontuvien työpajojen tarkoituksena on levittää yliopiston eri tieteenaloilta tunnistettuja hyviä ohjauskäytäntöjä ja antaa ohjaajille mahdollisuus vertaistukeen. Valmisteilla on myös aloitteleville väitöskirjatyön ohjaajille suunnattava 10 opintopisteen koulutus-ohjelma, jota on tarkoitus pilotoida vuoden 2009 aikana.

Yliopiston koordinoimat tutkijakoulut ja ne joissa yliopisto on mukana

Tutkijakoulutuksen kehittäminen on Oulun yliopiston uudessa strategiassa identifioituja kehittämis-kohteita. Sen tarkoituksena on tutkijakoulujen käynnistäminen kaikille yliopistossa edustettuina oleville tieteenaloille, joko omalla tai opetusministeriön myöntämällä rahoituksella. Yliopiston kolmella tutkimuksen painoalalla toimii yhteensä neljä tutkijakoulua. Lisäksi humanistisen tiedekunnan oma kulttuurin ja vuorovaikutuksen tutkijakoulu on jo vakiinnuttanut toimintansa.

Oulun yliopisto koordinoi vuonna 2008 kuutta opetusministeriön myöntämää tutkijakoulua:

Moderni puukaupunki – valtakunnallinen puurakentamisen tutkijakoulu

Professori Jouni Koiso-Kanttila

Yhteistyötahot: TKK, TTKK, VTT

Tutkijaopiskelijapaikkoja 2007–2011: 5 (5-vuotisia)

Tähtitieteen ja avaruusfysiikan tutkijakoulu

Professori Tuomo Nygren

Sodankylän geofysiikan observatorio

Yhteistyötahot: HY, TY, TKK, IL

Tutkijaopiskelijapaikkoja 2007–2011: 8 (5-vuotisia)

Populaatiogenetiikan tutkijakoulu

Professori Pekka Pamilo

Yhteistyötahot: HY, MTT, METLA, Syke

Tutkijaopiskelijapaikkoja 2007–2011: 7 (5-vuotisia)

Suomen toksikologian tutkijakoulu

Professori Olavi Pelkonen

Tutkijaopiskelijapaikkoja 2007–2011: 5 (5-vuotisia)

Biocenter Oulun tutkijakoulu

Professori Taina Pihlajaniemi

Yhteistyötahot: KY

Tutkijaopiskelijapaikkoja 2006–2009: 10 (4-vuotisia)

Tutkijaopiskelijapaikkoja 2007–2011: 16 (4 paikkaa 3-vuotisia ja 12 paikkaa 5-vuotisia)

Infotech Oulun tutkijakoulu

Professori Risto Myllylä

Yhteistyötahot: VTT

Tutkijaopiskelijapaikkoja 2006–2009: 10 (4-vuotisia)

Tutkijaopiskelijapaikkoja 2007–2009: 15 (3-vuotisia)

Tutkimuksen ja taiteellisen toiminnan huippuyksiköt

Oulun yliopisto osallistui vuonna 2008 Inversio-ongelmien huippuyksikköön (2006–2011), jota koordinoi Helsingin yliopisto, sekä sydän- ja verisuonitautien ja tyyppin 2 diabeteksen tutkimusyksikköön (huippuyksikkö 2008–2013), jota koordinoi Kuopion yliopisto. Oulun yliopisto on myös mukana pohjoismaisessa MitoHealth-huippuyksikössä.

Oulun yliopiston arkkitehtuurin osasto nimettiin taiteellisen toiminnan huippuyksiköksi vuosiksi 2007–2009.

Akatemiaprofessoreista Oulun yliopistossa toimivat professori Juha Kostamovaara (elektroniikka) ja professori Anssi Paasi (maantiede).

Peruskoulutus

Oulun yliopistossa suoritettiin vuonna 2008 yhteensä 1932 perustutkintoa, mikä on perustutkintojen uusi tutkintoennätys. Tutkintojen määrä kasvoi edellisestä vuodesta 44 %. Tutkintotavoitteen (1545 tutkintoa/vuosi) toteutuma oli 125,0 % eli tavoite ylittyi neljänneksellä. Tutkintotavoite yllettiin lääketieteen ja hammaslääketieteen sekä tekniikan aloja lukuun ottamatta kaikilla koulutusaloilla. Poikkeuksellinen tutkintohuippu toteutui koko yliopistolaitoksessa johtuen siitä, että uuteen tutkintojärjestelmään siirtymisen määräaika päättyi heinäkuun lopussa ts. vanhan tutkintojärjestelmän mukaan opiskelleiden opiskelijoiden tuli tuohon ajankohtaan mennessä saada opintonsa päätökseen ja tutkintonsa loppuun suoritetuksi.

Naisten osuus perustutkinnon suorittaneista oli 59,8 prosenttia, missä oli noin prosenttiyksikön nousu edellisvuodesta.

Alempien korkeakoulututkintojen eli välitutkintojen suorittamisia kirjattiin yhteensä 1246. Määrä ylitti tavoitteen 47 prosentilla. Uuden tutkintojärjestelmän myötä alempien tutkintojen suorittaminen kasvaa.

Perustutkintoja opetushenkilökuntaa kohti Oulun yliopistossa suoritettiin 1,6 kun keskimäärin yliopistolaitoksessa suoritettiin perustutkintoja opetushenkilökuntaa kohti 1,7. Vertailu ei anna täysin oikeata kuvaa, koska kahta koulutusala lukuun ottamatta (tekniikka ja luonnontieteet) Oulun yliopistolla oli valtakunnallista koulutusalan keskimäärää parempi ”perustutkintotehokkuus”.

Taulukko 12. Perustutkinnot Oulun yliopistossa vuosina 2004–2008 ja perustutkintotavoitteet vuosille 2007–2009/vuosi sekä saavutettu tulos vuonna 2008

Koulutusala	2004	2005	2006	2007	2008	Perustutkintotavoitteet 2007–09/v	Toteutuma tavoitteesta (2008) %
Humanistinen	188	201	209	173	265	195	136
Kasvatustieteellinen	247	238	246	265	368	250	147
Luonnontieteellinen	229	299	266	259	524	325	161
Lääketieteellinen	98	115	82	97	89	120	74
Hammaslääketieteellinen	26	26	26	34	38	40	95
Terveystieteet	40	42	46	43	71	50	142
Teknillistieteellinen	310	294	309	338	392	410	96
Kauppatieteellinen	109	118	103	133	185	155	119
Yhteensä	1 247	1 333	1 287	1342	1932	1 545	125,0

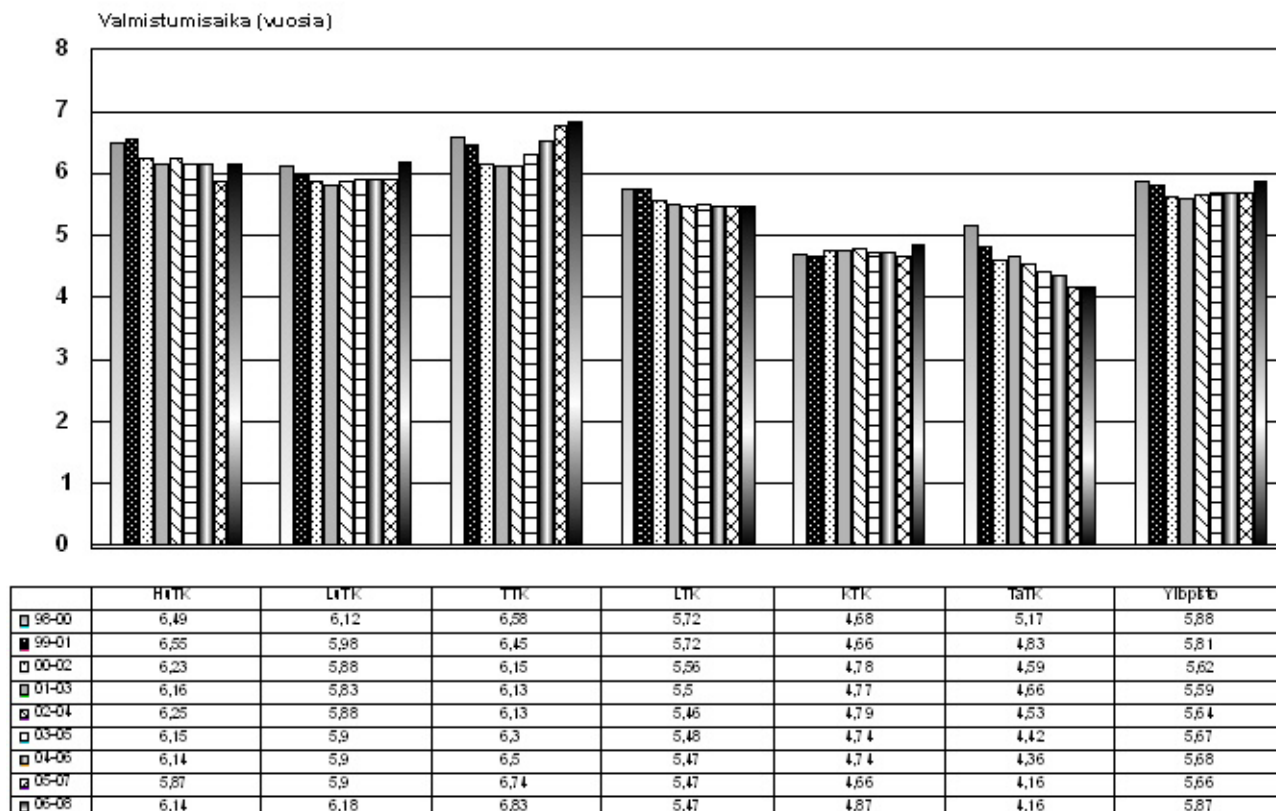
Taulukko 13. Aineenopettajakelpoisuuden sisältävät maisterintutkinnot Oulun yliopistossa vuosina 2004–2008 ja tavoitteet 2007–2009

Koulutusala	2004	2005	2006	2007	2008	Tavoite vuodessa 2007–2009	Toteutuma 2008 %
Humanistinen	71	72	72	63	80	100	80
Kasvatustieteellinen (musiikkikasvatus)	14	11	13	17	24	12	142
Luonnontieteellinen	40	78	56	71	93	80	116
Yhteensä	125	161	141	151	197	192	102,6

Aineenopettajakoulutusta koskevan tavoitteen toteutumaprosentti yhteensä 102,6. Tavoite ylittyi kasvatustieteessä (musiikkikasvatus) ja oli 200 %, humanistisella alalla toteutuma oli 80 % ja luonnontieteissä 116 %. Hyvä tulos kasvatustieteissä ja luonnontieteissä on seurausta tutkinnonuudistuksen siirtymävaiheen päättymisestä johtuvasta poikkeuksellisen suuresta maistereiden määrästä. Sen sijaan humanistisella alalla aineenopettajapätevyyden omaavien maistereiden määrä jäi alle tavoitteen huolimatta siitä että alan maisterituotos kokonaisuutena ylitti tavoitteen merkittävästi. Vajaus kuvastaa aineenopettaja-suuntautumisvaihtoehdon heikkoa vetovoimaisuutta erityisesti kielialineissa. Tähän humanistinen tiedekunta on jo reagoinut valintamekanismeja kehittämällä.

Kuva 8. Perustutkintojen keskimääräiset valmistumisajat (mediaani)

Perustutkintojen keskimääräiset valmistumisajat (med)

Yliopiston perustutkintojen suoritus aika on yleisesti ottaen selvästi laskenut. Tilastojen tulkinna on otettava huomioon, että kasvatustieteen koulutus alalla lastentarhaopettajat suorittavat nykyisin pääsääntöisesti kaikki maisteritutkinnon. Teknillisen tiedekunnan viime vuosien piikki tutkintojen suoritus ajoissa johtuu siitä, että tiedekunnassa on määrätietoisesti aktivoitu työelämään kesken opintojensa siirtyneitä saattamaan opintonsa päätökseen ja suorittamaan tutkintonsa. Aktivointitoimenpiteiden tulokset ovat olleet erinomaisia ja toimintaa on tarkoitus jatkaa.

Taulukko 14. Ylempien korkeakoulututkintojen tutkintotavoitteiden toteutuminen Oulun yliopistossa ja yliopistolaitoksessa koulutusaloittain vuonna 2008

Koulutusala	Oulun yliopisto			Yliopistolaitos		
	Toteutuma 2008	Tavoite 2007-09/v.	Toteutuma tavoitteesta %	Toteutuma 2008	Tavoite 2007-09/v.	Toteutuma tavoitteesta %
Humanistinen	265	195	136	3 065	1 905	161
Kasvatustieteellinen	368	250	147	2 568	1 617	159
Luonnontieteellinen	524	325	161	3 092	1 825	169
Lääketieteellinen	89	120	74	510	568	90
Hammaslääketiet.	38	40	95	69	84	82
Terveystieteet	71	50	142	563	343	164
Teknillistieteellinen	392	410	96	2 708	2 975	91
Kauppatieteellinen	185	155	119	3 793	1 927	197
Yhteensä	1 932	1 545	125,0	16 368	11 244	145,6
Kaikki koulutusalat yhteensä	1 932	1 545	125,0	21 825	14 518	150,3

Alempia korkeakoulututkintoja on suoritettu Oulun yliopistossa viime vuosina seuraavasti:

Taulukko 15. Suoritetut alemmat korkeakoulututkinnot 2004–2008

Koulutusala	2004	2005	2006	2007	2008
Humanistinen	58	52	73	100	319
Kasvatustieteellinen	25	17	23	40	197
Terveystieteet	1	0	3	26	48
Kauppatieteellinen	0	0	15	48	77
Luonnontieteellinen	12	14	13	42	557
Teknillistieteellinen	0	0	0	0	48
Lääketieteellinen	0	0	0	0	0
Hammaslääketieteellinen	0	0	0	0	0
Yhteensä	96	83	127	256	1246

Opiskelijavalinta ja opiskelijat

Perustutkinto-opiskelijaksi vuoden 2008 opiskelijavalinnassa yliopistoon haki kaikkiaan 8493 (v. 2007 8872) yksittäisinä henkilöinä. Hakijoista sai hyväksymispäätöksen 2479 (v. 2007 2402) opiskelijaa eli noin 29,2 prosenttia. Hyväksytyjen osuus nousi pari prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Koulutuspaikan vastaanottaneista 2112 opiskelijasta oli koulutusalan uusia opiskelijoita 1785, missä on lisäystä edelliseen vuoteen 71 opiskelijaa.

Yliopistossa oli vuonna 2008 korkeakoulututkintoa suorittavia opiskelijoita yhteensä 15 254 (15 793), joista perustutkinto-opiskelijoita 13 222 (13 782). Tutkinto-opiskelijoiden määrä väheni 539:lla edellisvuodesta. Naisten osuus oli perustutkinto-opiskelijoista 47,3 % ja jatkotutkinto-opiskelijoista 49,7 %. Kajaanin yliopistokeskuksessa opiskeli noin neljä prosenttia kaikista yliopiston tutkinto-opiskelijoista.

Uusien ylioppilaiden osuus hyväksytyistä oli hieman vajaa 45 %. Luonnontieteen ja tekniikan aloilla kyseinen osuus oli tavoitteen mukainen eli vähintään puolet hyväksytyistä. Alhaisimpia uusien ylioppilaiden osuudet olivat terveystieteissä, hammaslääketieteessä, kauppatieteissä, lääketieteessä ja kasvatustieteen alalla. Yliopistolla ei ole juurikaan mahdollisuuksia vaikuttaa tilanteeseen niillä aloilla, joilla on käytössä valtakunnallinen yhteisvalintamenettely. Valtakunnallisen yhteisvalintamenettelyn piirissä ovat tekniikan koulutusohjelmat, biologia ja kauppatieteet. Lisäksi opettajankoulutuksen valinnoissa alkukarsinta toteutetaan valtakunnallisesti. Yliopiston omissa opiskelijavalinnoissa ja pääsykoejärjestelyissä tavoitteena ovat sellaiset koekysymykset, joihin on vastattavissa lukion tietojen perusteella. Ainerealin hyödyntäminen on tältä osin parantanut tilannetta. Lisäpisteiden antaminen uusille ylioppilaille on todettu lainvastaiseksi.

Oulun yliopisto paransi valmiuksiaan siirtyä sähköiseen opiskelijahakuun opetusministeriön hankerahoituksella. Yliopiston opiskelijapalveluihin perustettiin hakijapalveluyksikkö. Yliopisto on mukana sähköisessä opiskelijahakujärjestelmässä kevästä 2009 alkaen kaikkien päävalintojen osalta.

Taulukko 16. Oulun yliopiston uudet perustutkinto-opiskelijat 2005–2008 (hakeneet, hyväksytyt ja koulutuspaikan vastaanottaneet)

Koulutusala	hakeneet		hyväksytyt		koulutuspaikan vast.ott	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Humanistinen	1421	1176	390	317	325	268
Kasvatustieteellinen	2460	2421	338	318	309	281
Terveystieteet	220	218	67	75	62	68
Kauppatieteellinen	1697	1666	253	291	235	261
Luonnontieteellinen	1921	1784	895	959	564	592
Teknillistieteellinen	1456	1411	495	558	413	460
Lääketieteellinen	622	766	127	126	126	126
Hammaslääketieteell.	247	176	45	56	45	56
Yhteensä	8872	8493	2402	2479	2079	2112

Lähde: HAREK

Taulukko 17. Oulun yliopiston perustutkinto-opiskelijoiden määrä 2004–2008

Koulutusala	2004	2005	2006	2007	2008
Humanistinen	2076	2085	2087	2051	1982
Kasvatustieteellinen	1703	1739	1748	1708	1477
Terveystieteet	294	300	309	316	292
Kauppatieteellinen	885	955	1073	1078	1170
Luonnontieteellinen	3947	4057	4069	3839	3517
Teknillistieteellinen	4172	4162	4021	3771	3725
Lääketieteellinen	695	709	763	782	802
Hammaslääketieteellinen	202	228	244	237	257
Yhteensä	13974	14235	14314	13782	13222

Taulukko 18. Uusien ylioppilaiden %-osuus hakeneista ja hyväksytyistä 2007–2008

Päävalinnat, uudet ylioppilaat %	2007	2008	2007	2008
Koulutusala	Hakeneet		Hyväksytyt	
Humanistinen	36,1	35,82	38,68	35,48
Kasvatustieteellinen	26,57	26,93	21,07	22,26
Terveystieteet	8,76	7,69	14,06	11,94
Kauppätieteellinen	29,09	27,5	27,1	23,62
Luonnontieteellinen	51,26	53,97	58,63	61,39
Teknillistieteellinen	53,81	54,47	67,68	64,59
Lääketieteellinen	32,26	28,48	36,8	27,2
Hammaslääketieteellinen	28,74	31,25	28,26	12,5
Yhteensä	34,99	34,94	45,19	44,58

Opintojen ohjauksen kehittäminen ja valmistumisen edistäminen

Ohjauksen kehittämistyön tavoitteena on turvata opiskelijoille riittävä tuki opintojen etenemiseen ja tutkinnon suorittamiseen huomioiden myös opiskelijoiden hyvinvoinnin erityiskysymykset. Ohjauksen kehittämistyön pääteemoina ovat olleet opintojen eri vaiheiden ohjaustarpeiden huomioiminen, ohjaajien ammattitaidon tukeminen ja ohjauksen toimivuuteen liittyvä seuranta- ja arviointiyö. Toiminnassa on huomioitu myös jatko-opiskelijoiden uraohjaus ja tohtoreiden työelämään sijoittuminen OPM:n tutkijauratyöryhmän esitysten mukaisesti.

Ohjaustyössä ovat korostuneet entistä enemmän erilaiset opiskelijoiden elämäntilanteeseen, opiskelumotivaatioon ja opiskelijoiden kykyyn suoriutua opinnoistaan liittyvät kysymykset sekä erityisryhmien kuten erilaisten oppijoiden ja opinnoissaan viivästyneiden ohjaukset. Opintopsykologin tarve on ollut välitön niin opiskelijoiden ohjauksessa kuin ohjauksen kehittämistyössä. Opintopsykologin rekrytointi toteutettiin vuoden lopussa ja henkilö aloittaa opiskelun ja oppimisen ohjauksen asiantuntijana vuoden 2009 alussa.

Ylioppilaskunnan kanssa tiivistettiin yhteistyötä opiskelua ja opintoja koskeva systemaattisen palauttejärjestelmän luomiseksi. Järjestelmä palvelee suoraan ohjaustoiminnan kehittämistä ja tuottaa aikaisempaa kattavampaa tietoa opiskelijoiden hyvinvointiin liittyen. Opintopolkukysely toteutetaan jatkossa vuosittain kevästä 2009 alkaen. Tähän mennessä toteutettujen kampuskyselyjen perusteella voidaan arvioida, että noin 40 % opiskelijoista kokee saamansa ohjauksen jossain määrin riittämättömäksi ja noin joka neljäs kokee, etteivät he etene opinnoissaan suunnitellun aikataulun mukaisesti.

Ohjauksen kehittämistoiminnan resurssia täydennettiin vuoden 2008 lopusta alkaen OPM:n valtakunnallisesta ESR-kehittämisohjelmasta myönnettyllä hankerahoituksella. Valmistumisen edistämiseen liittyvä kehittämishanke käynnistyi 1.10.2008 ja kestää 31.12.2011 saakka. Hankkeessa on mukana yhteensä seitsemän korkeakoulua Oulusta, Vaasasta ja Rovaniemeltä. Oulun yliopisto toimii hankkeen koordinaattorina. Toimenpiteillä kehitetään ohjauksen työkaluja ja korkeakoulujen henkilökunnan asiantuntijuutta keskeyttämistä ennaltaehkäisevässä toiminnassa.

Tiedekunnissa ja yksittäisissä oppiaineissa on toteutettu monia erilaisia toimenpiteitä valmistumisen edistämiseksi ja tutkintotavoitteiden saavuttamiseksi. Näihin ovat kuuluneet mm. alkutuutoroinnin tehostaminen, laskupäivä- ja tuutoritapahtumat, HOPS-käytäntöjen kehittäminen sekä erilaiset maisteri- ja gradunvaiheen ohjauksen erityistoimet. Tarvittaessa on vaikutettu läpäisevyyteen opetusjärjestelyitä ja tenttikäytänteitä kehittämällä. Myös opinnoissaan pitkälle edenneille, mutta opin-

tonsa keskeyttäneille on suunnattu erityistukitoimia niin opetukseen kuin ohjaukseen liittyvinä järjestelyinä.

Vuoden 2008 aikana jatkettiin yliopiston henkilöstölle suunnattujen opintojen ohjaukseen liittyvien koulutusseminaarien järjestämistä. Yhteistyötä Oulun seudun ammattikorkeakoulun kanssa jatkettiin yhteisten koulutusilaisuuksien suunnittelulla ja toteutuksella. Myös yhteistyötä eri ohjaajatahojen ja YTHS:n mielenterveystyön välillä tiivistettiin erityisesti opiskelijoiden hyvinvointityöhön liittyen.

Ohjaus- ja työelämäpalvelut käynnisti syyslukukaudella 2008 ohjaustyötä tekeville suunnatun ohjaajien vertaistukeen pohjautuvan ryhmätoiminnan. Tavoitteena on tarjota työvälineitä ja vinkkejä ohjaustyöhön sekä luoda tilaisuuksia ohjaajien keskinäisiin keskusteluihin.

Koulutuksen laatuysiköt

Valtakunnallisena laatuysikkönä kertomusvuonna on ollut prosessi- ja ympäristötekniikan osasto. Korkeakoulujen arviointineuvosto valitsi koulutuksen laatuysiköiksi vuosiksi 2010–2012 prosessi- ja ympäristötekniikan osaston ja kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikön. Lisäksi yliopisto on nimennyt yliopiston sisäisiä opetuksen laatuysiköitä, joita kertomusvuonna ovat olleet arkkitehtuurin osasto, biokemian laitos, biologian laitos, hoitotieteen ja terveyshallinnon laitos, humanistinen tiedekunta, kasvatustieteiden tiedekunta, maantieteen laitos, markkinoinnin laitos ja sähkö- ja tietotekniikan osasto. Laitosten laatimista opetuksen itsearviointiraporteista koottiin hyviä käytänteitä yliopiston nettisivulle.

Tutkintotavoitteiden toteutumisen arviointia

Humanistinen koulutusala/tiedekunta on saavuttanut hyvin ylempien korkeakoulututkintojen tavoitteensa. Tiedekunnan erillisistä maisteriohjelmista valmistuvat ensimmäiset maisterit v. 2009. Tiedekunnasta valmistutaan maisteriksi keskimäärin kuudessa vuodessa. Viime vuoden osalta keskimääräiset valmistumisajat saattavat olla em. pidempiä. Tämä johtuu kuitenkin suurelta osin tutkinnonuudistuksen siirtymäajan päätyminen aiheuttamasta suuresta maisterintutkintojen määrästä. Opintojen ohjaukseen, etenkin HOPS-käytäntöihin on panostettu voimakkaasti. Opiskelijaa ohjataan ja opastetaan suunnittelemaan opintojaan niin, että tutkinnot valmistuisivat normiajassa.

Humanistinen tiedekunta on kehittänyt opiskelijavalintaansa suunnitelmallisesti. Vuoden 2009 valinnassa yleinen arkeologia ja kulttuuriantropologian muodostavat yhden hakukohteen. Oppiaineiden opintojen sisältöjä ollaan yhdistämässä perusopintotasolta lähtien. Opettajankoulutuksessa englannin kielessä on siirrytty suoravalintaa kaksi vuotta sitten, suomen kielessä suoravalinta toteutetaan ensimmäisen kerran v. 2009. Logopediassa kaikki valtakunnan koulutusyksiköt tekevät kiinteää yhteistyötä. Valintakoepäivä ja valinnan rakenne on kaikilla sama, kysymykset laaditaan yhdessä. Kahdesta historia-aineesta on muodostettu yksi hakukohde, jonka valinnassa ainereaalia hyödynnetään entistä laajemmin.

Tohtorintutkinnoissa tavoite II tohtoria on saavutettu hyvin. Tiedekunnan tohtorikoulutus on oman vuonna 2004 käynnistyneen tutkijakoulun myötä tehostunut ja tiedekunta on pystynyt tukemaan lahjakkaita opiskelijoita ja järjestämään heille tarpeellista koulutusta. Tutkijakoulusta on valmistunut tähän mennessä 12 tohtoria. Tutkimusedellytykset ovat parantuneet myös ulkopuolisen rahoituksen lisääntyttyä. Tiedekunnan paikat valtakunnallisissa tutkijakouluissa ovat lisääntyneet, samoin Akatemian projektirahoitus. Erityisen merkittävää koulutusallalla on suurten säätiöiden myöntämä tutkimusrahoitus, joka tulee pääosin suoraan tutkimusta tekeville henkilöille.

Kasvatustieteellinen koulutusala/kasvatustieteiden tiedekunta ylitti vuonna 2008 perustutkintotavoitteen 118:llä. Tutkintototeuman kolmen vuoden keskiarvo v. 2006–2008 ylitti tavoitteen (250) 43 maisterilla. Alalle ominainen nopea valmistuminen ja hyvä läpäisy takaavat jatkuvan hyvän tutkintotuloksen. Tiedekunnassa on englanninkielinen erillinen maisteriohjelma. Tohtoreita valmistui yhteensä kuusi eli kolme tohtoria alle tavoitteen.

Taloustieteiden tiedekunnasta valmistui 185 kauppatieteiden maisteria ja 6 kauppatieteiden tohtoria. Tutkintomäärä ylitti tavoitteen 30:lla. Kaikki tutkinnot ja tavoitteet koskevat Oulun yliopistoa opetusministeriön ja Lapin ja Oulun yliopistojen edellisvuonna tekemän sopimuksen mukaisesti. Sopimuksen mukaan vuodesta 2008 alkaen Oulun yliopisto vastaa koko Pohjois-Suomen kauppatieteellisestä yliopistokoulutuksesta ja Lapin yliopisto kehittää liiketoimintaosaamistaan omien pääaineidensa puitteissa sivuaineena. Perustutkintojen suoritusajat (noin 5 vuotta) ja laskennallinen läpäisyprosentti (>75%) olivat valtakunnallisten tavoitteiden mukaisia. Tiedekunta on tehnyt merkittävää työtä kansainvälisen opetuksen kehittämisessä yliopistossa. Tiedekunnan osuus koko yliopiston englanninkielisen opetuksen suoritetuista opintopisteistä oli 40 % ja tarjotuista opintopisteistä 32 %.

Tiedekunta saavutti tohtoritutkintotavoitteensa.

Luonnontieteellisen koulutusalan/tiedekunnan tutkintojen määrät ylittivät merkittävästi tavoitteet sekä perustutkinnoissa kokonaisuutena että aineenopettajakelpoisuuden sisältävissä perustutkinnoissa. Maisteritutkintoja suoritettiin 199 yli tavoitteen. Aineenopettajakelpoisuuden sisältävien perustutkintojen määrä ylitti 15:lla tavoitteen. Kolmen viimeisen vuoden keskiarvoluvut ylittävät merkittävästi tavoitteen perustutkintojen määrän osalta, sitä vastoin aineenopettajakoulutuksessa keskiarvo on jonkin verran alle tavoitteen.

Koko tiedekunnassa on tehostettu tutkintotavoitteiden saavuttamista organisoimalla opetusta uudelleen ja tehostamalla opetusresurssien käyttöä. Koulutusohjelmien tutkintorakenteita on kehitetty niin, että kandidaattiopintoja toteutetaan nykyistä vähemmän opintosuunnin ja opintoja yhdistetään mahdollisimman pitkälle eri pääaineissa.

Opinnoissaan pitkälle edenneiden, mutta opintonsa keskeyttäneiden opiskelijoiden määrää ja tilannetta on selvitetty. Huomiota on kiinnitetty opintojen sujuvuuteen. Erityisesti selvitetään opiskelun ongelmakohtia ja keskitetään kehittämistoimet näihin, tehostetaan opintojen ohjausta sekä kiinnitetään huomiota henkilökohtaisten opintosuunnitelmien (HOPS) laadintaan keinona parantaa opintojen sujuvuutta. Myös vaihtoehtoisten opetusratkaisujen mahdollisuuksia on selvitetty. Gradutyöhön liittyvät ongelmat on pyritty tunnistamaan ja haettu niihin ratkaisuja.

Tohtoritutkintojen määrä jäi 8 tutkintoa alle tavoitteen. Tohtoritutkintojen määrän nostamiseksi on suunniteltu mm. väitöskirjatyön ohjaukseen liittyviin ongelmakohtiin puuttuvia toimia. Lisäksi jatkokoulutettaville tarkoitettua seminaaritoimintaa on laajennettu, ohjausvastuuta laajennettu mm. työsuunnitelmakäytäntöjen avulla, metodologisia kursseja lisätty ja tieteellisen kirjoittamisen kursseja otettu käyttöön. Laitoksilla on hyödynnetty tutkijakoulumaisia työskentelytapoja. Tiedekunta on käynnistänyt erillisen ohjelman, missä koulutusohjelmissa toteutettavia, tohtorikoulutusta tukevia toimia tuetaan yhteisin varoin, kuten myös yhteisesti ohjattuja tutkintoja. Tutkijakoulutettavien seurantarhymiiä on asetettu varsin kattavasti. Yhteisien tutkijakoulukäytänteiden käyttöönottoa kehitetään edelleen. Myös tiedekunnan rahanjaon periaatteilla kannustetaan osaltaan tutkintojen tehokasta suorittamista.

Lääketieteellisen tiedekunnan lääketieteen koulutuslalla vuonna 2008 perustutkintotavoite jäi 31 vajaan 89 tutkinnolla ja tohtoritavoite jäi samoin vajaan 15 tutkintoa yhteensä 29 tohtorin tutkinnolla. Peruskoulutuksessa tutkintotavoite kaudelle 2007–2009 nousi huomattavasti eli 100:sta 120:een. Itse lääkärikoulutuksessa tai -opinnoissa ei ole tapahtunut mitään, mikä olisi johtamassa valmistuneiden määrän vähenemiseen. Koulutus on edelleen laadukasta ja valmistuneilla lääkäreillä on erinomaiset taidot hoitaa tehtäviään. Kuitenkin on nähtävissä, että hyvä työllisyystilanne on johtanut siihen, että osa opiskelijoista siirtyy opintojen loppuvaiheessa liian aikaisin pysyväisluontoisesti työelämään, jolloin opintojen viimeistely jää kesken. Tiedekunta onkin ryhtymässä toimenpiteisiin valmistumisen tehostamiseksi. Osittain tässä auttaa se, että opiskelijan statuksella voi toimia lääkärin tehtävissä enintään kymmenen vuotta lääketieteen opintojen aloittamisesta. Tapahtunut koulutusmäärien lisääminen tulee joka tapauksessa merkittävästi lähivuosina helpottamaan Pohjois- ja Itä-Suomen laajojen haja-asutusalueiden vaikeaa lääkäripulaa.

Lääketieteen koulutusalan tohtoritutkintotavoite on 44. Suoritettua 28 tohtorin tutkinnon määrää voidaan pitää siihen nähden pettymyksenä. Työllisyystilanteen perustutkinnon suorittaneilla ollessa erinomainen tohtoritutkinnon suorittamisen motivointi lääkärin tutkinnon suorittaneille on monessa tapauksessa osoittautunut varsin haasteelliseksi tehtäväksi. Toisaalta lääketieteen koulutuslalle suuntautuvien FT-tutkintoa suorittavien henkilöiden rekrytoinnissa ei toistaiseksi ole ollut ongelmia. Kuitenkin heidän työllistymisensä tohtorin tutkinnon jälkeen on monissa tapauksissa osoittautunut haasteelliseksi.

Terveystieteiden alalla niin perus- kuin erityisesti jatkokoulutuksen tutkintotavoitteet saavutettiin ja merkittävästi ylitettiin. Ylempiä perustutkintoja suoritettiin 71 tavoitteen ollessa 50 tutkintoa. Pääosin tavoitteen selkeä ylitys johtuu vanhamuotoisen tutkinnon suorittamisen siirtymäajan päättymisestä. Tohtoreiden määrä myös ylitti tavoitteena olleen viiden tohtorin määrän yhdellä.

Hammaslääketieteen peruskoulutuksen osalta tutkintotavoitteen toteutuma oli ilahduttavasti 38 (95 %) tavoitteen ollessa 40. Hammaslääketieteen opetuksessa tehtiin opintouudistus tämän vuosikymmenen alussa. Siinä osa hammaslääketieteen opintoja siirrettiin prekliiniseen vaiheeseen. Siirrolla haluttiin vahvistaa jo varhaisessa vaiheessa hammaslääketieteen opiskelijoiden ammattitaitoa. Samaan aikaan lisättiin eriaikaisia kontakteja opiskelijoihin. Tämä edelleen helpottaa tutkintotavoitteen saavuttamista lähivuosina. Samoin erinomainen työllisyystilanne on ratkaisevasti vähentänyt siirtymistä lääketieteen koulutusohjelmaan.

Väitelleitä oli hammaslääketieteen koulutuslalla neljä vuonna 2008. Keskimäärin viiden tutkinnon tavoite vuodessa on hyvin haasteellinen. Työmarkkinat vetävät eikä tohtoritutkintoa nähdä merkittävänä askeleena työuralla. Todennäköisesti hammaslääketieteen koulutusalan tohtoritutkintotavoitteen saavuttaminen edellyttää jatkossa nykyistä enemmän FT-tutkintokoulutusta. Ilahduttavasti erikoistumiskoulutukseen on kuitenkin edelleen riittävästi halukkaita.

Teknillistieteellinen koulutuslata/teknillinen tiedekunta ei yltänyt tutkintotavoitteisiinsa, mutta paransi tulostaan. Aloituspaikkamääriä kasvatettiin voimakkaasti vuodesta 1997 2000-luvun alkuvuosiin. Täten tutkintomäärän odotettiin kasvavan muutamana seuraavana vuonna. Käytännön opiskelu osoitti, että suuret aloittajamäärät eivät pystyneet opiskelemaan vaatimusten mukaisesti oletetussa ajassa.

Valmistuneisuus putosi n. 75 %:sta alle 60 %:iin kasvaneiden sisäänottojen myötä. Asian selvittyä ilmiön syihin paneuduttiin välittömästi. Tiedekunnassa perustettiin työryhmä, joka laati vuonna 2006 konkreettisen toimenpideohjelman, jolla tulevan kolmivuotiskauden aikana päästään takaisin 75 %:n läpäisyyn. Korjaustoimenpiteenä tiedekunta lisäsi resursseja matematiikan perusopintojen

tukemiseen. Mm. tärkeän matematiikan peruskurssin oikea-aikaista läpäisyä on pystytty olennaisesti parantamaan (n. 50 % > 80 %). Myös fysiikan opiskelua on tuettu voimakkaasti ja alkuvaiheen kurssien ensimmäisen yrittämän läpäisy on onnistuttu nostamaan kauttaaltaan yli 80 %:n. Tiedekunta aloitti myös toimet, joilla opiskelijoiden ajankäyttöä tehostetaan. Kaikkiin pullonkaulakursseihin on puututtu erityistoimenpitein ja opintojen ohjausprosessille on useiden kokeilujen kautta löydetty tehokkaat työkalut.

Toimenpiteiden seurauksena tiedekunta on pystynyt huomattavasti parantamaan ensimmäisen opiskeluvuoden opintokertymiä. Verrattaessa vuosia 2002–2003 ja 2007–2008 TTK on nostanut ensimmäisen vuoden opiskelijoiden ylimmän kvartiilin alarajan opintopistekertymää yli 20 % ja mediaania yli 35 % ja alimman kvartiilin ylärajaa yli 70 %. Opintojen loppuvaiheen saavuttavien opiskelijoiden määrä on pystytty kaksinkertaistamaan, mikä tulee näkymään kasvaneina tutkintomäärinä 2008–2012. Vuosien 2004–7 tutkintomäärät olivat seuraavat: 2004 310, 2005 294, 2006 309 ja 2007 338. Vuonna 2008 ylempien korkeakoulutukintojen määrä (392) nousi lähes 30 % vuosien 2004–2006 tasosta. Nämä muutokset ovat haaste tiedekunnan resurssien käytölle.

Parhaillaan tiedekunta valmistautuu ns. vanhan tutkintorakenteen mukaisen opiskelun päättymiseen 31.7.2010. Tämän vuoksi tiedekunta on entisestään lisännyt ponnisteluja opinnoissaan viivästyneiden tutkintojen loppuunsaattamiseksi. Yhdessä muiden tehostamistoimenpiteiden kanssa tämä tulee lähivuosina lisäämään suoritettavien perustutkintojen määrää. Talouden taantuma on voimakkaasti supistanut teollisuuden diplomityötarjontaa. Tällä voi olla ennalta arvaamattomia vaikutuksia valmistujien määrään loppuvuodesta 2009 lähtien.

Tiedekunta on viime vuosina panostanut myös opintojen laatuksymyksiin. Opetuksen hyvästä laadusta kertoo se, että prosessi- ja ympäristötekniikan osasto on valtakunnallinen koulutuksen laatuksyksikkö kaudella 2004–2006, 2007–2009 ja 2010–12 ja arkkitehtuurin osasto taiteellisen toiminnan huippuyksikkö vuosina 2007–09.

Oulun yliopiston teknillistieteellisen koulutusalan tohtorintutkintotavoite ylitettiin vuonna 2006, kun valmistui 35 tohtoria. Vuosina 2007 ja 2008 tutkintojen määrä oli 26. Lähivuosien tohtoritutkinto näyttää lupaavalta, joten tavoitteen 33 saavuttaminen on realistista.

Tiedekunta on ryhtynyt toteuttamaan koulutusalan sisäisiä sekä myös tieteidenvälisiä toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi. Tutkijakoulutuksen laadun parantamiseksi yliopiston teknillisen tiedekunnan osastot ovat panostaneet omiin osastokohtaisiin tutkijakouluihinsa, joiden tehtävänä on tukea jatko-opiskelijoita lähinnä täydentävien opintojen suorittamisessa. Tutkimustyön nopean käyntiinlähdön varmistamiseksi tiedekunta järjestää yhdessä Infotech Oulun kanssa ”How to get Ph.D.” -kurssiin. Tiedekunnassa toimii myös Infotech Oulu -tutkijakoulu ja Moderni puukaupunki – valtakunnallisen puurakentamisen tutkijakoulu. CWC on perustanut oman kansainvälisen tutkijakoulun. Tiedekunnan eri osastot ovat aktiivisesti edustettuina yli kymmenessä valtakunnallisessa tutkijakoulussa.

Kansainvälistyminen

Yliopisto vahvisti edelleen kansainvälistymistään opetuksessa ja tutkimuksessa kuten toiminnan vaikuttavuutta koskevassa analyysissä (luku 1.2.1) todetaan. Seuraavassa yhteenvetona keskeiset kansainvälistymisen volyymitiedot. Yliopisto lisäsi vetovoimaansa kansainvälisen opiskelijavaihdon kohteena, mutta vaihdon vastavuoroisuuden epätasapaino edelleen kasvoi. Osittain tämä on seurausta heikentyneistä opiskelijavaihdon rahoitusmahdollisuuksista. Yliopisto on määrätietoisesti panostanut kansainvälisen opetustarjontansa lisäämiseen. Oulun yliopistossa voi suorittaa opetusministeriön asetuksen nojalla seuraavat 9 maisteriohjelmaa:

- 1) Kansainvälisen yritysviestinnän maisteriohjelma (FM)
- 2) Tiedeviestinnän maisteriohjelma (FM)
- 3) Master's Degree Programme in Education and Globalisation (KM)
- 4) Master's Degree Programme in Information Technology in the Humanities, Arts and Media (FM)
- 5) Master's Degree Programme in Protein Science and Biotechnology (FM)
- 6) Master's Degree Programme in Synchrotron Radiation Based Science and Accelerator Physics (FM)
- 7) Barents Master's Degree Program in Environmental Engineering
- 8) Master's Degree Programme in Health and Wellbeing in the Circumpolar Area
- 9) Master's Degree Programme in Software and Systems Development in Global Environment (GlobalSW).

Lisäksi yliopisto toteutti koulutusvastuunsa puitteissa kolmea kauppatieteen koulutusalan maisteriohjelmaa

- 10) International Master's Programme in Financial and Management Accounting,
- 11) International Master's Programme in Finance and Economics ja
- 12) Master's Programme in International Business.

Näiden lisäksi yliopiston hallitus perusti vuoden lopulla langattomaan tietoliikenteeseen perustuvan englanninkielisen maisteriohjelman

- 13) Master's Degree Programme in Wireless Communication Engineering (WCE).

Yliopisto valmisteli kansainvälisten maisteriohjelmien toteutusta lähialueyhteistyönä Lapin yliopiston ja Luoteis-Venäjän yliopistojen kanssa (Barents Cross Border University), Näistä käynnistyi Sirkumpolaarisen terveyden ja hyvinvoinnin maisteriohjelma. Lisäksi useita muita vieraskielisiä maisteriohjelmaa ja opintokokonaisuuksia oli valmisteilla.

	2005	2006	2007	2008	Tavoite 2007-09	Toteutuma % 2008
Lähteneet perustutkinto-opiskelijat (>3 kk vaihdot)	312	307	268	295	460	64,1
Saapuneet perustutkinto-opiskelijat (>3 kk vaihdot)	357	439	442	502	460	109,1
Ulkomaalaiset perustutkinto-opiskelijat	148	172	199	231	300	77,0
Ulkomaaiset jatkotutkinto-opiskelijat	110	118	135	162	185	87,6
Tarjottu vieraskielinen perustutkinto-opetus (op)	1127	1464	1881	1894	-	-
Suoritettu vieraskielinen perustutkinto-opetus (op)	18944	20674	24710	27989	-	-
Opettaja- ja tutkijavierailut – lähteneet (>2 vk)	113	125	100	149	-	-
Opettaja- ja tutkijavierailut – lähteneet (< 2 vk)	254	220	195	169	-	-
Opettaja- ja tutkijavierailut – saapuneet (>2 vk)	144	167	130	157	-	-
Opettaja- ja tutkijavierailut – saapuneet (<2 vk)	322	340	193	196	-	-

Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat ja vaihto-opiskelijat kansalaisuuksittain sekä suosituimmat vaihto-opiskelijoiden kohdemaat (yleisimmät) ovat seuraavat:

- Tutkinto-opiskelijoiden lähtömaat: Kiina (55), Venäjä (52), Saksa (26), Viro (17), Intia (17), Ruotsi (14), USA (12), Kamerun (12), Italia (12)
- Saapuvien vaihto-opiskelijoiden lähtömaat: Saksa (62), Ranska (48), Espanja (56), Italia (34), USA (32), Puola (26), Tšekki (29), Itävalta (23), E-Korea (23)
- Lähtevien vaihto-opiskelijoiden kohdemaat: Saksa (36), Ruotsi (24), USA (34), Iso-Britannia (18), Espanja (26), Itävalta (15), Australia (13)

Yhteiskunnallinen vuorovaikutus

Täydennyskoulutus

Vaikka Koulutus- ja tutkimuspalvelujen koulustarjonta menestyikin koulutuksen laadussa maamme yliopistojen täydennyskoulutusyksiköistä parhaiten Talouselämä-lehden tekemässä ns. Corporate image -tutkimuksessa, silti EU-rahoitusten välivuosi näkyi myös täydennyskoulutuksen toiminnassa. Täydennyskoulutusta on annettu noin 4300 aikuisopiskelijalle. Naisia osallistuneista oli 68 prosenttia. Osallistuneiden määrä laski edellisestä vuodesta lähes 1300:lla. Opetustunteja täydennyskoulutuksessa annettiin vuoden aikana yhteensä 13270, missä on laskua edelliseen vuoteen 1842 tuntia. Annetuista opetustunneista KOTUn ohjelmat kattoivat 82 %, mitä osaltaan selittää laajojen ja pitkäkestoisten erikoistumisopintojen suuri määrä eli 22 ohjelmaa. Naisia täydennyskoulutukseen osallistuneista oli 2/3.

Taulukko 19. Yliopiston täydennyskoulutus vuosina 2003–2008

Muuttuja	2003	2004	2005	2006	2007	2008
opiskelijat yht.	5 133	4 760	3 373	3 679	5 642	4 301
annetut opetustunnit	13 017	13 891	11 093	13 820	15 112	13 270
- seminaarit/ajank.k.	2 004	444	397	1 034	617	2 137
- asiantuntijaohj	3 440	5 891	3 607	4 236	3 464	3 555
- erikoistumisop	7 573	7 556	7 089	8 550	11 031	7 578
kurssien lkm	160	141	138	122	190	149

Täydennyskoulutukselle ei tulossopimuskaudelle 2007–2009 asetettu virallisia määrällisiä koulutustavoitteita. Yliopistojen täydennyskoulutuksen kysyntä on viime vuosina vähentynyt, sen sijaan verkkokurssien kysyntä ja koulutusta sisältävien kehittämisprojektien kysyntä ja niiden myötä myös tarjonta ovat tasaisesti kasvaneet. Samalla yliopistojen täydennyskoulutuslaitosten toiminnassa monimuotoinen yhteisrahoitteinen kehittämistoiminta ja kansainväliset hankkeet ovat lisääntyneet. Toiminnan taloudellisuus on viime vuosina oleellisesti parantunut.

Pääosa KOTUn tarjoamista koulutuksista on pätevyittäviä ja ammatillisia erikoistumisopintoja sekä johtamiskoulutusta. KOTU järjestää paitsi akateemista myös ammatillista täydennyskoulutusta ja ajankohtaisseminaareja.

Vuoden 2008 aikana käynnistettiin kolme laajaa Opetushallituksen rahoittamaa täydennyskoulutushanketta. Näissä toteutettiin useita 4–8 opintopisteen laajuisia täydennyskoulutuskursseja opettajille. Lisäksi hankkeissa toteutettiin n mm. seminaarisarjoja opetusalan ajankohtaisista aiheista. Yhteensä näissä hankkeissa koulutettiin noin 800 opettajaa eri puolilta Suomea. Osa täydennyskoulutuskursseista toteutui kokonaan etäopetuksena verkossa. Tähän toimintaan on tiimillä jo usean vuoden kokemus ja kurseja on toteutettu lukuisista eri sisältöalueista. Verkkokurssien tuotantomallia kehitettiin edelleen. Lähialueyhteistyöhön osalta Cross Border Classroom -hankkeessa kehitettiin Suomen ja Venäjän Karjalan pienten koulujen toimintaa keskinäisen verkostoitumisen sekä rajanvälisten yhteisten opetuskokeilujen avulla.

Hyvinvoinnin edistäminen erityisesti Pohjois-Suomen alueella on Oulun yliopiston keskeinen tavoite. Oulun yliopiston koulutus- ja tutkimuspalveluiden (KOTU) Hyvinvointiohjelmat vastasi tähän tavoitteeseen tarjoamalla monialaisia, monitieteisiä ja moniammatillisia koulutusohjelmia sosiaali- ja terveysalalla sekä hyvinvointitekniikan parissa työskenteleville asiantuntijoille.

Avoim yliopisto

Avoimen yliopiston päätoimintana ovat koulutuspalvelut ja siihen liittyvät tukitoiminnat. Koulutus jakautuu arvosanaopetukseen, yleisöluontosarjoihin ja ikäihmisten yliopistotoimintaan. Lähi- ja etäopetuksena, itseopiskeluna ja verkko-opintoina toteutettava arvosanaopetus toteutetaan talvikautisena ja kesäaikaisena opetuksena sekä lisäksi perusopetukseen integroituna avoimena yliopisto-opetuksena (POIA). Näiden lisäksi toteutetaan koulutuspalveluihin ja tukitoimintoihin liittyvää kehittämistoimintaa.

Avoimen yliopiston toiminta oli vuonna 2008 alueellisesti kattavaa. Tarjolla oli opetusta yliopiston kaikista kuudesta tiedekunnasta ja kielikeskuksesta, yhteensä 2384 op. Opetusta järjestettiin 20 paikkakunnalla 43 yhteistyötahon kanssa. Opetusta antoi 350 opettajaa. Merkittävämmät alueelliset yhteistyökumppanit opetuksen toteuttamisessa olivat Pohjois-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Lapin kesäyliopistot. Kainuussa opetus koordinoitiin Kajaanin yliopistokeskuksen kautta.

Opetustarjonta oli lähellä edellisen vuoden tasoa, mutta opetukseen ilmoittautuneita oli edellistä vuotta vähemmän, yhteensä 4242 opiskelijaa. Suosituimpia aloja olivat humanistiset 1301, kasvatus-tieteelliset 998 sekä terveystieteet 981 opiskelijaa. Avoimessa yliopistossa suoritettiin yhteensä 2841 opintopistettä, keskimäärin 7,8 opintopistettä/opiskelija, mikä on yksi Suomen parhaimmista suhdeluvuista. Avoimen yliopiston kautta järjestettiin yhteensä 68 verkkokurssia. Laskennallisia kokovuotisia opiskelijapaikkoja (LOP) oli yhteensä 641. Vuonna 2008 Oulun yliopistoon hyväksyttiin avoimen yliopiston väylän kautta yhteensä 27 opiskelijaa.

Taulukko 20. Avoin yliopisto vuosina 2006–2008 ja tavoitteet

Muuttuja	2006	2007	2008	Tavoite 2007–09 /vuosi
Opiskelijämäärä (bruttoluku)	5 817	5 026	4 242	-
Laskennalliset kokovuotiset opiskelijapaikat	852	742	6 41	1 300
Suoritettut opintopisteet	36 089	33 444	28 411	-
Tarjotut opintopisteet	2 574	2 503	2 384	-
Ikäihmisten yliopiston osallistujat	227	325	245	-
Avoimen väylän kautta tulleet perustutkinto-opiskelijat	17	25	27	100

Vuoden 2008 kehitystoiminta noudatti avoimen yliopiston toimintaohjelman vv. 2008–2010 linjauksia. Ohjelman avulla pyritään vastaamaan yliopiston alueelliseen tehtävään ja parantamaan toiminnan laatua palveluissa, prosesseissa ja toiminnan ohjauksessa. Avoimen yliopiston sähköisiä palveluita kehitettiin ATIK- ja AvoOdi-projekteissa. AvoOdi on Oulun yliopiston tietohallinnon ja avoimen yliopiston yhteinen kehittämishanke, jonka tuloksena Oulun avoin yliopisto siirtyy perusopetuksen puolella käytettyyn Oodi-järjestelmään keväällä 2009 (opiskelija-, opinto- ja opetustietojen hallinta ja rekisteröinti).

Oulun yliopiston avoimen yliopiston sekä kasvatustieteen ja opettajakoulutuksen yksikön yhteisessä KAJO-projektissa jatkettiin kasvatustieteen perus- ja aineopintojen monimuoto-opetuksen kehittämistä. Hankkeessa tehtiin yhteistyötä aluetoimijoiden lisäksi myös Oulun yliopiston tuotantotalouden osaston, eOppimisen laukäytäntöihin liittyvän ja EU: n rahoittaman eXcellence-projektin kanssa. Kuntoutuksen aineopintojen verkko-opinnot kehitettiin ja toteutettiin yhteistyössä Kuopion ja Lapin yliopistojen sekä Oulun yliopiston terveystieteiden laitoksen kanssa. Koillismaan yhteistyöohjelma 2006–2010, joka tähtää tutkinto-opiskelijoiksi hakeutumisen edellytysten parantamiseen matkailussa, maantieteessä ja tietojenkäsittelytieteessä, jatkui syksyllä alueellisella koulutustarvekartoituksella ja Kuusamossa järjestetyllä seminaarilla "puolivuosisataa yhteistyötä koillismaalla". Etäopetuksessa hyödynnettiin erityisesti reaaliaikaisia web-viestintäjärjestelmiä ja itseopiskeluun tarkoitettuja verkko-opiskelu ympäristöjä.

Ikäihmisten yliopistotoimintaan osallistui 245 henkilöä, yhteensä n. 1000 osallistumista. Toimintaa järjestettiin Oulun lisäksi Kuusamossa, Pudasjärvellä ja Ylivieskassa. Kevään 2008 luentosarjan teemana oli "Ajankohtaista luonnosta". Syksyllä järjestettiin luentosarja yliopiston juhluvuoteen liittyen teemalla "Pohjoisuutta tutkimassa". Luentosarjojen lisäksi järjestettiin seminaareja sekä vierailukäyntejä.

Oulun yliopiston avoin yliopisto osallistui valtakunnallisella tasolla aktiivisesti avoimen yliopiston foorumin toimintaan ja alueellisella tasolla mm. maakuntayliopisto- ja maakuntakorkeakouluhankkeisiin.

Tieteen tekeminen tunnetuksi

Oulun yliopisto tekee tieteellistä tutkimustaan tunnetuksi pääasiallisesti joukkoviestintävälineiden, omien julkaisujen, yliopiston verkkosivujen sekä erilaisten tapahtumien välityksellä.

Kertomusvuonna yliopisto järjesti 50-vuotisjuhluvuoteensa liittyen suurelle yleisölle suunnatut Tiedepäivät 14.–16.5.2008 Oulussa. Tapahtumassa esiteltiin yliopiston ja Suomen tiedettä lukuisissa

luento- ja keskustelutilaisuuksissa ja tiedenäyttelyssä. Runsaasti yleisöä keräsivät erityisesti lapsiperheille suunnattu Tieteiden taikayö ja näytösväitöstilaisuus 1700-luvun tapaan. Oma Tiedepäivä järjestettiin Kajaanissa yliopistokeskuksessa 11.9.2008. Osa sen ohjelmasta oli suunnattu koululaisille.

Juhlavuoden merkeissä yliopiston tutkimustoimintaa ja sen tuloksia esiteltiin myös Kauppalehden liitteenä julkaistussa Ilmiö-lehdessä ja Sanomalehti Kalevassa julkaistussa artikkelisarjassa, johon kirjoittivat Oulun yliopiston asiantuntijat.

Perinteinen vuotuinen suurelle yleisölle tarkoitettu Studia Generalia -luentosarja järjestettiin teemalla Pohjoinen ”polttaa” – Matkalla periferiasta keskiöön. Kuudessa luennossa 29.10.–3.12.2008 käsiteltiin pohjoisuutta eri näkökulmista. Esitykset julkaistiin lisäksi sanomalehti Kalevassa ja Kaijuun Sanomissa ja aiheita käsiteltiin YLE:n Oulu Radiossa.

Tiedeutisia julkaistiin yliopiston verkkosivuilla ja välitettiin medialle yhteensä 94 kappaletta. Väitöstiedotteita välitettiin medialle 127. Yliopiston sidosryhmälehti Aktuumia julkaistiin kolme numeroa, joissa käsiteltiin useita yliopiston tutkimukseen liittyviä aiheita.

Kaikille kiinnostuneille avoinna olevat kasvitieteellinen puutarha, eläinmuseo ja geologinen museo järjestivät vuoden aikana useita näyttelyitä ja tekivät tiedettä tunnetuksi pohjoisen luonnon ja geoympäristön aloilla. Kasvitieteellisessä puutarhassa valistusta tarjottiin kasvien nimilapuilla, opaskirjoilla ja opastuskierroksilla. Eläinmuseo ylläpiti entiseen tapaan suosittua avointa näyttelyä yleisölle. Eläinmuseon kokoelmiin on talletettuna noin 2 miljoonaa selkärangattomia eläimiä ja 50 000 näytettä selkärangattomista eläimistä. Yliopistolla kävijöiden oli mahdollista tutustua myös geologisen museon noin 2700 kallioperä- ja maaperää koskevaa näytettä käsittäviin kokoelmiin. Kortistoitujen geologisen museon näytteiden kokonaismäärä on kaikkiaan yli 12 000 näytettä.

Laadunhallinta

Oulun yliopisto jatkoi vuonna 2008 valmistautumista kaikki toiminnot kattavan laadunvarmistusjärjestelmän auditointiin syksyllä 2009.

Vararehtorin vetämässä laatutyön ohjausryhmässä on sovittu yliopiston laatujärjestelmän, Toiminnan kehittämisen mallin, periaatteet sekä suuret linjat. Taustana laatujärjestelmän rakentamisessa on ollut Korkeakoulujen arviointineuvoston auditointikäsikirja sekä yliopiston opetuksen laadunarvioinnin perinne ja siihen liittyvät toimintarakenteet, jotka ovat jo vakiintuneet yliopiston toimintaan. Lisäksi laatujärjestelmän rakentamisvaiheessa mukana olleet kolme pilottilaitosta (biologian laitos, prosessi- ja ympäristötekniikan osasto sekä humanistinen tiedekunta) ovat tuottaneet omalla työllään taustamateriaalia koko yliopiston järjestelmän pohjaksi. Laatutyö perustuu eri toimijoiden horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön sekä toiminnan kehittämiseen tähtäävään arviointiin toiminnan joka tasolla. Tavoitteena on lisäksi löytää keinoja tunnistaa toiminnassa hyviä käytäntöjä sekä saattaa niitä koko yhteisön käyttöön.

Toiminnan kehittämisen mallin periaatteet sekä yleisopas käsiteltiin ja hyväksyttiin yliopiston hallituksessa maaliskuussa. Syksyllä aloitettiin laaja yliopiston perus- ja tukipalveluyksiköiden sekä erillislaitosten laatutiimeille tarkoitettu Laatutyön asiantuntija -koulutus, jonka myötä laatujärjestelmää lähdettiin rakentamaan tunnistamalla ydintoimintojen kriittiset tehtäväkokonaisuudet ja tehtävät. Tunnistetuista kriittisistä tehtävistä ryhdyttiin kokoamaan vastuumatriisia, johon määritellään työn ja vastuunjako organisaation eri tasoilla. Lisäksi yksiköitä ohjeistettiin siitä laatujärjestelmädokumentaatiosta, mitä heidän edellytetään vähintään tuottavan. Koulutussarjan aikana on käsitelty li-

säksi muiden yliopistojen kokemuksia laatutyön kokonaisuudesta sekä kuultu pilottilaitosten näkemyksiä oman työnsä kehittymisestä. Koulutukseen on osallistunut noin 130 henkilöä.

Syksyllä aloitettiin myös opiskelijoille suunnattu Laatutyöpaja-työskentely. Työpajaan osallistuu yli 20 aktiivista opiskelijaa, joiden tehtävänä on tarkastella yliopiston perusyksiköiden verkkosivujen tarjoamaa opiskeluun liittyvää ohjeistusta sekä tuottaa kehittämisehdotuksia sivujen parantamiseksi opiskelijanäkökulmasta.

Laatutyön informoinnin, dokumentoinnin ja hyvien käytäntöjen levittämisen tueksi on rakennettu uudet laatutyön www-sivut, joiden kehittämistä jatkettiin vuonna 2008. Lisäksi muiden sähköisten työkalujen hyödyntämistä laatutyöhön liittyvässä dokumentoinnissa ja seurannassa on edelleen selvitetty ja suunnittelua on linkitetty käynnissä olleisiin yliopistoportaalin sisältösuunnitteluun sekä johtamisen tietojärjestelmien valmisteluun.

Vuonna 2008 oli valtakunnallinen haku yliopistokoulutuksen laatuksiksi vuosille 2010–12, jonka uudistuneen prosessin seurauksena kilpailuun halukkaat yksiköt tekivät opetuksen itsearvioinnin Korkeakoulujen arviointineuvoston ohjeiden mukaisesti englanniksi. Yliopiston kolmesta ehdolle asetetusta yksiköstä prosessi- ja ympäristötekniikan osasto sekä kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö tulivat valituksi yliopistokoulutuksen valtakunnalliseksi laatuksiksi. Muut kuin kilpailuun osallistuneet yksiköt toimittivat raportin toiminnastaan suomeksi, ja 10:lle koulutuksen sisäiselle laatuksikölle jaettiin tuloksellisuusrahaa yhteensä 190 000.

Yliopisto jatkoi laatuysteistyötä Jyväskylän ja Tampereen yliopiston kanssa kaikilla osa-alueilla ja se syveni yliopiston toiminnanohjausprosessin kokonaisuuden vertailukehittämiseen. Yhteistyö jatkuu edelleen, vaikka kumppaniyliopistojen laatu järjestelmät on jo auditoitu.

Haasteita laatu järjestelmän rakentamiseen on aiheuttanut syksyn 2009 auditoinnin ajoittuminen keskelle kiivainta valmistautumista yliopistolain muutokseen. Samoihin aikoihin siirrytään palvelukeskuksen asiakkaaksi. Vuonna 2008 tehtiin tai käynnistettiin useita muutosta tukevia valmistelutöitä, joista tärkeimmät olivat tukipalveluita koskeva uudelleenorganisointi (Tuke) sekä toiminnanohjauksen ja johtosäännön uudistaminen. Viimeksi mainitun työn pohjana käytettiin keväällä 2008 valmistunutta, johtamisen ammattimaista koskenutta työryhmän raporttia.

Tukipalveluiden kehittämisprosessin (Tuke) tavoitteena on sekä luoda sujuvat, kustannustehokkaat ja ammattitaitoiset, ts. laadukkaat ja yliopiston ydintoimintoja tarkoituksenmukaisesti tukevat hallinto- ja tukipalvelut että auttaa yliopistoa mukautumaan yliopistojen palvelukeskushankkeen tuomiin muutoksiin. Tukipalvelujen tilaa on analysoitu ja kehittämistoimia suunniteltu projektiryhmissä, joissa olivat edustettuina sekä tukipalvelujen tuottajat sekä akateeminen yhteisö. Tuke-hankkeen työskentelyn tuloksena laadittiin yliopiston hallitukselle esitys siitä, miten ja millä periaatteilla yliopiston tukipalvelujen organisointia tulee kehittää. Keskeisimmät näistä periaatteista liittyvät tukipalveluiden tuottamisen keskittämistä nostamiseen sekä tukipalveluprosessien yhtenäistämiseen yliopiston eri yksiköissä. Yliopiston hallitus hyväksyi toimintasuunnitelman, jonka mukaan tukipalveluja ryhdytään organisoimaan yliopiston sisäisiin palvelupisteisiin. Palvelupisteiden toiminnan suunnitellaan alkavan syyskuussa 2009. Tukipalveluiden uudistamisella tulee olemaan merkittäviä sisällöllisiä ja määrällisiä henkilöstövaikutuksia. (Määrälliseksi tavoitteeksi hanke esittää noin 100 henkilötyövuoden vähentämistä yliopiston tukipalveluista vuosien 2008–2011 välisenä aikana.) Laajakantoisin sisällöllinen henkilöstövaikutus on henkilöstön kouluttaminen jonka avulla varmistetaan, että organisaatiolla on tulevaisuudessa käytössään riittävästi osaamista. Osaamiskartoituksen pohjalta suunnitellut sekä lyhyt- että pitkäkestoiset koulutukset ovat käynnistyneet, ja niihin on vuoden 2008 loppuun mennessä osallistunut noin 90 henkilöä.

Harjoittelukoulut

Oulun yliopistossa toimii kaksi harjoittelukoulua, Oulun normaalikoulu ja Kajaanin normaalikoulu. Oulussa on perusopetuksen vuosiluokat 0–9 ja lukio sekä Kajaanissa perusopetuksen vuosiluokat 1–6. Koulut antavat myös esiopetusta.

Vuonna 2008 Oulun normaalikoulussa oli syys- ja kevätlukukauden oppilasmäärien keskiarvo yhteensä 795 oppilasta, joista esiopetuksessa 8, vuosiluokilla 1–6 yhteensä 311, vuosiluokilla 7–9 yhteensä 231 ja lukiossa 245 oppilasta. Oulun normaalikoulussa opettajakuntaa on 76 johtava rehtori mukaan lukien ja muuta henkilökuntaa 12.

Kajaanin normaalikoulussa oli oppilaita kaikkiaan 279, joista 276 vuosiluokilla 1-6 ja kolme oppilasta esiopetuksessa. Opettajakuntaa Kajaanin normaalikoulussa oli 21 ja muuta henkilökuntaa 4.

Koulut ovat mukana harjoittelukoulujen virtuaalisessa yhteistyöhankkeessa (eNorssi). Hankkeen puitteissa on vuonna 2008 edistetty valtakunnallista ohjauskoulutusta, lukion kurssitarjotinta sekä kansalaisvaikuttamista ja yrittäjyyskasvatusta. Tavoitteena on ollut tukea näiden aihealueiden opetusta opettajankoulutuksessa sekä tarjota niihin liittyvää materiaalia opetusharjoittelun tueksi.

Harjoittelukoulujen oppilaat vuosi 2008				
	esiopetus	luokat 1–6	luokat 7–9	lukio
Oulun harj.koulu	8	311	231	245
Kajaanin harj.koulu	3	276	-	-
Yhteensä	11	587	231	245

Henkilömäärä henkilötyövuosina (KOTA):
 Oulun harjoittelukoulu 88
 Kajaanin harjoittelukoulu 25
 Yhteensä 113

Ohjatun opetusharjoittelun määrä, vuosiviikkotuntia (KOTA): 332 AO-koulutuksessa 3406 op ja LUO-koulutuksessa 2931 op, josta Kajaanin LUO-koulutuksessa 1647 op.

Oulun normaalikoulu

Koulun keskeisenä tehtävänä on järjestää laadukasta ja monipuolista perus- ja lukio-opetusta. Toisena tehtävänä on kouluttaa ammattinsa taitavia opettajia. Koulu toteuttaa ja tukee myös monipuolista pedagogista kehittämis- ja tutkimustyötä. Lisäksi koulu tarjoaa asiantuntijuuteen perustuvaa täydennyskoulutusta. Oulun normaalikoulu on korkeatasoinen Oulun yliopiston yksikkö, jossa osaava ja tyytyväinen henkilöstö vastaa laadukkaasta koulutuksesta toimivassa ympäristössä.

Oulun normaalikoulussa on jatkettu oman oppimisportaalin (<http://norssiportti oulu.fi>) kehittämistä ja hyödyntämistä sähköisen portfolion ePol suuntaan niin oppimisen kuin opettamisenkin tukena. Ohjaaville opettajille on järjestetty tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvän koulutuksen ohella myös kansalaisvaikuttamiseen, yrittäjyyteen ja ohjaukseen liittyvää koulutusta. Harjoittelukoulujen kriisi- ja pelastussuunnitelmat on ajantasaistettu. On järjestetty turvallisuutteen liittyvää koulutusta ja pidetty poistumisharjoitukset. Toimintavuoden aikana valmistui valmiussuunnitelma evakuointitilanteita varten.

Oulun yliopiston kouluna Oulun normaalikoululla on myös alueellinen tehtävä. Koulu kehittää aktiivisesti toimintaympäristöään siten, että koulussa olevaa osaamista on voitu välittää myös kentän opettajille mm. metodimessujen ja muiden toteutettujen koulutuspäivien avulla. Koulu on ollut mukana yhdessä yliopiston koulutus ja tutkimuspalveluiden (KOTU) sekä kasvatustieteiden tiedekunnan kanssa, kun on jatkettu Siikalatvan seutukunnan kanssa pitkäkestoista opettajien peruskoulutusta täydentävää, ajankohtaisia koulun ja opettajien tarpeista lähtevää koulutusta.

Koulussa tapahtuva kokeilu- ja tutkimustyö liittyy ensisijaisesti opettajuuteen sekä kasvatuksen, oppimisen ja opettamisen alueella tapahtuvaan teorian ja käytännön vuorovaikutukseen. Se tukee pedagogisten menetelmien kehittämistä, opetussuunnitelmien ja oppimisympäristöjen kehittämistä, tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä opetuksessa sekä koulun arviointitoimintaa. Koulu on mukana Suomen Akatemian tukemassa, kansainvälisessä tutkimusprojektissa, jossa kehitetään omia oppimisen taitoja ja harjoitellaan ottamaan vastuuta. Lisäksi perusasteella (0-6) on käynnistynyt kaksi tutkimusprojektia yhdessä kasvatustieteiden ja opettajankoulutusyksikön kanssa (Lasten argumentointitaidot ja ajattelu ja Lasten matemaattinen ajattelu). Hankkeissa on kansainvälisiä yhteistyökumppaneita. Tutkimus- ja kehittämistyötä varten on perustettu johtoryhmä, jossa edustajia on eri ainelaitoksilta kasvatustieteen ohella. Ryhmä järjestää tutkimustyöhön liittyviä seminaareja vähintään kaksi lukukaudessa ja laatii asiantuntijarekisterin

Kansainvälistä toimintaa on laajennettu mm. Unesco-koulutoimintaa kehittämällä ja järjestämällä oppilasvaihtoa. Perusasteella (0–6) jatkuu yhteistyö usean eurooppalaisen opettajankoulutusyksikön kanssa ”Developing Dialogue through Philosophical Enquiry”-projektissa. Taito- ja taideaineiden opetusta on kehitetty edelleen multimedialuokan ja uusien TVT-pohjaisten laitteiden avulla.

Koulu on liittynyt myös Euroopan terveet koulut -verkostoon.

Koulussa on jatkettu vertaissovittelujärjestelmää VERSO, johon sekä oppilassoittelijat että ohjaavat opettajat on koulutettu. Koulussa jatkuu kestävän kehityksen suunnitelman toteuttamien ja sitä varten on järjestetty koulutusta. Asia on ollut esillä koko koulussa kestävän kehityksen teemoina ns. jakson vaihtopäivinä. Vuosiluokkien 1–6 koulussa on jatkettu koulukirjaston toiminnan kehittämistä.

Kajaanin normaalikoulu

Kajaanin normaalikoulu antaa tehtävänsä mukaisesti perusopetusta vuosiluokille 1–6 ja esiopetusta. Koulun tiloissa järjestettävästä esiopetuksesta on lukuvuoden 2008–2009 alusta lukien vastannut Kajaanin kaupungin varhaiskasvatus. Vaikka koululla ja esiopetuksella on eri järjestäjät, niiden toiminta integroituu toiminnallisesti keskenään siten, että esiopetuksessa luodaan pohja alakoulussa jatkuvalla kasvatukselle ja opetukselle. Tätä jatkumoa täydentää koulun tiloissa järjestettävä iltapäivähoito, josta vastaa 4H-yhdistys. Kajaanin normaalikoulu palvelee parhaalla mahdollisella tavalla resurssien sallimissa puitteissa erityistehtävänsä mukaisesti Kajaanin opettajankoulutusyksikköä ja opettajien täydennyskoulutusta.

Kajaanin normaalikoulussa jatkuu toista lukuvuotta alkuopetuksen luokassa toteutettava Suomen Akatemian tutkimusprojekti mielekkästä oppimisesta juonellisessa ympäristössä. Projektin toteuttamisesta vastaa Kajaanin opettajankoulutusyksikkö. Yrittäjyyskasvatus pyritään vakiinnuttamaan toiminnalliseksi osaksi kajaanilaista opettajankoulutusta ja harjoittelukoulun toimintaa. Kajaanin opettajankoulutusyksiköllä on edustus opetusministeriön yrittäjyyskasvatuksen ohjausryhmässä.

Koulun opettajat ovat asiantuntijoina Venäjän Karjalassa toteutettavassa Opetushallituksen koordinoimassa Safe School -projektissa. Projektissa etsitään malleja, joiden avulla voidaan parantaa opilaiden hyvinvointia ja mahdollisuuksia turvalliseen koulunkäyntiin Karjalassa. Projekti alkoi syksyllä 2008 ja kestää kolme vuotta.

Toimenpiteet opetusharjoittelun kehittämässä sekä yhteistoiminta muiden alan toimijoiden kanssa

Oulun harjoittelukoulu

Oulun yliopiston Oulun harjoittelukoulun opetusharjoittelun kehittämistä on jatkettu edellisen vuoden tuloksellisuuden arvioinnin pohjalta sekä yhteistyötä kehitetty edelleen. Koulu on edustettuina yliopiston opettajankoulutuksen johtoryhmässä, joka laatii parhaillaan strategiaa opettajankoulutuksen kehittämiseksi yliopiston yhtenä painoalana

Tutkintorakenteen uudistuksen edellyttämää opetussuunnitelmatyötä ja aikatauluneuvotteluja on jatkettu aineenopettajan pedagogisten opintojen osalta yhteistyössä kasvatustieteen ja eri tiedekuntien kanssa ja näin on saatu laadittua yhteisesti sovittu ajoitusmalli pedagogisille opinnoille.

Englanti sekä äidinkieli ja kirjallisuus ovat osallistuneet englannin kielen laitoksen koordinoimaan moniaineinen opettajuus -hankkeeseen, josta on ilmestynyt raportti Yhteistyössä, yhdessä ja yksin. Kokemuksia oppiainerajat ylittävistä opetuksen kehittämishankkeista (toim. Leena Kuure ja Mirka Rauniomaa). Hankkeessa on mukana noin 60 yliopisto-opiskelijaa, 20 kahdeksaluokkalaista ja kymmenkunta opettajaa. Matematiikassa on lukion oppilaille tarjottu haastavien ylioppilastehtävien analysointikurssia, jossa ovat olleet mukana matematiikan opiskelijat, opetusharjoittelijat sekä matematiikan laitos ja normaalikoulu

Koulun edustus on ollut mukana kasvatustieteiden tiedekunnan aineenopettajan pedagogisia opintoja koskevassa laadunvarmistustyössä. Opetuksen laatu arvioidaan vuonna 2009.

Harjoittelukoulu on toteuttanut yhteistyötä yliopiston ulkopuolisten tahojen kanssa seuraavasti. Harjoittelukoulun erityispedagogiikkakurssiin liittyvät tutustumiset on järjestetty Oulun ja eri paikkakuntien erityisoppilaitoksissa. On osallistuttu valtakunnalliseen ohjatun opetusharjoittelun arvioinnin kehittämistyöhön. Opetusharjoittelijat itse keräävät palautetta lukukausittain pedagogisten opintojen toteutumisesta. Palautteet käsitellään yhteisissä palauteseminaareissa ja opettajakunnan kokouksissa. Vieraat kielet, englanti ja saksa, ovat osallistuneet Helsingin yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan vetämään opetussuunnitelmatutkimusprojektiin.

Opetusharjoittelussa on tehty lukuisia uudistuksia. Opetusharjoitteluun liittyvää kaikille yhteistä tieto- ja viestintäteknikan koulutusta on kehitetty. Opetusharjoittelun sisältöihin on tuotu kaikkia harjoittelijoita koskevana osa-alueena kansalaisvaikuttaminen osana opetusta, opettajuutta ja opettajan työtä. Luokanopettajaopiskelijat ovat maisterivaiheen harjoitteluvaiheessaan osallistuneet paikalliseen normaalikoulun järjestämään oppilashuoltokurssiin. Musiikin opetusharjoittelussa on jatkettu sisältöjen ja ohjauksen vastaavuuden parantamista ja yhtenäistämistä ja pidetty kenttäkouluisia ja harjoittelukoulussa harjoittelevien yhteisiä ryhmäohjauksia. Lisäksi musiikin kenttäkouluissa ohjaaville opettajille on järjestetty ohjausta. Matemaattisten aineiden opetusharjoittelijat laativat sähköisen oppimispäiväkirjaraportin. Matemaattisten aineiden ohjauksien sisältöä on jatkettu opiskelijoilta saatujen palautteiden pohjalta. Fysiikan ja kemian demonstraatiokoulusta on kehitetty ainelaitoksien koulussa. Yrittäjyyskasvatuksessa on tehty yhteistyötä Lappeenrannan teknisen korkeakoulun kanssa. Setlementti ry:n kanssa on kehitetty opetusharjoittelun valinnaiskursseihin va-

paaehtoistyöhön perehdyttävä opintojakso. Historian ainedidaktinen opetus ja ohjaus integroituvat Oulun normaalikoulun ohjaukseen Norssin lehtorin hoitaessa molempia tehtäviä.

Opetusharjoittelun vahvuuksia ovat mm. ammattitaitoinen ja kehittämishaluinen opettajisto, aine-ryhmien edustajista koottu pedagogisten opintojen koulutyöskentelyn kehittämisestä vastaava koordinaattoriryhmä, monipuolinen täydentävien opintojen valikoima opetusharjoittelijoille ja käytännön järjestelyiden toimivuus. Harjoittelukoulun eri asteiden opettajat ovat osallistuneet e-Norssin organisoimaan ohjaajakouluttajakoulutukseen, jossa on suunniteltu erilaajuisia ohjaajakoulutuksia yliopiston harjoittelukoulun sekä kentän ohjaaville opettajille.

Ulkomaisia vieraita käy kymmenittäin vuosittain tutustumassa koulun toimintaan, opetuksen ja opetusharjoittelun järjestämiseen.

Kajaanin harjoittelukoulu

Kajaanin normaalikoulu on laajasti integroitunut ympäröivään yhteisöön ohjatun harjoittelun toteuttamisessa. Harjoittelukoulu koordinoi ja organisoii Kajaanin kaupungin perusopetuksessa ja nuorisotyössä toteutettavaa soveltavaa harjoittelua. Soveltava harjoittelu kuuluu keskeisesti opettajan pedagogisten opintojen ohjattujen harjoittelujaksojen kokonaisuuteen. Soveltavan harjoittelun toteuttamiseksi Kajaanin normaalikouluun on rakennettu yhdessä Kajaanin kaupungin perusopetuksen kanssa kaupungin koulussa ohjaavien opettajien *koulu- ja ohjaajaverkosto*.

Ohjatun harjoittelun opintojaksoista kerätään säännöllisesti *palautetta* koulun verkkosivujen kautta. Lisäksi järjestetään ohjaavien opettajien ja opiskelijoiden yhteisiä palautekeskustelutilaisuuksia. Koottua palautetta käytetään hyväksi harjoittelujaksojen sisältöjen kehittämisessä. Harjoittelukoulut kokoavat ohjatusta harjoittelusta myös yhteistä palautetta, jonka tulokset kootaan keväällä 2009 julkaistavaan teokseen.

Kajaanin normaalikoulussa on valmistunut väitöstutkimus, jossa selvitetään akateemisen opettajakoulutuksen ja työelämänyhteyksien dialogisia mahdollisuuksia peruskoulussa työtään aloittelevien opettajien kokemusten kautta. Tutkimuksen tuloksia hyödynnetään sekä ohjatun harjoittelun toteuttamisessa ja kehittämisessä että opettajien täydennyskoulutuksessa. Koulun opettajat osallistuvat aktiivisesti harjoittelukoulujen yhteiseen kirjahankkeeseen, jonka työnimenä on *Opettajuuteen ohjaaminen*. Kirja julkaistaan keväällä 2009.

Kajaanin normaalikoulussa suoritettiin ohjattua harjoittelua vuonna 2008 kaikkiaan 1647 opintopistettä. Harjoittelujaksoihin osallistui eri vuosikursseilta yhteensä 282 opiskelijaa.

Yliopiston tilat

Yliopiston hallitus hyväksyi vuonna 2004 yliopiston toimitilastrategian. Strategia tarkistettiin ja päivitettiin opetusministeriön ohjeen perusteella vuonna 2006. Strategian päätavoitteina on, että yliopistolla on käytössä toiminnan edellyttämät viihtyisät, terveelliset, turvalliset ja kestävästi kehityksen mukaiset tilat. Lisäksi tavoitteena on tilojen käytön tehostaminen ja tilojen joustava käyttö. Toimitilastrategian toteuttamiseksi tehtiin Linnanmaan kampuksella vuosina 2003–2005 laaja selvitys henkilöstön työtiloista ja opetustiloista. Selvitystä jatkettiin työpajojen, verstaiden ja laboratorioiden osalta vuoden 2007 aikana. Vuonna 2006 tehtiin vastaava tilaselvitys Kajaanin kampuksella ja vuoden 2007 aikana Kontinkankaan kampuksella.

Tilaselvitysten ja toimitilastrategian toteuttamisen myötä yliopiston rakennusinvestointiohjelmaa on tarkistettu ja supistettu lähes 12 000 m². Vuosien 2003 ja 2008 välisenä aikana Senaatti-kiinteistöiltä ja muilta vuokranantajilta vuokrattuja tiloja on irtisanottu yhteensä n. 17 000 m² ja siirretty toimintaa mm. Linnanmaan kampukselle. Vuonna 2008 irtisanottiin tiloja yhteensä 1 600 m². Tiloista luopuminen on tehostanut olemassa olevien tilojen käyttöä ja aiheuttanut muutostöitä, jotka on pääosin sovitettu yhteen peruskorjausten kanssa.

Uudisrakennuksia vuosien 2003–2005 aikana on rakennettu 17 700 m² (Lääketieteellisen tiedekunnan päärakennus ja Linnanmaalla Tietotalo 2). Vuodesta 2006 alkaen uudisrakennushankkeita ei ole aloitettu.

Linnanmaan kampusalueella toteutettiin vuonna 2008 peruskorjauksia 1690 m² alueella: Luentosali I, biokemian laitos, fysikaalisten tieteiden laitos (avaruusfysiikka) ja lasiyhdyskäytävä YY3009. Kemiallisen prosessitekniikan laboratorion peruskorjaus 885 m² alkoi vuonna 2008 ja päättyy vuoden 2009 alkupuolella. Linnanmaan peruskorjauksissa on pyritty noudattamaan Oulun yliopiston ja Senaatti-kiinteistöjen yhdessä laatimaa peruskorjausohjelmaa vuosille 2008–2012. Snellmanian kirjaston yhdistäminen pääkirjastoon (Pegasus) aloitettiin loppuvuodesta 2008. Snellmanian kirjasto n. 2 200 m² tyhjenee muuhun käyttöön alkuvuodesta 2009.

Teknillisen tiedekunnan prosessi- ympäristötekniikan osaston työpajan yhdistäminen konetekniikan osaston työpajan yhteyteen aloitettiin suunnittelulla vuonna 2008. Tarvittavat muutostyöt ja varsinaisen yhdistäminen toteutetaan vuoden 2009 aikana. Prosessi- ja ympäristötekniikan työpaja vapautuu muuhun käyttöön vuoden 2009 aikana. Suunnitteilla on vesi- ja ympäristötekniikan laboratorion siirto VTT:n J-hallin tiloista, jolloin ko. tilat voidaan irtisanoa.

Kasvatustieteiden tiedekunnan musiikki- ja varhaiskasvatuksen yhteistyön ja tilojen yhteiskäytön suunnittelua jatkettiin Oulun seudun ammattikorkeakoulun ja Oulun seudun kuntayhtymän kanssa. Tavoitteena on siirtää musiikkikasvatus Maunonkatu 2 kiinteöstä osittain Linnanmaan kampukselle ja osittain ammattikorkeakoulun tiloihin Kotkantielle, mikä mahdollistaa nykyistä paremmin opetuksellisen yhteistyön yliopiston ja ammattikorkeakoulun kesken.

Kalusteasentajien työtilojen siirto prosessi- ja ympäristötekniikan osaston tiloista fysikaalisten työpajan yhteyteen toteutuu alkuvuodesta 2009. Tarvittavien muutostöiden tekeminen aloitettiin loppuvuodesta 2008.

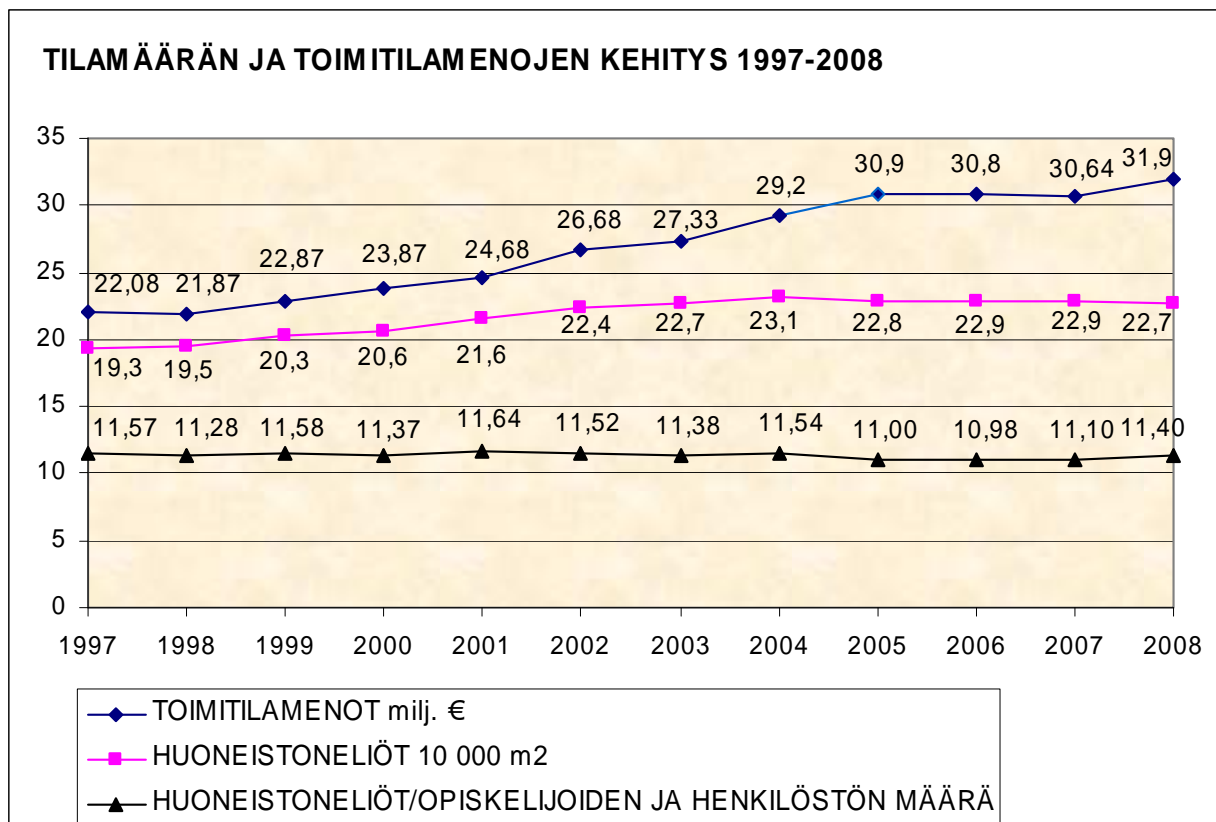
Kontinkankaan kampusalueella lääketieteellisen tiedekunnan laitosrakennus 2 peruskorjaus (patologian laitoksen peruskorjaus) 2 632 m² valmistui loppuvuodesta 2008. Farmakologian ja toksikologian peruskorjaus 2 420 m² alkoi loppuvuodesta 2008 ja valmistuu vuoden 2009 aikana. Edellä esitetyt laitosnimet ovat vanhoja laitosnimiä.

Yliopistokiinteistöjen omistusjärjestelyjen valmistelu aloitettiin vuonna 2008. Keväällä ja kesällä 2008 yliopistokiinteistöistä laadittiin kiinteistöarviot mm. markkina-arvojen määrittämistä varten. Marraskuussa 2008 talouspoliittinen ministerivaliokunta linjasi periaatteet yliopistokiinteistöjen käytöstä yliopistojen pääomittamisessa. Oulun yliopiston sijoittuu ns. muun Suomen kiinteistöyhtiöön. Loppuvuodesta 2008 perustettiin valtiovarainministeriön johdolla valmisteluryhmät, joiden tehtävänä on valmistella kiinteistöyhtiöiden käytännön asioita. Kiinteistöyhtiöön siirtyvät kiinteistöt siirtyvät 1.8.2009 aluksi Senaatti-kiinteistöjen tytäryhtiöön ja 1.1.2010 varsinaisille kiinteistöyhtiöille.

Hallintopalveluiden organisaatiouudistuksessa 1.9.2008 alkaen tilapalveluista tuli oma yksikkö ja 1.1.2009 alkaen oma vastuualue. Aikaisemmin tila-asiat kuuluivat talous- ja toimitilapalveluihin.

Kuviossa 10 on esitetty tilamäärän ja toimitilamenojen kehitys vuodesta 2007 alkaen. Huoneistoneliöt edelleen jonkin verran vähenivät, mutta tästä huolimatta toimitilamenot kasvoivat vuokrien indeksitarkistusten johdosta. Huoneistoneliöihin sisältyvät myös erillisten tutkimuslaitosten ulko-
puolisilta vuokraamat tilat n. 5 500 m² vuodesta 2004 alkaen.

Kuva 9. Tilamäärän ja toimitilamenojen kehitys 1996–2008

Huoneistoalat koulutusaloittain 2008

Koulutusala	Omat htm ²	Yhteiset htm ²	Yhteensä htm ²	Senaatti htm ²	Senaatti %
Humanistinen	4 415	1 741	6 156	6 156	100,0
Kasvatustieteellinen	10 592	4 480	15 072	15 072	100,0
Luonnontieteellinen	32 139	12 903	45 042	45 042	100,0
Teknillistieteellinen	25 573	10 837	36 410	36 254	99,5
Kauppatieteellinen	1 814	716	2 530	2 530	100,0
Lääketieteellinen	16 879	8 445	25 323	25 323	100,0
Hammaslääketieteellinen	3 882	1 962	5 843	5 843	100,0
Terveystieteellinen	1 986	887	2 874	2 874	100,0
Tutkimuslaitokset	10 652	2 461	13 113	8 883	67,7
Kielikeskus	1 404	556	1 960	1 960	100,0
Kirjasto / Pääkirjasto	7 583	2 819	10 402	9 962	95,8
Täydennyskoulutus	1 320	516	1 836	1 279	69,7
Erittelemätön	30 358	11 131	41 489	38 734	93,4
Laskentakeskus	1 875	745	2 620	2 620	100,0
Harjoittelukoulut	12 555	4 326	16 881	16 881	100,0
Yhteensä	163 026	64 525	227 551	219 413	96,4

Nettokäyttöalat koulutusaloittain 2008

Koulutusala	Omat nkm ²	Senaatti nkm ²	Senaatti %
Humanistinen	4 253	4 253	100,0
Kasvatustieteellinen	10 341	10 341	100,0
Luonnontieteellinen	31 228	31 228	100,0
Teknillistieteellinen	24 923	24 797	99,5
Kauppatieteellinen	1 807	1 807	100,0
Lääketieteellinen	16 391	16 391	100,0
Hammaslääketieteellinen	3 750	3 750	100,0
Terveystieteellinen	1 954	1 954	100,0
Tutkimuslaitokset	10 383	6 383	61,5
Kielikeskus	1 376	1 376	100,0
Kirjasto / Pääkirjasto	7 514	7 075	94,2
Täydennyskoulutus	1 288	847	65,8
Erittelemätön	29 783	29 285	98,3
Laskentakeskus	1 830	1 830	100,0
Harjoittelukoulut	12 258	12 258	100,0
Yhteensä	159 079	153 577	96,5

Yhteenvedo tiloista 2008

Pinta-alat

Huoneistoala		
Harjoittelukoulut	16 881,00	htm ²
Muu yliopisto	210 670,00	htm ²
	<hr/>	
	Huoneistoala yhteensä	227 551,00 htm ²
Nettokäyttöala		
Harjoittelukoulut	12 258,00	nkm ²
Muu yliopisto	146 821,00	nkm ²
	<hr/>	
	Nettokäyttöala yhteensä	159 079,00 nkm ²

Tilakustannukset

Vuokrakustannus		
Harjoittelukoulut	1 766 000	€
Muu yliopisto	24 736 000	€
	<hr/>	
	Vuokrakustannus yhteensä	26 502 000 €
Tilakustannus		
Harjoittelukoulut	2 131 000	€
Muu yliopisto	29 765 000	€
	<hr/>	
	Tilakustannus yhteensä	31 896 000 €

Opetustilojen käyttöaste

sisältää tilanvarausjärjestelmässä olevat tilat

Linnanmaan kampus	74,4 %
Lääketieteen kampus	58,1 %
Arkkitehtuurin osasto	37,4 %
Kajaanin kampus	71,9 %

Henkilötyövuodet

Huoneistoala / budjetti- ja täydentävällä rahoituksella tehdyt htv:t	81,71	htm ² /htv
Nettokäyttöala / budjetti- ja täydentävällä rahoituksella tehdyt htv:t	57,12	m ² /htv

Opiskelijat

Opetustilojen nettokäyttöala / opiskelija	1,92	m ² /opisk.
Opetustilojen kapasiteetti / perustutkinto-opiskelija	2,25	m ² /opisk.

1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Oulun yliopistossa tutkintonsa suorittaneet ovat tyytyväisiä saamaansa koulutukseen. Vuonna 2008 toteutettuun valmistuneiden uraseurantakyselyyn vastanneista 81 % ilmoitti olevansa tyytyväinen saamaansa koulutukseen työuran kannalta. Yliopistokoulutus kehitti parhaiten valmiuksia itsenäiseen työskentelyyn, oman alan teoreettista osaamista ja tiedonhankintataitoja. Oulun yliopiston opetuksen sisältöön tyytymättömiä oli 3 % ja opetuksen laatuun tyytymättömiä 4 % tutkinnon suorittaneista. Työelämän kannalta merkitykselliset neuvottelu-, organisointi- ja koordinoitaidot eivät tutkinnon suorittaneiden mukaan kehittyneet työelämän vaatimusten edellyttämälle tasolle. Koulutuksen toimivuutta yksilön näkökulmasta kuvaa se, että 86 % vastanneista koki nykyisen työnsä mielenkiintoiseksi ja jopa 95 % ilmoitti voivansa hyödyntää koulutuksessa oppimaansa nykyisessä työssään. Tutkinnon suorittaneista vain 3 % toimii työtehtävissä, jotka ovat koulutustasoa selvästi alhaisempia.

Taulukko 21. Oulun yliopistossa v. 2003 valmistuneiden antamat arviot työelämässä tarvittavien taitojen merkityksestä ja siitä miten yliopistokoulutus näitä taitoja kehitti (Uraseurantatutkimus v. 2008)

	Merkitys ¹	Kehitys ²	Erotus
Itsenäinen työskentely	5,6	4,8	-0,8
Oman alan teoreettinen osaaminen	4,5	4,6	0,1
Tiedonhankintataidot	5,2	4,5	-0,7
Analyttinen, syst. ajattelu	4,9	4,4	-0,5
Oppimiskyky	5,2	4,3	-0,9
Suomen viestintätaidot	5,2	4,2	-1,0
Ongelmanratkaisukyky	5,3	4,0	-1,4
Ryhmätyö- ym. sos. taidot	5,3	3,9	-1,4
Joustavuus, sopeutumiskyky	5,3	3,8	-1,4
Tieto- ja viestintätekniikka	4,8	3,8	-1,0
Englannin viestintätaidot	4,1	3,7	-0,4
Esiintymistäidot	4,9	3,7	-1,3
Luova ajattelu	5,0	3,6	-1,4
Oman alan tehtävien käytännön taidot	5,1	3,6	-1,5
Opetus-, koulutus- ohjaustaidot	4,6	3,5	-1,1
Organisointi ja koordinointi	5,1	3,2	-1,8
Ruotsin viestintätaidot	2,2	3,2	1,1
Neuvottelutaidot	5,0	3,0	-1,9
Projektinhallintataidot	4,3	3,0	-1,4
Lainsäädännön tuntemus	3,9	2,8	-1,1
Esimiestaidot	3,7	2,3	-1,4
Muiden kielten viestintätaidot	1,8	2,1	0,3
Yritystoiminnan perusteiden tuntemus	2,7	2,1	-0,6
Taloussuunnittelu ja budjetointi	3,0	2,0	-1,0

¹ 1 = ei lainkaan tärkeä, 6 = erittäin tärkeä ² 1 = erittäin puutteellisesti, 6 = erinomaisesti

Opetus- ja ohjauspalveluiden laadun ylläpitämiseksi on Oulun yliopiston kaikilla laitoksilla käytössä opetuksen jatkuva laadunarviointijärjestelmä. Järjestelmän tavoitteena on oppimisen edistäminen, opiskelijan näkökulman esiin tuominen, opetuksesta käytävän keskustelun lisääminen ja sen tason nostaminen sekä laitosten edellytysten parantaminen laadukkaana opetuksen järjestämisessä. Laadunarvioinnissa keskeisiä elementtejä ovat laitosten opetuksen kehittämistyöryhmät ja itsearviointit, joissa opiskelijapalautteella on keskeinen rooli.

Opiskelijoiden tyytyväisyyttä saamansa opintojen ohjaukseen kartoitetaan vuosittain toteutettavilla kampukskyselyillä. Vuonna 2008 toteutetun kyselyn perusteella 58 % opiskelijoista koki saavansa riittävästi ohjausta opintoihinsa. Toisaalta joka neljännes koki, etteivät opinnot edenneet tavoiteaikataulun mukaisesti. Eniten ongelmia koettiin olevan opintojen kokonaissuunnittelussa ja henkilökohtaisten opintosuunnitelmien laatimisessa.

I.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Oulun yliopiston kokonaisstrategia ja henkilöstöpoliittinen toimintaohjelma ohjaavat yliopiston henkilöstöjohtamista tavoitteena, että yliopisto menestyy ja on hyvä työyhteisö työntekijöille ja opiskelijoille. Uusi henkilöstöpoliittinen toimenpideohjelma hyväksyttiin yliopiston hallituksessa joulukuussa 2008.

Henkilöstöpoliittinen toimintaohjelma sisältää yhteiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet yliopiston koko henkilöstölle ja henkilöstöjohtamiselle. Siinä konkretisoidaan yliopiston arvot toimintaan sekä määritellään tavoitteiden edellyttämät kehittämistoimenpiteet tuleville vuosille. Henkilöstöpoliittisessa toimintaohjelmassa on kaikilla sen osa-alueilla pyritty korostamaan hyvän henkilöstöjohtamisen merkitystä sekä tukemaan esimiehiä muutosten läpiviemisessä ja johtamistyössä. Henkilöstöpolitiikassa kehitetään ohjeistusta ja viestitetään hyvistä toimintamalleista.

Henkilöstön määrä ja rakenne

Yliopiston ja tulosityksikköjen henkilöstösuunnittelun tavoitteena on, että jokaisessa tulosityksikössä on sen toiminnan edellyttämä, tasapainoinen henkilöstörakenne sekä ammattitaitoinen ja hyvinvoiva henkilöstö. Yliopiston tulosityksiköissä valmistellaan vuosittain henkilöstösuunnitelmat, jotka käsitellään soveltuvin osin rehtorin ja tulosityksiköiden välisissä neuvotteluissa. Niiden päälinjana on hallittu, ennakoiva henkilöstöpolitiikka, jossa otetaan huomioon yliopiston kehittämishaasteet ja opetusministeriön tuottavuusohjelman yliopistoille asettamat velvoitteet. Henkilöstösuunnitelmiin perustuvissa henkilöstöratkaisuissa noudatetaan valtioneuvoston ja opetusministeriön määrittelemiä henkilöstöpoliittisia toimintalinjauksia.

Oulun yliopiston henkilötyövuosimäärä on vähentynyt jonkin verran, vuonna 2008 3002 henkilötyövuotta (v. 2007 3057 htv). Henkilöstöryhmittäin tarkasteltuna tutkijoiden ja tutkijakoulutettavien määrä lisääntyi, opetushenkilöstön ja muun henkilöstön henkilötyövuosimäärä väheni. Tähän vaikutti mm. käyttöön otettu opetus- ja tutkimushenkilöstön uusi virkarakenne, joka on lisännyt tutkimushenkilöstön määrää. Henkilötyövuosista toteutui 33,7 % täydentävällä rahoituksella. Budjettirahoitteisen henkilöstön määrä on vähentynyt viime vuoden aikana 58 henkilötyövuodella.

Henkilökunta henkilötyövuosina 2004–2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Opetushenkilöstö	854	853	875	861	792
Tutkijat	662	677	641	675	770
Muu henkilöstö	1440	1426	1417	1406	1327
Harjoittelukoulut	123	123	120	115	113
	3079	3079	3053	3057	3002

Henkilötyövuodet rahoitusmuodoittain

Rahoitusmuoto	2004	2005	2006	2007	2008
Budjettivarat	2095	2075	2060	2049	1991
Täydentävä rahoitus	984	1004	993	1008	1011
Yhteensä	3079	3079	3053	3057	3002

Lähde: KOTA -tietokanta

Henkilöstövähennykset ovat kohdistuneet lähinnä toimisto-, hallinto- ja laboratoriohenkilöstöön. Yliopiston tukipalvelujen kehittämishankkeesta ja toimintojen siirrosta palvelukeskus Certiaan johdettavat henkilöstövaikutukset alkavat varsinaisesti vasta syksystä 2009. Talous- ja henkilöstöhallinnon toimintoja ryhdytään siirtämään Certiaan syyskuussa 2009 ja samasta ajankohdasta suunnitellaan yliopiston omien palvelupisteiden käynnistytävän. Suunnitteluvaihe ja taloushallinnon tietojärjestelmän käyttöönotto vaihe työllistävät vuonna 2009 ja vielä vuoden 2010 alkupuolella hallinto- ja toimistohenkilöstöä erityisesti keskushallinnossa. Laitosrakenteiden kehittämistä koskevat muutokset eräissä tiedekunnissa ovat osaltaan edistäneet tukihenkilöstön rationaalisempaa käyttöä. Kaikkien tukitehtävien osalta on ollut jo vuodesta 2006 lähtien vapautuvien tehtävien täyttökielto. Tarvittavat tehtäväjärjestelyt on hoidettu yliopiston sisäisin siirroin ja määräaikaistusjärjestelyin.

Yliopiston oman tukipalvelujen kehittämishankkeen toimintasuunnitelma on hyväksytty yliopiston hallituksessa 24.9.2008. Hankkeen toteutusaikataulu on ollut suunniteltua pidempi suunnitelman kaksivaiheisen hallituskäsittelyn takia. Päätöksen mukaisesti yliopiston hallinnollisia tukipalveluja keskitetään tulosyksikköjen palvelupisteisiin ja hallintopalveluihin. Suunnittelu etenee viidessä palvelupistetyöryhmässä. Suunnitelmat valmistuvat kesään 2009 mennessä. Koko hankkeen henkilöstövaikutusten arviointi on vielä kesken ja tarkentuu palvelupistetyöryhmien suunnitelmissa.

Palvelukeskus- ja tukipalvelujen kehittämishankkeen henkilöstövaikutusten on arvioitu vähentävän 100 henkilötyövuotta näissä tehtävissä vuoteen 2011 mennessä

Vuoden 2008 aikana Oulun yliopistossa tehtiin 101 virkaan nimittämispäätöstä. Professorin virkaan nimityksiä oli 11 joista 2 kutsumenettelyllä. Lahjoitus- ja yhteisrahoitusprofessoreja oli 13. Lukumäärät ovat edellisten vuosien tasolla. Kansainvälisiä FiDiPro-professoreita oli vuonna 2008 kuusi (6). Heistä neljä sijoittui teknilliseen tiedekuntaan, yksi Thule-instituuttiin ja yksi luonnontieteelliseen tiedekuntaan.

Henkilöstön keski-ikä on Oulun yliopistossa 42,0 vuotta. Suurin osa (53,3 %) henkilöstöstä sijoittuu ikäryhmään 25–44 vuotta. Seniori-ikäisiä henkilöitä on 42,9 %. Eläkkeelle yliopiston palveluksesta jäi vuonna 2008 32 henkilöä (vuonna 2007 34). Eläkeikäen tulevien määrä nousee vuodesta 2010. Vuosina 2009–2013 eläkeiän saavuttaa n. 250 henkilöä.

Henkilöstöstä tutkijakoulutuksen on suorittanut 26,1 %, ylemmän korkeakoulututkinon 59,1 %. Luvut vastaavat muiden yliopistojen tasoa.

Opetus- ja tutkimushenkilöstön virkarakenne

Oulun yliopiston hallitus teki syksyllä 2007 päätöksen opetus- ja tutkimushenkilöstön virkarakenteen kehittämisestä neliportaisen tutkijaurajärjestelmän pohjalta. Uusi rakenne perustuu tohtorikoulutettavan, tutkijatohtorin, yliopistotutkijan ja professorin virkanimikkeisiin. Näiden lisäksi otettiin käyttöön yliopisto-opettajan, yliopistonlehtorin ja kliinisen opettajan virkanimikkeet. Päätöksen

mukaisesti nimikkeeltä toiselle tapahtuva siirtyminen, virkoihin liittyvä vakinaistaminen ja kausien lukumäärän määrittely pyritään pitämään mahdollisimman joustavana huomioiden lainsäädäntö, henkilön pätevytyminen, tehtävässä menestyminen sekä yksikköjen tarpeet, tehtävät ja taloudellinen tilanne. Rakennemuutoksen lähtökohtana on edelleen se yliopistossa noudatettu periaate, että kaikissa tehtävissä sekä opetetaan että tutkitaan.

Uusi rakenne on otettu käyttöön tulosyksiköiden henkilöstösuunnitelmissa määritellyillä toimenpiteillä vuoden 2008 alusta. Siirtymäaika on kolme vuotta. Käyttöönotto on aloitettu kaikissa tulosyksiköissä, Noin puolet eli n 700 vakanssia koko yliopiston opetus- ja tutkimustehtävistä on muutettu uuden rakenteen mukaisiksi. Pisimmällä on humanistinen tiedekunta, siellä uusi virkarakenne on käytössä lähes koko opetus- ja tutkimushenkilöstöllä.

Määräaikaiset palvelussuhteet

Yliopistoissa on edelleen keskimääräistä enemmän määräaikaisessa palvelussuhteessa olevaa henkilöstöä, joka on seurausta yliopistotehtävien erityisluonteesta: tutkimus-, opetus- ja jatkokoulutus-tehtävistä. Myös Oulun yliopistossa henkilöstörakenteen ongelmana on määräaikaisten palvelussuhteiden suuri määrä. Marraskuun lopussa vuonna 2008 Oulun yliopistossa työskenteli 1356 henkilöä vakinaisessa ja 1830 henkilöä määräaikaisessa palvelussuhteessa. Määräaikaisia oli 57,4 % kaikista palvelussuhteista. Tilanne paranee vuosittain, mutta hitaasti. Vuonna 2003 määräaikaisia oli vielä 62,8 % koko henkilömäärästä. Vakinaisten palvelussuhteiden määrä on lisääntynyt 13:llä. Vuodesta 2004 lähtien Oulun yliopistossa on vakinaistettu 115 tehtävää, näistä vuoden 2008 aikana 17 vakanssia. Vakinaisen henkilöstön määrään vaikuttaa myös kulloinenkin avoimeksi tulleiden vakanssien täyttötilanne.

Yliopiston henkilöstöpoliittisena periaatteena on, että ydintehtävät hoidetaan vakinaisessa palvelussuhteessa olevalla henkilöstöllä ja vakinaisen henkilöstön osuutta lisätään. Määräaikaisiin tehtäviin tehtiin vuoden 2008 aikana 1489 nimityspäätöstä, joista uusille henkilöille 453. Keskimääräinen virkamääräyksen kesto oli viime vuonna noin 8 kuukautta, edellisenä vuonna kesto oli keskimäärin 12 kuukautta. Tavoitteena on, että määräaikaiseen tehtävään tehdään virkamääräys yhdellä kertaa koko tehtävän keston ajaksi. Virkamieslaki on näiltä osin kiristynyt ja määräaikaisuuksien käytöstä ja perustelemisesta on annettu yliopiston yksiköille tarkennetut ohjeet. Osa yksiköistä on toiminutkin jo pitkään tämän mukaisesti, esimerkiksi Biocenterissä jatkokoulutettavien määräykset tehdään yleensä koko tutkijakoulun ajaksi.

Sukupuolirakenne

Oulun yliopistossa henkilöstön sukupuolijakauma kokonaisuutena on tasapainossa. Vuonna 2008 henkilöstöstä naisia oli 49,8 % ja miehiä 50,2 % eli sama kuin edellisenä vuonna. Naiset ovat enemmistönä vakinaisissa palvelussuhteissa. Määräaikaisen henkilöstön enemmistö on miehiä (52,7 %), mikä johtuu siitä, että tutkijoista enemmistö on miehiä. Tutkijoiden tehtävät ovat pääsääntöisesti määräaikaisia ja niitä on eniten miesvaltaisessa teknillisessä tiedekunnassa. Tiedekunnat poikkeavat selkeästi sukupuolirakenteeltaan toisistaan. Henkilökunnasta naisia on enemmistö humanistisessa tiedekunnassa, kasvatustieteiden tiedekunnassa ja lääketieteellisessä tiedekunnassa. Ryhmässä muut, johon kuuluvat erillislaitokset ja hallintopalvelut on naisten osuus henkilöstöstä 61,2 %. Pienin naisten osuus on teknillisessä tiedekunnassa, jossa se on noin 24 % henkilöstöstä. Edellisiin vuosiin verrattuna näissä luvuissa ei ole juuri muutoksia tapahtunut.

Yliopiston hallitus hyväksyi tasa-arvosuunnitelman vuosiksi 2008–2010 huhtikuussa 2008. Suunnitelma sisältää myös tavoitteet syrjinnän vastaiselle toiminnalle ja esteettömyystyölle. Henkilöstö-

ryhmien välisten sukupuolierojen korjaamiseksi yliopiston tasa-arvotoimikunta on tasa-arvosuunnitelmaan kirjannut toimenpiteet naisten ja miesten tasa-arvon edistämiseksi yliopistossa. Keskeisinä kehittämiskohteina suunnitelmassa ovat olleet tasa-arvoisen yliopistokulttuurin edistäminen, tasa-arvotyön mieltäminen osaksi esimiestyötä, naisten ja miesten tasa-arvoisen tutkijan uran edistäminen, perhe-elämän ja työn onnistunut yhdistäminen, vaikuttaminen opinto-ohjauksella koulutuslavalaitoihin sekä tasa-arvon varmistaminen palkkausratkaisuisissa.

Terveys ja työhyvinvointi

Vuoden 2008 henkilöstön ja työhyvinvoinnin kehittämisen painopisteenä on ollut yliopiston kokonaisstrategian ja henkilöstöpoliittisen toimenpideohjelman mukaisesti työyhteisöjen ja esimiestyön kehittäminen. Erityisesti on korostettu esimiesten roolia työyhteisön hyvinvoinnin varmistajana. Yliopiston hyvinvoinnin kehittämissuunnitelma käsitellään yliopiston työsuojelutoimikunnissa.

Yliopiston henkilöstön työtyytyväisyyttä arvioitiin viimeksi lokakuussa 2007 toteutetulla työtyytyväisyyskyselyllä (VMBaro). Yliopiston kokonaisindeksi oli tuolloin 3,13 (keskiarvo skaalalla 1–5). Kysely (VMBaro) uusitaan koko henkilöstölle syksyllä 2009.

Vuonna 2008 Oulun yliopistossa koko henkilöstöllä sairauspoissaoloja oli 5,0 työpäivää henkilötyövuotta kohti (v. 2007 4,9). Poissaolot ovat pysyneet edellisen vuoden tasolla. Koko valtionhallinnossa sairauspoissaoloja oli viimeisimpien käytettävissä olevien tietojen (v.2007) mukaan 9,9 työpäivää henkilötyövuotta kohti, kaikissa yliopistoissa 6,4 pv/henkilötyövuosi. Keskimääräisen sairausloman kesto Oulun yliopistossa 5,5 päivää/sairaustapaus, koko valtionhallinnossa vastaava luku on 5,0. Eniten pitkiä sairauspoissaoloja aiheuttavat tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, mielenterveyden häiriöt ja hengityselinten sairaudet. Sairauspoissaolojen määrän arviointia yliopistoissa vaikeuttaa erityisesti opetus- ja tutkimushenkilöstön (kokonaistyöajassa oleva henkilöstö) pyrkimys järjestää työnsä lyhyiden sairaustapausten aikana ilman poissaoloja.

Pääosa sairauspoissaoloista on lyhyitä 1–3 päivän poissaoloja. Lyhyiden poissaolojen osuus on edellisten vuosien tasoa ja oli 71,0 % sairaustapauksista (v. 2007 69,9 %). Koko valtionhallinnossa niiden osuus on 72,6 % sairaustapauksista. Niiden henkilöiden osuus, joilla ei ole ollut koko vuonna sairauspoissaoloja on yliopistossa 63,7 %.

Käyntejä työterveyshuollossa aiheuttavat edelleen eniten tuki- ja liikuntaelin- sekä hengitystieoireet. Muita merkittäviä syitä ovat mielenterveysoireet sekä sydän- ja verisuonioireet. Mielenterveysoireisiin perustuvien käyntien määrä on edelliseen vuoteen verrattuna noussut. Vuonna 2008 terveydenhuollossa käyntejä oli kaiken kaikkiaan n. 8 760 käyntiä, käyntejä on ollut vähemmän kuin edellisenä vuonna (v. 2007 n. 9 130).

Terveystarkastusten ja vastaavien käyntien yhteydessä työterveyshuolto kartoittaa yliopistolaisten vointia työkykyindeksien avulla. Vuoden 2008 aikana tehdyissä tarkastuksissa hyvä tai erinomainen työkyky on ollut 82,8 % tarkastetuista henkilöistä, kohtalainen 14 % henkilöstöstä.

Työterveyshuollon kustannukset vuonna 2008 henkilötyövuotta kohti olivat 362 euroa (v. 2007 356 €). Kaikissa yliopistoissa työterveyshuollon kustannukset henkilötyövuotta kohti olivat keskimäärin 380 euroa/henkilötyövuosi, koko valtionhallinnossa yli 400 euroa/henkilötyövuosi. Terveydenhuollon kokonaiskustannukset olivat 1 087 000 euroa, josta KELA korvaa 50–60 %. Kokonaiskustannukset edellisenä vuonna olivat samalla tasolla. Työterveyshuollon sopimus Suomen Terveystalo Työterveyspalvelut Oy:n kanssa uusittiin vuonna 2008 ja se on voimassa vuoden 2012 loppuun.

Henkilöstön jaksamista on pyritty tukemaan panostamalla osaamisen ja koulutuksen kehittämiseen, liikuntaohjelmalla, ennalta ehkäisevä työterveyshuollon tuella ja kuntoutuksien määrää lisäämällä. Vuonna 2008 yliopiston omia kuntoutusryhmiä oli 7. Kuntoutuksessa oli 100 henkilöä (v. 2007 128). Omien liikuntaohjelmien lisäksi yliopisto on mukana Oulun alueen eri toimijoiden käynnistämässä Oulu aktivoi -liikuntahankkeessa. Hankkeeseen osallistuu vuoden ajan 50 yliopistolaista. Sen tavoitteena on lisätä vähän liikkuvien liikunta-aktiivisuutta ja tutkia terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen kehitettyjen teknologiasovellusten toimivuutta.

Yliopiston juhlavuoden kunniaksi yliopisto päätti rakentaa kuntosalin, jonka suunnittelutyö on aloitettu.

Osaamisen kehittäminen

Tukipalvelujen kehittämishankkeen henkilöstövaikutuksiin on varauduttu muutossuunnittelulla ja mittavalla koulutusohjelmalla. Vuonna 2008 käynnistettiin laaja tukipalveluhenkilöstöön kohdistettu koulutuskokonaisuus, jonka tehtävänä on vastata niihin koulutustarpeisiin, joita syntyy palvelukeskuksen asiakkaaksi siirtymisen ja yliopiston tukipalveluiden uudelleenorganisoinnin myötä. Samalla halutaan kehittää em. henkilöstön ammattitaitoa yliopiston taloudellisen ja hallinnollisen aseman muutoksen tuomien osaamisvaatimusten mukaiseksi. Tavoitteena on yleisemminkin nostaa tukihenkilöstön koulutustasoa, myös mahdollisia yliopiston ulkopuolisia työmarkkinoita ajatellen. Koulutushankkeita edelsi laajasti tukipalveluhenkilöstöön kohdennettu osaamiskartoitus (200 henkilöä).

Koulutuskokonaisuuteen kuuluvat controllerin (21 osallistujaa), talousassistentin (14), henkilöstöassistentin (15), viestintäassistentin (15), projektiassistentin (21) ja KV-assistentin (14) koulutuslinjat. Muutamain poikkeuksin ne koostuvat koko tukihenkilöstölle avoimista perustason opinnoista (yliopiston ydintehtävien tuntemus, kielitaito, atk-taidot jne.), aineopinnoista, jotka ovat pääosin tutkintotavoitteisia koulutuksia (esim. taloushallinnon ammattitutkinto, henkilöstöassistentin koulutusohjelma) ja syventävistä opinnoista (controller-koulutusohjelma). Kaikkiaan tukihenkilöstölle suunnattuihin koulutuksiin on osallistunut yli 200 henkilöä. Tutkintotavoitteisten koulutusten toteuttajia ovat OSAO, Markkinointi-instituutti ja Efektor Oy. Lisäksi on hankittu koulutussisältöjen edellyttämää muuta asiantuntemusta yksittäisiltä kouluttajilta. Yliopisto on saanut koulutusten järjestämiseen tukea opetus- ja valtiovarainministeriöltä. Kustannuksia ovat merkittävästi huojentaneet myös oppisopimuskoulutusratkaisut ja TE-keskuksen osittain rahoittaman yhteishankintakoulutuksen hyödyntäminen.

Muussa henkilöstökoulutuksessa on panostettu erityisesti atk-taitojen kehittämiseen. Eritasoisia atk-koulutuksia (mm. MSOffice-ohjelmat, kuvankäsittely- ja grafiikkaohjelmat) järjestettiin vuonna 2008 46 kappaletta ja niihin osallistui n. 390 henkilöä. Lisäksi on järjestetty koulutusta mm. äänenhuollosta (28 henkilöä) ja tiimitaidoista (20 henkilöä).

Henkilöstöjohtamisen valmiuksia on kehitetty esimiesten valmennusohjelmassa sekä akateemisen johtamisen konsultaation keinoin. Valmennukseen, konsultaatioryhmiin sekä teematilaisuuksiin (Ikäjohtaminen työhyvinvoinnin edistäjänä, Hyvän työyhteisön pelisäännöt) on osallistunut n. 60 henkilöä. Yksiköiden ja työyhteisöjen kehittämishankkeita on toteutettu yhdessä työterveyshuollon kanssa. Toinen tärkeä yhteistyökumppani henkilöstön kehittämisessä on Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopisto.

Opetuksen kehittämyksikkö on toteuttanut yliopistopedagogista koulutusta opetushenkilökunnalle sekä kurssimuotoisesti että laitospohjaisesti. Erityisen voimakkaasti on kasvanut tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön koulutus.

Yliopistossa käynnistyi syksyllä 2008 laatujärjestelmän rakentamista tukeva Laatu- ja asiakas- ja koulutus, joka jatkuu kevääseen 2009. Kerran kuussa pidettyihin koulutustilaisuuksiin on osallistunut keskimäärin 100 henkilöä.

Palkkausjärjestelmä

Palkkausjärjestelmä vuotuisine kehityskeskusteluineen ja arviointeineen on jo vakiintunut toimivaksi henkilöstöjohtamisen välineeksi. Vuonna 2008 henkilöstöä ja esimiehiä on koulutettu erityisesti kehityskeskustelukäytäntöihin ja HR-tietojärjestelmän käyttöön.

Arvioinnit on saatu toteutettua jo vakiintuneesti ja aikataulun mukaisesti. Arviointiryhmät ovat työssään olleet suhteellisen yksimielisiä. Oulun yliopistossa on vuoden 2008 aikana arvioitu n. 1890 tehtävää (muu henkilöstö, opetus- ja tutkimushenkilöstö 1–4 ja normaalikoulut sekä muuttuneet ja uudet tehtävät). Erimielisyystapauksia oli vähän, niitä jätettiin arviointiryhmille 10 tapauksesta. Erimielisyysneuvotteluihin opetusministeriöön on mennyt yksi tapaus.

Keskiarvopalkkavertailussa Oulun yliopisto on yliopistojen keskiarvossa. Opetus- ja tutkimushenkilöstön vaatavuustasojen keskiarvo lokakuussa 2008 oli Oulun yliopistossa 4,51, yliopistoissa yhteensä 4,74 ja henkilökohtaisen palkan prosenttiosuus Oulun yliopistossa oli 24,6 % kaikissa yliopistoissa 24,5 %. Muun henkilöstön osalta vastaavat luvut olivat vaatavuustasojen keskiarvo 6,78 kaikissa yliopistoissa 6,95 ja henkilökohtaisen palkan prosenttiosuus oli Oulun yliopistossa 26,6 % ja kaikissa yliopistoissa 25,7 %. Takuupalkkaisten osuus on vähentynyt selkeästi molemmissa arviointijärjestelmissä.

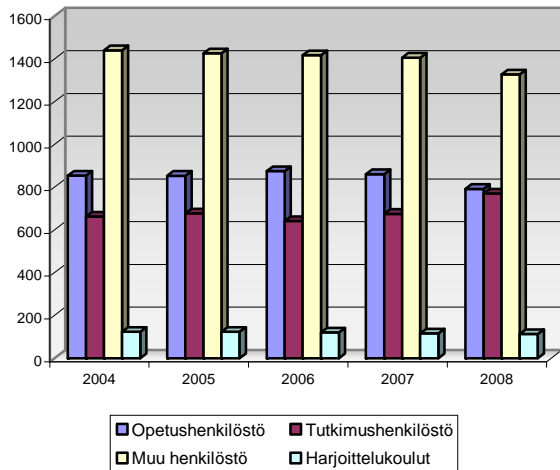
Tarkemmin henkilöstömääriä ja -rakennetta sekä kehittämistoimenpiteitä kuvataan ja analysoidaan toimintakertomuksen yhteydessä julkaistavassa henkilöstökertomuksessa.

Opiskelijakertomus

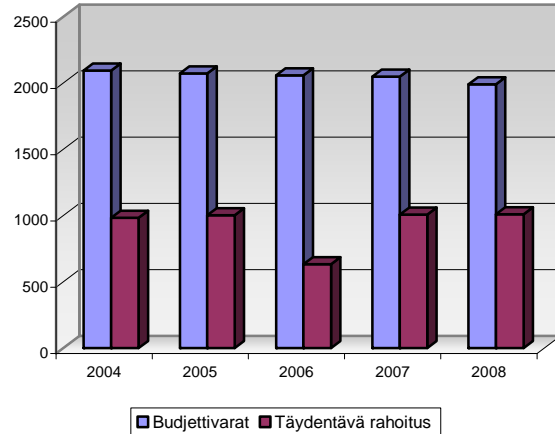
Opiskelijat ovat yliopiston tuloksentekijöitä, ja heidän hyvinvointinsa parantaminen on tärkeää Oulun yliopistolle. Yliopiston strategiassa opiskelijoiden ja työntekijöiden hyvinvoinnin todetaan olevan yksi johtamisen kehittämiskohteista. Opiskelijakertomus on pysyvä osa Oulun yliopiston vuosittaista raportointia opetusministeriölle. Kertomuksen myötä yliopisto ja ylioppilaskunta saavat tarvittavaa ja tärkeää seurantatietoa opiskelijoita koskevista asioista, joita voidaan käyttää kehittämistyön pohjana. Ylioppilaskunta on tehnyt vuodelta 2008 järjestyksessään kolmannen opiskelijakertomuksen.

Tiedot Oulun yliopiston kolmanteen opiskelijakertomukseen on koottu eri lähteistä. Tilasto- ja numerotietoja on saatu KOTA-tietokannasta. Lisäksi kertomuksessa on hyödynnetty esimerkiksi yhteistyökumppanien, kuten yliopiston Ohjaus- ja työelämäpalvelujen keräämää tietoa opiskelijoiden tyytyväisyydestä yliopiston ohjauspalveluihin, opintotukilautakunnan seurantatietoa liittyen opiskelijoiden opintojen etenemiseen sekä YTHS:n asiakastilastointia. Yliopisto aloitti vuoden 2008 alussa opintopolkukyselyn kehittämisen, jota on jatkossa tarkoitus käyttää opiskelijakertomuksen tiedonlähteenä.

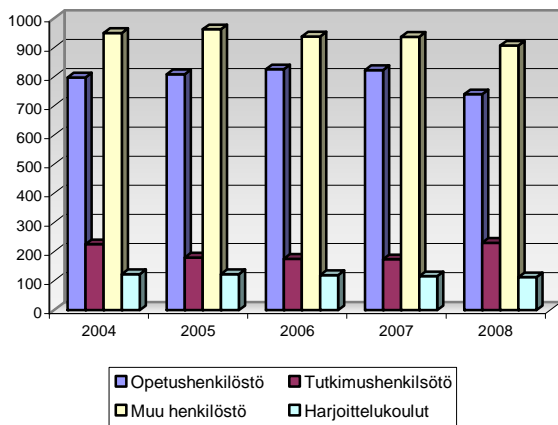
Kuva 10. Henkilökunta henkilötyövuosina

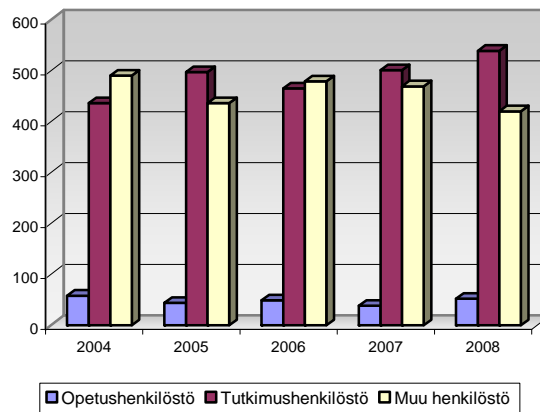
Kuva 11. Henkilötyövuodet rahoitusmuodottain

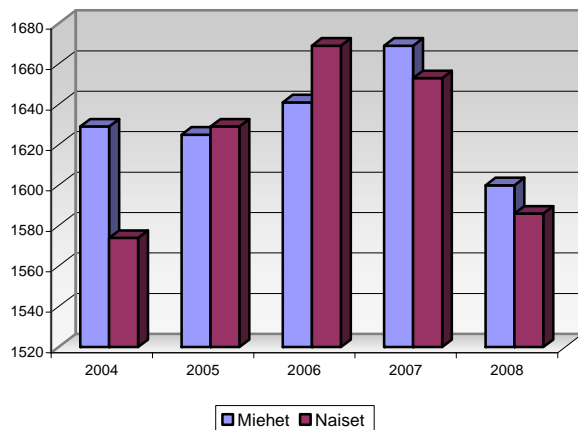
Kuva 12. Budjettirahoituksella toteutetut henkilötyövuodet henkilöstöryhmittäin

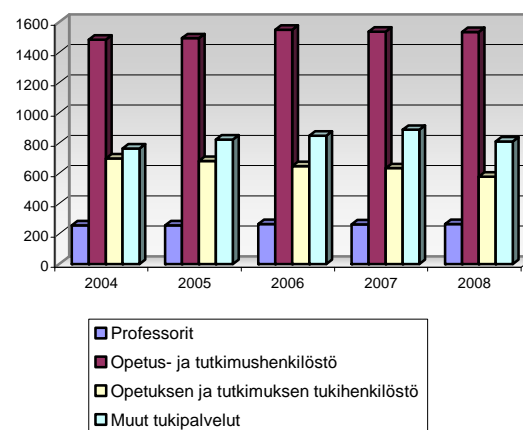
Kuva 13. Täydentävällä rahoituksella toteutetut henkilötyövuodet henkilöstöryhmittäin

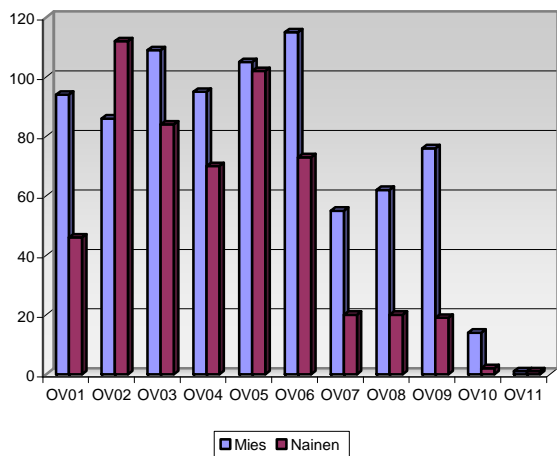
Kuva 14. Henkilöstö sukupuolen mukaan

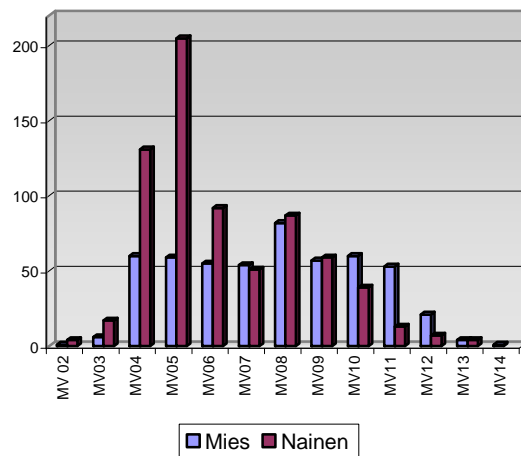
Kuva 15. Henkilöstö henkilöstöryhmittäin

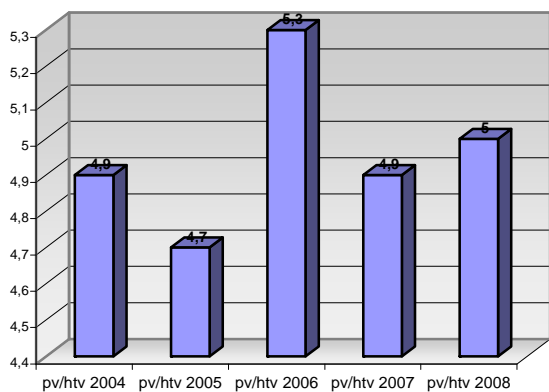
Kuva 16. Opetus- ja tutkimushenkilöstön sijoittuminen vaativuustasoille

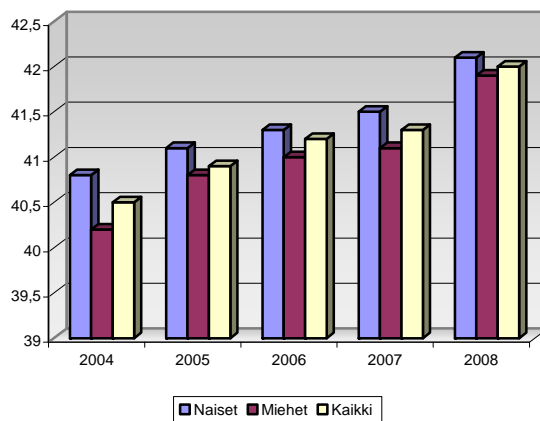
Kuva 17. Muun henkilöstön sijoittuminen vaativuustasoille

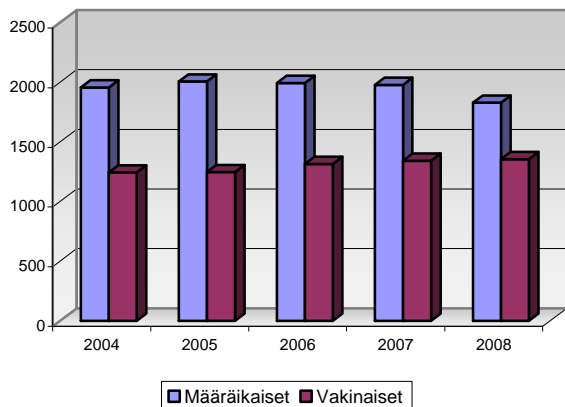
Kuva 18. Sairauspoissaolot henkilötyövuottakohti

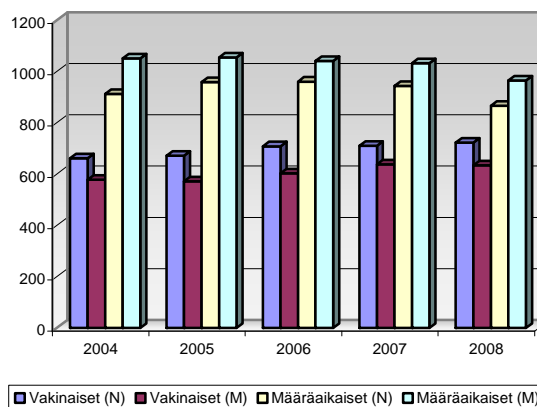
Kuva 19. Henkilöstön keski-ikä sukupuolen mukaan

Kuva 20. Vakainainen ja määräaikainen henkilöstö

Kuva 21. Vakainainen ja määräaikainen henkilöstö sukupuolen mukaan

I.6 Tilinpäätösanalyysi

Taulukko 22. Tiliviraston kokonaisrahoitus (kokonaismenot) vuosina 2004–2008

1000 euroa

	2004	2005	2006	2007	2008	Muutos % 2007/2008	Osuus kok. rah. 2006	Osuus kok. rah. 2007	Osuus kok. rah. 2008
Yliopiston budjettirahoitus									
Yliopiston oma budjettirahoitus	119 888	122 848	124 439	126 746	132 319	4,4	67,2	67,3	67,7
Yliopistolaitoksen yhteiset menot (OPM:n erill.päätökset)	639	590	890	947	760	-19,7	0,5	0,5	0,4
Budjettirahoitus yhteensä	120 527	123 438	125 329	127 693	133 079	4,2	67,7	67,8	68,1
Yliopiston täydentävä rahoitus									
Maksullinen palvelutoiminta	14 018	12 404	11 701	11 861	12 442	4,9	6,3	6,3	6,4
Yhteisrahoitteinen toiminta	22 621	23 260	24 325	22 854	27 466	20,2	13,1	12,1	14,1
Suomen Akatemia	12 718	9 824	9 561	10 357	11 790	13,8	5,2	5,5	6,0
Toisilta tilivirastoilta veloitettavat menot	13 750	11 606	12 455	13 364	8 419	-37,0	6,7	7,1	4,3
Lahjoitusvarat	1 572	1 269	1 287	1 479	1 653	11,8	0,7	0,8	0,8
Täyd. rahoitus yht. ilman työll.varoin palkattuja	64 679	58 363	59 329	59 915	61 770	3,1	32,0	31,8	31,6
Työllisyysvaroin palkatut	889	524	561	594	586	-1,3	0,3	0,3	0,3
Yliopiston täydentävä rahoitus yhteensä	65 568	58 887	59 890	60 509	62 356	3,1	32,3	32,2	31,9
Yliopiston kokonaisrahoitus	186 095	182 325	185 219	188 202	195 435	3,8	100,0	100,0	100,0
Harjoittelukoulujen budjettirahoitus									
Harjoittelukoulujen oma budjettirahoitus	9 797	10 013	9 946	10 396	10 644	2,4	99,2	99,0	99,5
Yliopistolaitoksen yhteiset menot (OPM:n erill.päätökset)	61	0	0	36	0		0,0	0,3	0,0
Harjoittelukoulujen budjettirahoitus yhteensä	9 858	10 013	9 946	10 432	10 644	2,0	99,2	99,4	99,5
Harjoittelukoulujen täydentävä rahoitus									
Maksullinen palvelutoiminta	2	5	4	5	6	20,0	0,0	0,0	0,1
Yhteisrahoitteinen toiminta	7	60	47	25	27	8,0	0,5	0,2	0,3
Toisilta tilivirastoilta veloitettavat menot	78	59	27	32	18	-43,8	0,3	0,3	0,2
Lahjoitusvarat	0	3	0	2	0		0,0	0,0	0,0
Täyd. rahoitus yht. ilman työll.varoin palkattuja	87	127	78	64	51	-20,3	0,8	0,6	0,5
Työllisyysvaroin palkatut	19	0	0	0	0		0,0	0,0	0,0
Harjoittelukoulujen täyd. rahoitus yhteensä	106	127	78	64	51	-20,3	0,8	0,6	0,5
Harjoittelukoulujen kokonaisrahoitus	9 964	10 140	10 024	10 496	10 695	1,9	100,0	100,0	100,0
Tiliviraston arvonnalisäveromomentit	10 507	10 565	10 729	9 883	10 667	7,9			
Tiliviraston kokonaisrahoitus	206 566	203 030	205 972	208 581	216 797	3,9			

Taulukko 23. Kokonaismenot yksiköittäin ja rahoitusmuodoittain 2007 ja 2008

1000 euroa

Yksikkö	Budjetti- rahoitus ja OPM:n erill. rahoitus 2007	Budjetti- rahoitus ja OPM:n erill. rahoitus 2008	Budjetti- rah. %-osuus kok. rahoi- tuksesta 2007	Budjetti- rah. %- osuus kok. rahoi- tuksesta 2008	Suomen Akate- mia 2007	Suomen Akate- mia 2008	Tekes 2007 (sis. yritys- osuudet)	Tekes 2008 (sis. yritys- osuudet)	Muu täyd. rah. 2007	Muu täyd. rah. 2008	Täydentävä rahoitus yhteensä 2007	Täydentävä rahoitus yhteensä 2008	Täyd. rah. %-osuus kok. rahoi- tuksesta 2007	Täyd. rah. %-osuus kok. rahoi- tuksesta 2007	Kokonais- rahoitus 2007	Kokonais- rahoitus 2008	Muutos% 2007 /2008
HUTK	7 081	7 785	84,6	85,7	665	746			624	558	1 289	1 304	15,4	14,3	8 370	9 089	8,6
KTK/tiedekunta	696	668	95,6	93,3					32	48	32	48	4,4	6,7	728	716	-1,6
KTK/Kasv.tiet. ja opett.koul.	6 404	6 718	83,2	88,5	357	339			934	534	1 291	873	16,8	11,5	7 695	7 591	-1,4
KTK/Kajaani	3 245	3 338	89,0	93,6	139	149			261	81	400	230	11,0	6,4	3 645	3 568	-2,1
LUTK	25 562	26 165	71,4	70,8	3 926	4 668	1 018	1 483	5 317	4 626	10 261	10 777	28,6	29,2	35 823	36 942	3,1
TTK	22 374	20 731	54,4	47,6	2 313	2 511	5 157	8 887	11 317	11 386	18 787	22 784	45,6	52,4	41 161	43 515	5,7
LTk	21 378	21 843	75,4	73,8	2 056	2 187	658	390	4 273	5 182	6 987	7 759	24,6	26,2	28 365	29 602	4,4
TATK	4 386	4 549	77,6	82,1	151	173	255	340	860	478	1 266	991	22,4	17,9	5 652	5 540	-2,0
EOL	293	745	89,3	91,7					35	67	35	67	10,7	8,3	328	812	147,6
Kielikeskus	2 299	2 378	97,5	97,1					58	72	58	72	2,5	2,9	2 357	2 450	3,9
Kirjasto	7 750	8 037	94,4	93,7					464	543	464	543	5,6	6,3	8 214	8 580	4,5
KEKS	930	945	93,7	87,5					63	135	63	135	6,3	12,5	993	1 080	8,8
KOTU	1 103	1 258	23,9	32,6					3 519	2 599	3 519	2 599	76,1	67,4	4 622	3 857	-16,6
Kajaanin yo-keskus *)	1 443	1 739	19,4	27,2	10		1 989	677	4 007	3 968	6 006	4 645	80,6	72,8	7 449	6 384	-14,3
SGO	2 132	2 019	71,3	65,7	147	300	70	65	642	690	859	1 055	28,7	34,3	2 991	3 074	2,8
Thule-inst. (sis.ymp.ala)	1 613	2 190	58,1	66,1	193	289			971	834	1 164	1 123	41,9	33,9	2 777	3 313	19,3
Biocenter	3 491	4 018	93,1	94,0	96	105			164	150	260	255	6,9	6,0	3 751	4 273	13,9
Infotech Oulu	772	966	89,5	91,8	89	82			2	4	91	86	10,5	8,2	863	1 052	21,9
Meri-Lappi -instituutti	214	388	20,9	27,8			78		731	1 006	809	1 006	79,1	72,2	1 023	1 394	36,3
Oulun Eteläisen instituutti	170	172	6,9	8,2	59	152	100	252	2 134	1 530	2 293	1 934	93,1	91,8	2 463	2 106	-14,5
Raahen toimintayksikkö	205	200	63,5	43,5			4		114	260	118	260	36,5	56,5	323	460	42,4
Mikro- ja nanotekn.keskus	343	616	62,4	85,1					207	108	207	108	37,6	14,9	550	724	31,6
Welltech	10	21	100,0	100,0					0	0	0	0	0,0	0,0	10	21	110,0
CIE Internet-tutkimuskeskus		9		100,0						0		0		0,0		9	
Rehtori	341	611	100,0	98,4					0	10	0	10	0,0	1,6	341	621	82,1
Yliopiston yhteiset	4 881	5 790	67,6	76,0	156	89			2 182	1 736	2 338	1 825	32,4	24,0	7 219	7 615	5,5
Hallintopalvelut	8 577	9 180	81,8	83,1			82	321	1 830	1 546	1 912	1 867	18,2	16,9	10 489	11 047	5,3
Yliopisto yhteensä	127 693	133 079	67,8	68,1	10 357	11 790	9 411	12 415	40 741	38 151	60 509	62 356	32,2	31,9	188 202	195 435	3,8
Harjoittelukoulut	10 432	10 644	99,4	99,5					64	51	64	51	0,6	0,5	10 496	10 695	1,9
Arvonlisäveromomentit	9 883	10 667	100,0	100,0											9 883	10 667	7,9
Tilivirasto yhteensä	148 008	154 390	71,0	71,2	10 357	11 790	9 411	12 415	40 805	38 202	60 573	62 407	29,0	28,8	208 581	216 797	3,9
Muutos-% 2007/2008		4,3				13,8		31,9		-6,4		3,0					
*) ilman KTK/Kajaania																	
OPM:n erillisrahoituksen sisältyy yliopistolaitoksen yhteiset menot																	

Taulukko 24. Täydentävä rahoitus (kokonaismenot) rahoittajittain vuosilta 2004–2008

1000 euroa

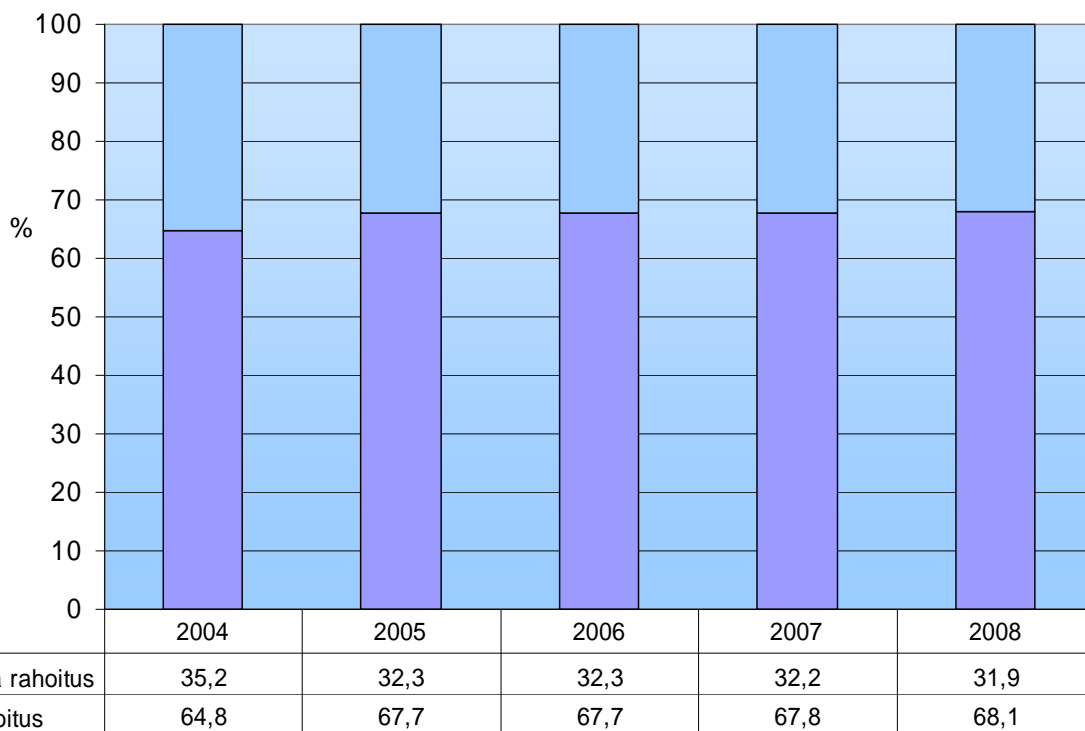
Rahoittaja	2004	2005	2006	2007	2008	Muutos-% 2007/2008	%-osuus 2008
Kotimaiset yritykset	6 829	5 701	7 415	6 180	7 088	14,7	11,4
Kunnat ja kuntayhtymät *)	4 525	4 458	4 511	4 821	4 527	-6,1	7,3
Yksityiset henkilöt	1 987	1 829	2 102	1 742	1 960	12,5	3,1
Valtion yksiköt,	45 860	41 687	40 635	40 839	40 625	-0,5	65,1
joista merkittävimmät							
Suomen Akatemia	12 718	9 824	9 561	10 357	11 790	13,8	18,9
Tekes *)	11 133	10 665	9 403	9 411	12 415	31,9	19,9
<i>Tekesin yritysosuudet</i>	<i>1 398</i>	<i>1 579</i>	<i>1 574</i>	<i>931</i>	<i>577</i>	<i>-38,0</i>	<i>0,9</i>
Sisäasiainministeriö ja sen hallinnonala *)	7 093	5 484	6 070	5 833	2 461	-57,8	3,9
Opetusministeriö ja sen hallinnonala *)	1 386	1 180	948	785	926	17,9	1,5
Toiset korkeakoulut	2 499	2 370	2 717	2 793	3 358	20,2	5,4
<i>Korkeakoulut sis. Graduate school-osuuksia</i>	<i>2 277</i>	<i>2 023</i>	<i>2 342</i>	<i>2 416</i>	<i>2 630</i>	<i>8,9</i>	<i>4,2</i>
Työ- ja elinkeinoministeriö ja sen hallinnonala *)	3 182	2 511	2 475	2 595	1 356	-47,7	2,2
Rahastot, säätiöt, yhdistykset ym.	1 220	1 345	1 438	1 684	2 153	27,9	3,4
Ulkomainen rahoitus	5 253	3 993	3 867	5 307	6 054	14,1	9,7
Ulkomaiset yritykset	617	532	658	797	1 013	27,2	1,6
Kansainväliset järjestöt, ulkomaiset yliopistot ym.	1 064	617	730	774	1 007	30,1	1,6
EU:n puite- ja erillisohjelmat	3 572	2 843	2 479	3 736	4 034	8,0	6,5
Yhteensä	65 674	59 014	59 968	60 573	62 407	3,0	100,0
*) sisältävät rakennerrahastojen EU:n osuuksia 5,19 milj. 3,83 milj. 4,67 milj. 3,85 milj. 3,35 milj.							

Taulukko 25. Kokonais- ja budjettirahoituksen jakautuminen menolajeittain vuosina 2004 - 2008

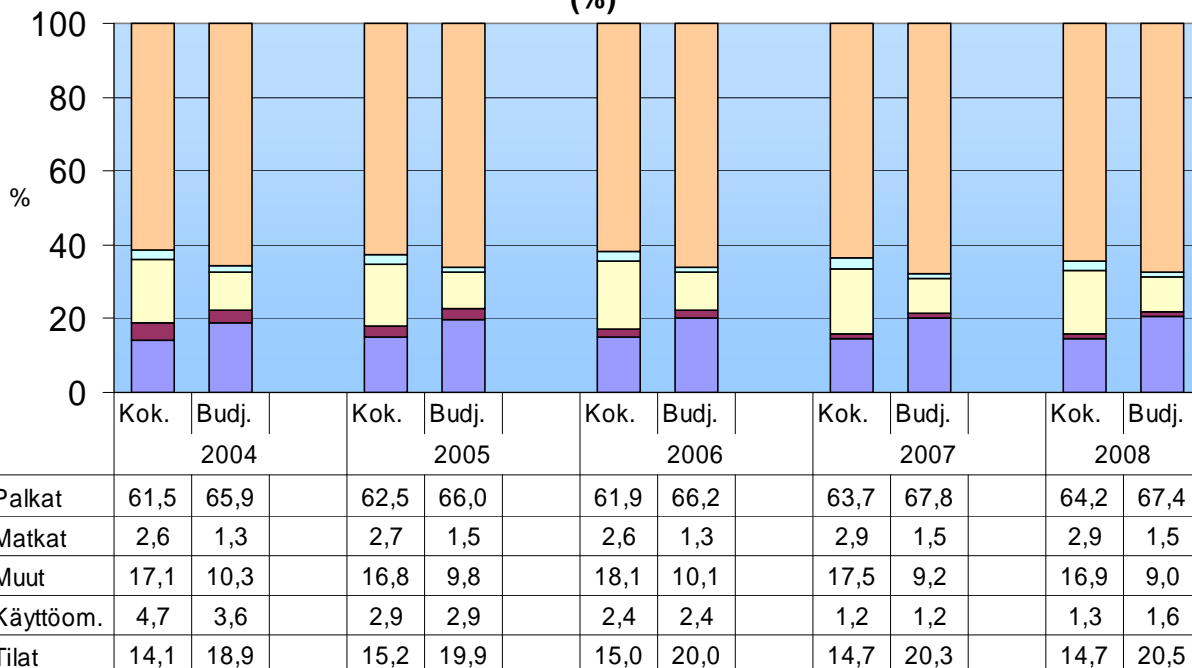
1000 euroa

	Kokonais- rahoitus 2004	Budjetti- rahoitus 2004	Kokonais- rahoitus 2005	Budjetti- rahoitus 2005	Kokonais- rahoitus 2006	Budjetti- rahoitus 2006	Kokonais- rahoitus 2007	Budjetti- rahoitus 2007	Kokonais- rahoitus 2008	Budjetti- rahoitus 2008	Muutos/ kok.rahoitus % 2007/2008	Muutos/ budj.rahoitus % 2007/2008
Palkat henkilösivukuuluineen	126 942	86 782	126 797	88 078	127 476	89 516	132 927	93 692	139 134	96 885	4,7	3,4
Matkamenot	5 373	1 729	5 391	1 958	5 396	1 733	6 041	2 019	6 280	2 114	4,0	4,7
Muut kulutusmenot	35 404	13 601	34 090	13 037	37 340	13 672	36 503	12 702	36 562	12 990	0,2	2,3
Käyttöomaisuushankinnat	9 664	4 757	5 887	3 815	4 924	3 258	2 470	1 604	2 926	2 261	18,5	41,0
Tilamenot	29 183	24 877	30 865	26 564	30 836	27 097	30 640	28 108	31 895	29 473	4,1	4,9
Yhteensä	206 566	131 746	203 030	133 452	205 972	135 276	208 581	138 125	216 797	143 723	3,9	4,1
Budjettirahoitukseen sisältyy yliopiston budjettirahoitus, yliopistolaitoksen yhteiset menot (OPM:n erillisrahoitus) ja harjoittelukoulujen budjettirahoitus.												

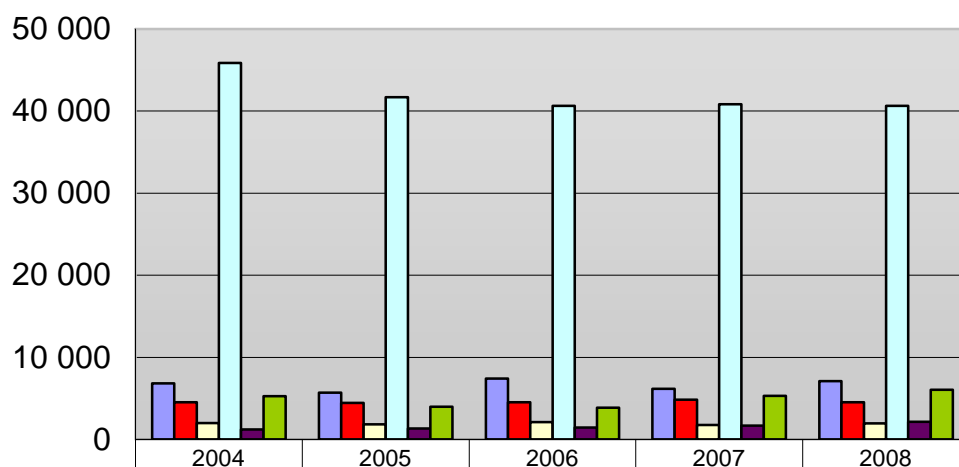
Kuva 22. Yliopiston kokonaisrahoituksen jakautuminen budjetti- ja täydentävään rahoitukseen 2004 - 2008 (%)

Kuva 23. Kokonais- ja budjettirahoituksen jakautuminen menolajeittain 2004 - 2008 (%)

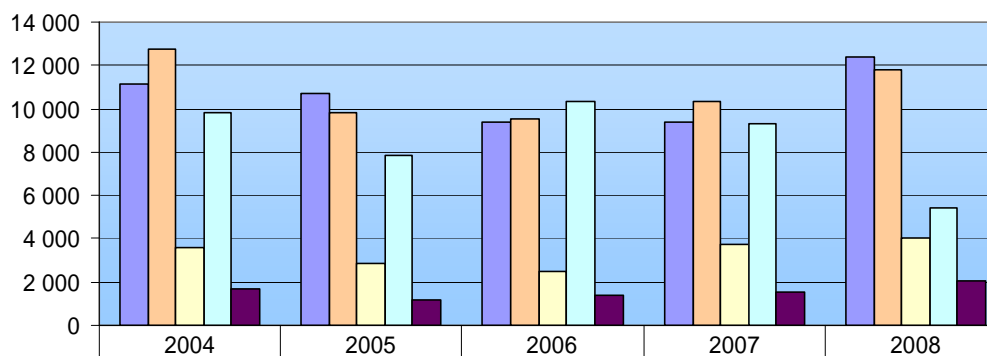

**Kuva 24. Täydentävä rahoitus rahoittajittain 2004 - 2008
(1000 €)**

	2004	2005	2006	2007	2008
Kotimaiset yritykset	6 829	5 701	7 415	6 180	7 088
Kunnat ja kuntayhtymät	4 525	4 458	4 511	4 821	4 527
Yksityiset henkilöt	1 987	1 829	2 102	1 742	1 960
Valtion yksiköt	45 860	41 687	40 635	40 839	40 625
Rahastot, säätiöt, yhdistykset ym.	1 220	1 345	1 438	1 684	2 153
Ulkomainen rahoitus	5 253	3 993	3 867	5 307	6 054

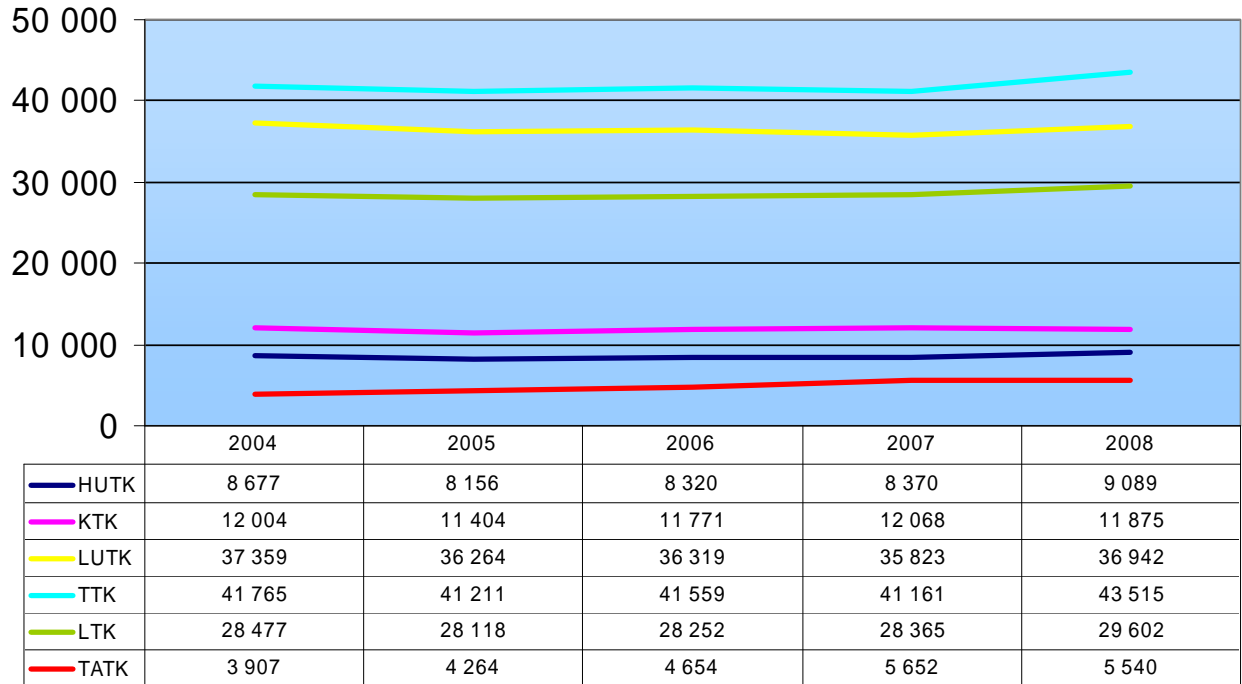
**Kuva 25. Keskeiset täydentävän rahoituksen lähteet 2004 - 2008
(1000 €)**

	2004	2005	2006	2007	2008
Tekes (sis. yritysosuudet)	11 133	10 665	9 403	9 411	12 415
Suomen Akatemia	12 718	9 824	9 561	10 357	11 790
EU:n puite- ja erillisohjelmat	3 572	2 843	2 479	3 736	4 034
EU:n rakennerahastot (sis.kans.osuudet)	9 841	7 849	10 363	9 310	5 426
Muu kansainvälinen rahoitus	1 681	1 149	1 388	1 571	2 020

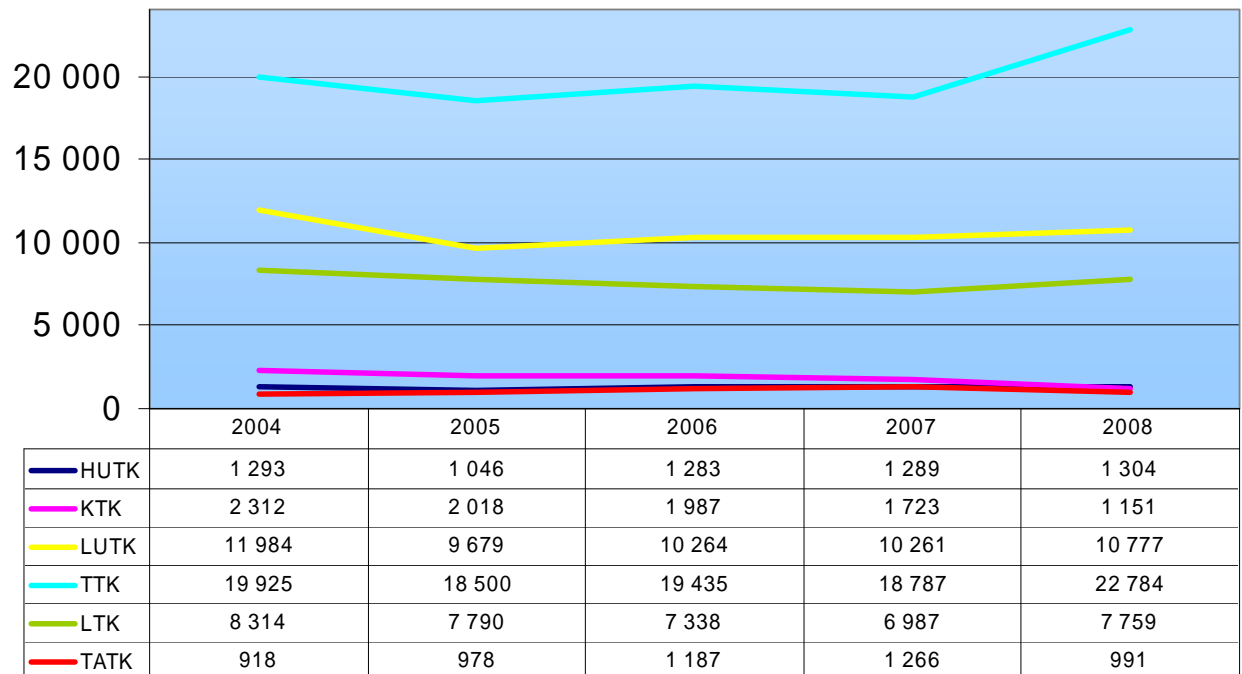
Kuva 26. Kokonaisrahoitus tiedekunnittain 2004 - 2008

1000 €

Kuva 27. Täydentävä rahoitus tiedekunnittain 2004 - 2008

1000 €

I.6.1 Rahoituksen rakenne

Määrärahat

Opetusministeriön ja Oulun yliopiston välisen tulossopimuksen mukainen budjettirahoitus vuodelle 2008 oli 130.418.000 euroa. Lisäksi yhtiöiden osakemerkintöihin ja uusien yhtiöiden perustamiseen oli varattu 30 000. Lisätalousarvioissa myönnettiin rakenteelliseen kehittämiseen 1.009.000 euroa ja palkankorotuksiin 3.473.000 euroa. Yhteensä budjettirahoitusta oli käytettävissä 134.930.000 euroa.

Tulossopimuksen mukainen harjoittelukoulujen rahoitus oli 10.563.000 euroa. Lisäksi lisätalousarvioissa myönnettiin lisärahoitusta 310.981,88 euroa. Yhteensä budjettimäärärahaa oli käytettävissä 10.873.981,88 euroa.

Määrärahojen käyttö ja muu rahoitus

Oulun yliopiston tiliviraston kokonaismenojen rakenne on esitetty taulukossa 22. Tiliviraston kokonaismenot vuonna 2008 olivat 216,8 miljoonaa euroa. Tästä yliopiston osuus on 195,4 ja harjoittelukoulujen osuus 10,7 miljoonaa. Arvonlisäveromomenttien käyttö on 10,7 miljoonaa.

Tiliviraston kokonaismenot kasvoivat edellisestä vuodesta 3,9 % (1,3 %). Budjettirahoitteiset menot kasvoivat 4,3 % (1,4 %) ja täydentävä rahoitus 3,0 % (1,0 %). Harjoittelukoulujen kokonaismenot kasvoivat 1,9 (4,7 %) prosenttia vaikka niiden täydentävän rahoituksen menot pienenivät -20,3 % (-17,9 %).

Tiliviraston budjetti- ja täydentävän rahoituksen muutos prosentteina on ollut vuosina 2004–2008 seuraava:

	2004	2005	2006	2007	2008
Budjettirahoitus	+2,8	+2,2	+1,4	+1,4	+4,3
Täydentävä rahoitus	+10,2	-10,1	+1,6	+1,0	+3,0
Kokonaismenojen muutos	+5,1	-1,7	+1,4	+1,3	+3,9

Budjettirahoituksen osuus yliopiston koko rahoituksesta oli 68,1 % (67,8 % v. 2007). Tiliviraston tasolla budjettirahoitus kattaa 71,2 % (71,0 % v. 2007) menoista. Harjoittelukoulut saivat budjettirahoitusta 99,5 % (99,4 % v. 2007) koko rahoituksestaan.

Täydentävän rahoituksen osuus yliopiston kokonaisrahoituksesta oli 31,9 %. Täydentävän rahoituksen osuus laski hieman edellisestä vuodesta, sillä sen suhteellinen kasvu oli hieman budjettirahoituksen kasvua pienempi. (Taulukko 22).

Täydentävästä rahoituksesta tuli valtion muilta virastoilta 65,1 % (67,4 %). Suurimmat valtionhallinnon rahoittajat olivat Tekes, jonka osuus täydentävästä rahoituksesta oli 19,9 % (15,5 %) ja yliopiston kokonaisrahoituksesta 6,3 % (5,0 %) ja Suomen Akatemia, jonka osuus täydentävästä rahoituksesta oli 18,9 % (17,1 %) ja yliopiston kokonaisrahoituksesta 6,0 % (5,5 %). Molempien rahoitus kasvoi merkittävästi edellisestä vuodesta. Tekesin rahoitus kasvoi 31,9 % ja Suomen Akatemia 13,8 %. Tekesin rahoituksen nousu selittyy projektien lukumäärän ja koon kasvulla ja osittain sillä, että mukana on ensimmäistä kertaa kokonaiskustannusmallin mukaisia hankkeita. Akatemian projektien määrä myös kasvoi lukumääräisesti. (Taulukot 24 ja 23)

Tekesin ja Suomen Akatemian ohella osuuttaan täydentävässä rahoituksessa kasvattivat kotimaiset yritykset, toiset korkeakoulut, rahastot, säätiöt ja yhdistykset sekä ulkomainen rahoitus (ml. EU:n puite- ja erillisohjelmat). Suurin osuuden pienentyminen tapahtui sisäasiainministeriön hallinnonalan rahoituksessa, joka pieneni 57,8 % (-3,9 %) 3,4 miljoonalla eurolla. Tämä selittyy pääosin rakennerahastokauden vaihtumisella, joka on vaikuttanut erityisesti Oulun lääninhallituksen rahoitukseen. (Taulukko 24)

Rahoitusrakenne tiedekunnittain ja yksiköittäin on esitetty taulukossa 23.

Tiedekunnista kokonaisrahoitukseltaan suurimpia olivat teknillinen tiedekunta 43,5 milj., luonnontieteellinen tiedekunta 36,9 milj. ja lääketieteellinen tiedekunta 29,6 milj. euroa. Kokonaisrahoitus kasvoi humanistisessa, luonnontieteellisessä, teknillisessä ja lääketieteellisessä tiedekunnassa. Suurin prosentuaalinen kasvu oli humanistisessa tiedekunnassa, jonka kokonaisrahoitus kasvoi 8,6 % (0,6 %). Kokonaisrahoitus pieneni kasvatustieteellisessä tiedekunnassa ja taloustieteellisessä tiedekunnassa.

Suurimmat euromääräiset kokonaisrahoituksen muutokset tapahtuivat isoissa tiedekunnissa ja toiseksi Kajaanin yliopistokeskuksessa. Suurin kasvu oli teknillisessä tiedekunnassa, jonka kokonaisrahoitus lisääntyi 2,4 milj. euroa. Lääketieteellisessä tiedekunnassa kasvua oli 1,2 milj. ja luonnontieteellisessä 1,1 milj. euroa.

Kokonaisrahoituksen muutokset johtuvat pääosin täydentävässä rahoituksessa tapahtuneista muutoksista. Tämä käy selvästi ilmi Kajaanin yliopistokeskuksen kohdalla, jossa budjettirahoitus kasvoi mutta täydentävän rahoituksen lasku pienensi kokonaisrahoitusta edellisestä tilikaudesta noin miljoonalla eurolla. Kajaanissa on vaikuttanut erityisesti rakennerahastokauden vaihtuminen. Sama vaikutus näkyy myös Koulutus- ja tutkimuspalveluiden sekä alueyksiköistä Oulun eteläisen instituutin kokonaisrahoituksessa, jotka ovat selvästi tippuneet edellisestä kaudesta rakennerahastorahoituksen pienentymisen myötä.

Yksiköittäin tarkasteltuna kokonaan budjettirahoituksella toimivia olivat Welltech ja 2008 perustettu CIE Internet-tutkimuskeskus. Muita suhteellisesti eniten budjettirahoitusta saavia yksiköitä olivat harjoittelukoulut, kielikeskus, Biocenter, kirjasto, Infotech ja elektronioptiikan laitos. Tiedekunnista suhteellisesti eniten budjettirahoitusta sai kasvatustieteiden tiedekunta 90,3 % (85,7 %) ja määrällisesti eniten luonnontieteellinen tiedekunta (26,2 milj. euroa).

Yliopiston yksiköittäin tarkasteltuna suhteellisesti eniten täydentävää rahoitusta oli Oulun Eteläisen instituutilla 91,8 % (93,1 %), Kajaanin yliopistokeskuksella 72,8 % (80,6 %), Meri-Lappi-instituutilla 72,2 % (79,1 %) ja Koulutus- ja tutkimuspalveluilla 67,4 % (80,7 %). Tiedekunnista suhteellisesti eniten täydentävää rahoitusta oli teknillisellä tiedekunnalla 52,4 % (45,6 %).

Täydentävän rahoituksen osuus kokonaiskustannuksista kasvoi luonnontieteellisessä, teknillisessä ja lääketieteellisessä tiedekunnassa, kielikeskuksessa, kirjastossa, koe-eläinkeskuksessa, Sodankylän geofysiikan observatoriossa ja Raahen toimintayksikössä. Tiedekunnista täydentävän rahoituksen osuuden laskua oli kasvatustieteellisessä tiedekunnassa ja taloustieteellisessä tiedekunnassa.

EU-puiteohjelmien ja erillisohjelmien rahoitusta saatiin 4,0 (3,7) milj. euroa. Rakennerahastohankkeisiin saatiin rahoitusta yhteensä 5,4 (9,3) milj. euroa, josta on rakennerahastoista saatua rahoitusta 3,3 (3,8) milj. ja kansallista rahoitusta 2,1 (5,5) milj. euroa. Rakennerahastokauden vaihtuminen on vaikuttanut tilikaudella saatuun rahoituksen määrään hyvin paljon ja vähentänyt rakennerahasto-

rahoitusta merkittävästi. Rakennerahastohankkeita ei rahoiteta yliopiston toimintamäärärahasta lainkaan. (Kuva 25)

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toteutumisvertailussa on esitetty Oulun yliopistolle myönnetyt määrärahat ja niiden käyttö. Toimintamenomomentti on nettobudjetoitu ja momentti sisältää budjettirahoitteisen toiminnan lisäksi maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan menot ja tulot.

Valtion talousarvion kautta saadut vuotuiset määrärahat ovat yhteensä 167,5 milj. euroa (157,3 milj. euroa v. 2007). Tästä 156,5 milj. euroa on varsinaisia vuotuisia määrärahoja, 10,4 milj. euroa arvonnalisäveromenomomentin käyttöä ja 0,6 milj. euroa työllistämistoimien menoja. Lisäksi vuonna 2008 on ollut käytettävissä aikaisemmilta vuosilta siirtyneitä siirtomäärärahoja yhteensä 33,8 milj. euroa. Ilman arvonnalisäveromenomomentin käyttöä ja työllistämistoimien menoja on käytettävissä kaikkiaan ollut 190,3 milj. euroa (156,6 + 33,8). Määrärahoja on käytetty 159,9 milj. euroa, joten vuodelle 2009 siirtyviä määrärahoja on kaikkiaan 30,4 milj. euroa.

Yliopiston vuoden 2008 toimintamenomomentin määrärahoista on siirtynyt seuraavalle vuodelle yhteensä 27,5 milj. euroa. Tästä summasta on maksullisen ja yhteistoiminnan päättyneiden projektien saldoja 8,6 milj. euroa (v. 2007 11,6 milj. euroa) ja varsinaisia toimintamenomäärärahoja 19 milj. euroa. Toimintamenomomentilta siirtyvien määrärahojen määrä on vähentynyt 1,5 milj. euroa. Toimintamenomomentilta siirtyvien rahojen osuus on 17 % (19 %).

Harjoittelukoulun toimintamenoista on siirtynyt seuraavalle vuodelle 330 000 euroa, joka on 248 000 euroa enemmän kuin vuonna 2007.

Määrärahojen käyttö menolajeittain on esitetty taulukossa 25. Palkoista ja niiden sivukuluista aiheutuneet kokonaismenot olivat 139 milj. euroa ja budjettirahoitteiset henkilöstökulut olivat 96,9 milj. euroa (luvut eivät tuloslaskelman henkilöstökulujen tavoin sisällä lomapalkkavelkoja ja niiden sivukuluja). Henkilöstökulut muodostavat 64,2 % kokonaismenoista ja 67,4 % budjettimenoista. Kokonaisrahoitteiset henkilöstömenot kasvoivat edellisestä vuodesta 6,2 milj. euroa eli 4,7 % ja budjettirahoitteiset henkilöstömenot 3,2 milj. euroa eli 3,4 %.

Toiseksi suurin menolaji kokonaismenoista on muut kulutusmenot, jotka ovat 16,9 % (17,5 %) kokonaismenoista. Toimitilamenot muodostavat 14,7 % (15,2 %) kokonaismenoista. Toimitilamenojen suhteellinen osuus kokonaismenoista on siis edelleen laskenut vaikkakin ne ovat euromääräisesti vuoteen 2007 verrattuna 1,3 miljoonaa suuremmat. Kokonaismenoista suhteellisesti eniten kasvovat käyttöomaisuushankinnat, joissa kasvua oli 18,5 prosenttia. Käyttöomaisuus muodostaa kuitenkin vain 1,3 % kokonaismenoista.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tilikauden kulujäämä oli 172,0 milj. euroa ja se on kasvanut edellisestä vuodesta 14 milj. euroa (8,9 %).

Yliopiston toiminnan tuotot vähenivät 7 milj. euroa (13,3 %) vuodesta 2007. Maksullisen palvelutoiminnan tuotot vähenivät 1,1 milj. euroa (9,4 %) ja muun toiminnan tuotot 5,8 milj. euroa (9 %).

Toiminnan kulut kasvoivat 7,1 milj. euroa (3,5 %). Pääosa kulujen kasvusta johtuu henkilöstömenojen kasvusta, jotka kasvoivat 6,9 milj. euroa (5,2 %). Tämä sisältää virkasuhteisten vakinaisten palk-

kamenojen 1,3 milj. euron (2,2 %) ja virkasuhteisten muiden (määräaikaiset) palkkamenojen 4 milj. euron (10,8 %) kasvun. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot, palvelujen ostot sekä poistot pienenevät edellisestä vuodesta. Suurin kulujen pienentyminen tapahtui poistoissa, jotka pienenevät 0,9 milj. euroa (14,6 %).

I.6.4 Tase

Oulun yliopiston käyttöomaisuuden arvo tilinpäätöksessä on 10,4 milj. euroa eli 1,9 milj. euroa pienempi kuin edellisenä vuonna. Arvonmuutos johtuu pääosin ATK-laitteista sekä laboratoriolaitteista ja -kalusteista, jotka laskivat yhteensä 1,4 milj. euroa.

Lyhytaikaiset saamiset olivat taseessa yhteensä 20,7 milj. euroa. Ne pienenevät 14 % eli 3,4 milj. euroa. Saamiset ovat 45,1 % (45,5 % v. 2007) tuotto- ja kululaskelman toiminnan tuotoista. Myyntisaamiset olivat 12,5 milj. euroa ja ne olivat 1,3 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Siirtosaamiset kuitenkin pienenevät 4,8 milj. euroa ja olivat yhteensä 8,1 milj. euroa. Siirtosaamisiin sisältyy rakennerahastosaamisia 3,4 milj. euroa, joista Oulun lääninhallituksen osuus on 1,9 milj. euroa. Rakennerahastosaamiset pienenevät edellisestä vuodesta 4,4 milj. euroa.

Lyhytaikainen vieras pääoma oli 29,5 milj. euroa ja se kasvoi edellisestä vuodesta 1,7 milj. euroa. Kasvu johtuu pääasiassa siirtovelkojen ja muiden lyhytaikaisten velkonen kasvusta. Siirtovelat olivat 13,7 milj. euroa ja ne lisääntyivät edellisestä vuodesta 0,9 milj. euroa. Siirtovelkojen kasvu johtuu lomapalkkavelkojen kasvusta. Muut lyhytaikaiset velat olivat 3,5 milj. euroa ja ne kasvoivat 2,0 milj. euroa. Muiden lyhytaikaisten velkojen kasvua selittää toisaalta ennakolta laskutetut Tekes-hankkeet ja toisaalta se, että tiliryhmään sisältyy nyt myös näiden hankkeiden yritysosuuksia.

Lyhytaikaisen vieraan pääoman kasvua tasoittaa saatujen ennakoiden pienentyminen. Saadut ennakot olivat 5,4 miljoonaa euroa ja ne tippuivat edellisestä vuodesta 0,9 milj. euroa. Saaduissa ennakoissa on maksupalveluprojekteille saatuja ennakoita 1,1 miljoonaa euroa (1,9 milj. euroa v. 2007) ja yhteisrahoitteisiin sekä EU-projekteihin saatuja ennakoita yhteensä 4,2 milj. euroa (4,4 milj. euroa v. 2007).

I.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Oulun yliopiston hallitus, rehtori ja muut esimiehet vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. He ovat velvollisia seuraamaan ja arvioimaan yliopiston johtamis- ja hallintoprosessien sekä riskienhallinta- ja valvontaprosessien asianmukaisuutta ja riittävyttä. Arviointi- ja vahvistuslausuman perustaksi yliopiston johto ja sisäinen tarkastus ovat arvioineet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Arviointikriteereinä ovat soveltuvin osin olleet mm. talousarviolainsäädännön määräykset sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointikehikot.

Oulun yliopisto on vuosien 2006–2008 arviointi- ja vahvistuslausumien sisältämien kehittämialueiden mukaisesti kehittänyt toiminnanohjauksen menettelyitä sekä laskentajärjestelmäänsä ja käynnistänyt koulutusohjelmat täydentävän rahoituksen hallinnoinnin riskienhallinnan ja valvonnan kehittämiseksi. Toteutetut ja käynnistetyt toimenpiteet ovat edistäneet johtamisen edellyttämän toiminnallisen ja taloudellisen tiedon riittävyttä ja luotettavuutta, toiminnan lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuutta sekä varojen ja resurssien asianmukaista hallintaa.

Yliopisto on aktiivisesti valmistautunut sen yhteisömuodon muuttumiseen julkisoikeudelliseksi laitokseksi 1.1.2010 alkaen. Yliopiston toimenpiteet tehostavat strategista ja operatiivista johtamista ja ohjausta ja siten yliopiston toiminnan laaja-alaista tuloksellisuutta. Kehittämialueeksi yliopisto on tunnistanut kokonaisvaltaisen riskienhallinnan sekä seurannan ja arvioinnin menettelyiden integroiminen osaksi johtamista ja talouden hallintaa.

Oulun yliopiston hallitus ja rehtori esittävät lausumansa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä käynnistettyjen kehittämistoimien sekä oman, jatkuvan toiminnan ja talouden seurannan perusteella. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat esitetyt kehittämisalueet ja -toimet ottaen huomioon talousarvioasetuksen 69 §:n määrittelemällä tavalla asianmukaisesti järjestetty.

Oulun yliopiston sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Oulun yliopiston sisäinen tarkastus on järjestetty hyödyntäen ulkopuolisen JHTT-yhteisön, Oy Auditor Ab:n asiantuntemusta. Yliopisto on hankkinut yhteisöltä sisäisen tarkastuksen palveluita 20 työpäivää. Tarkastustoiminta on keskittynyt keskeisiltä osin vuoden 2010 alusta voimaan tulevan uuden yliopistolain edellyttämän taloudellisen ja hallinnollisen aseman konsultointiin sekä sen edellyttämän johtamis- ja toimintamallin kehittämiseen. Lisäksi on toteutettu arkkitehtuurin osaston ja tietojenkäsittelytieteiden laitoksen jälkitarkastus.

I.8 Arviointien tulokset

Oulun yliopiston vuonna 2007 toteuttaman tieteellisen tutkimustoiminnan kansainvälisen kokonaisarviointien tuloksia alettiin hyödyntää raportointivuonna. Arvioinnin mukaan voidaan perustellusti todeta, että useat tutkimusryhmät yliopiston tutkimuksen painoaloilla ja muilla tieteenaloilla ovat lähellä ylintä kansainvälistä huipputasoa, jolla silläkin jo toimii yksittäisiä oululaisia tutkijoita ja tutkimusryhmiä. Tulos kertoo osaltaan yliopiston monitieteisyydestä ja tutkimuspainotusten onnistumisesta. Arviointiraportti julkaistiin tammikuussa 2008, mistä lähtien sitä on käytetty sekä yksiköiden (laitokset, laboratoriot) että koko yliopiston tutkimuksen kehittämisen työkaluna.

Oulun yliopiston yksiköitä osallistui vuoden 2008 aikana lisäksi Suomen Akatemian tieteenala-arviointeihin konetekniikan tutkimuksen ja kliinisen lääketieteen tutkimuksen osalta. Ensin mainit-

tuun osallistui viisi laboratoriota konetekniikan osastolta ja yksi prosessi- ja ympäristötekniikan osastolta. Arvioinnin perusteella alan tutkimuksessa on syytä vahvistaa perustutkimuksen osuutta ja yliopiston taas on huolehdittava entistä paremmin laitekannan ajanmukaisuudesta.

I.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Vuonna 2008 ei ole tullut esille raportoitavia väärinkäytöksiä.

2 Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös	Talousarvio	Tilinpäätös	Vertailu	Toteutuma					
	2007	2008	2008	Tilinpäätös - Talousarvio	%					
		(TA + LTA:t)								
11. Verot ja veronluonteiset tulot	1 649 751,87	1 666 947,56	1 666 947,56	0,00	100					
11.04.01. Arvonlisävero tulot	1 649 751,87	1 666 947,56	1 666 947,56	0,00	100					
12. Sekalaiset tulot	72 794,60	75 713,56	75 713,56	0,00	100					
12.39.04. Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen	3 704,74	4 556,38	4 556,38	0,00	100					
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	69 089,86	71 157,18	71 157,18	0,00	100					
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	2 944,20	1 226,75	1 226,75	0,00	100					
13.03.01. Osinkotulot	2 944,20	1 226,75	1 226,75	0,00	100					
Tuloarviotilit yhteensä	1 725 490,67	1 743 887,87	1 743 887,87	0,00	100					
Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvion 2008 määrärahojen käyttö vuonna 2008	Siirtomäärärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2008	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
	2007	2008				u	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2008	Käyttö vuonna 2008	Siirretty seuraavalle vuodelle
		(TA + LTA:t)				Talousarvio -		(pl. peruutukset)		
24. Ulkoasianministeriön hallinnonala	93 578,08	92 330	88 915,23	3 415,13	92 330,36	0,00	13 061,10	105 061,10	101 645,97	3 415,13
24.01.29. Ulkoasianministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)		330	330,36	0,00	330,36	0,00				
24.01.29.2. Ulkoasianministeriön hallinnonalan kehitys yhteistyön arvonlisäveromenot (arviomääräraha)		186	186,45	0,00	186,45	0,00				
24.01.29.3. Ulkoasianministeriön hallinnonalan lähialue yhteistyön arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	687,08	144	143,91	0,00	143,91	0,00				
24.50.66. Lähialue yhteistyö (siirtomääräraha 3v)	92 891,00	92 000	88 584,87	3 415,13	92 000,00	0,00	13 061,10	105 061,10	101 645,97	3 415,13
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	1 623,98	40 000	6 000,00	34 000,00	40 000,00	0,00	0,00	40 000,00	6 000,00	34 000,00
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 623,98									
28.40.20. Työhyvinvoinnin edistäminen (siirtomääräraha 2v)		40 000	6 000,00	34 000,00	40 000,00	0,00		40 000,00	6 000,00	34 000,00
29. Opetusministeriön hallinnonala	156 434 412,85	166 491 932	136 424 207,97	30 067 724,48	166 491 932,45	0,00	33 746 873,65	190 112 855,53	159 711 290,13	30 397 009,02
29.01.22. Kehittämistoiminta (siirtomääräraha 3v)							18 000,00	18 000,00	18 000,00	0,00
29.01.22.5. Tietoyhteiskuntaohjelma							18 000,00	18 000,00	18 000,00	0,00
29.01.29. Opetusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	9 717 738,85	10 125 951	10 125 950,57	0,00	10 125 950,57					
29.10.22. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3v)							156 688,28	156 688,28	152 131,90	0,00
29.10.22.1. Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta							95 299,66	95 299,66	90 743,83	0,00
29.10.22.6. Yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittäminen							22 387,66	22 387,66	22 387,66	0,00
29.10.22.7. Yliopistokeskusten kehittäminen							39 000,96	39 000,96	39 000,41	0,00

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2007	Talousarvio 2008 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2008 määrärahojen		Tilinpäätös 2008	Vertailu Talousarvio -	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2008	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2008	Käyttö vuonna 2008 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	673,26	3 473	3 473,25	0,00	3 473,25	0,00				
35.01.29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)		3 473	3 473,25	0,00	3 473,25	0,00				
35.99.29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	673,26									
Määrärahatilit yhteensä	157 326 452,65	167 524 533	137 412 188,49	30 112 344,43	167 524 532,92	0,00	33 761 592,40	190 308 074,28	159 861 888,93	30 441 628,97

Oulun yliopistolle ei ole myönnetty valtuuksia.

3 Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2008 - 31.12.2008		1.1.2007 - 31.12.2007	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	10 944 128,90		12 085 576,00	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	1 240 605,03		1 363 478,62	
Muut toiminnan tuotot	<u>33 811 009,94</u>	45 995 743,87	<u>39 570 855,97</u>	53 019 910,59
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	11 981 875,10		12 044 258,27	
Henkilöstökulut	140 023 720,27		133 095 747,23	
Vuokrat	27 780 140,91		26 772 594,32	
Palvelujen ostot	13 402 526,42		13 733 891,36	
Muut kulut	6 731 134,51		6 440 766,04	
Poistot	5 444 174,83		6 372 045,93	
Sisäiset kulut	<u>1 954 290,93</u>	<u>-207 317 862,97</u>	<u>1 802 160,81</u>	<u>-200 261 463,96</u>
JÄÄMÄ I		-161 322 119,10		-147 241 553,37
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	35 216,13		32 462,10	
Rahoituskulut	<u>-5 166,65</u>	30 049,48	<u>-4 410,93</u>	28 051,17
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot		<u>353 784,97</u>		<u>5 234,54</u>
JÄÄMÄ II		-160 938 284,65		-147 208 267,66
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Kunnille	71 324,00		58 266,31	
Kuntayhtymille	46 039,97		35 466,00	
Elinkeinoelämälle	153 820,80		120 899,21	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	38 111,30		48 455,28	
Kotitalouksille	<u>1 527 701,69</u>	<u>-1 836 997,76</u>	<u>1 604 141,97</u>	<u>-1 867 228,77</u>
JAAMA III		-162 775 282,41		-149 075 496,43
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	1 677 740,92		1 650 002,11	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-10 875 489,61</u>	<u>-9 197 748,69</u>	<u>-10 498 806,88</u>	<u>-8 848 804,77</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-171 973 031,10</u>		<u>-157 924 301,20</u>

4 Tase

	31.12.2008		31.12.2007	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	128 716,15		224 182,62	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>920 528,74</u>	1 049 244,89	<u>1 192 532,55</u>	1 416 715,17
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	8 525 796,27		10 202 964,27	
Kalusteet	483 176,30		543 319,31	
Muut aineelliset hyödykkeet	23 828,50		23 828,50	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>329 490,10</u>	9 362 291,17	<u>88 099,60</u>	10 858 211,68
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET				
Käyttöomaisuusarvopaperit		<u>1 597,77</u>		<u>1 597,77</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET		10 413 133,83		12 276 524,62
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	12 520 753,14		11 193 660,28	
Siirtosaamiset	8 087 868,38		12 892 347,18	
Muut lyhytaikaiset saamiset	3 258,50		1 046,10	
Ennakkomaksut	<u>135 866,87</u>	20 747 746,89	<u>42 627,43</u>	24 129 680,99
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	15 869,95		17 325,05	
Muut rahat ja pankkisaamiset	4 006 396,87		4 009 640,27	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>9 238,24</u>	4 031 505,06	<u>2 436,88</u>	4 029 402,20
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS YHTEENSÄ		<u>24 779 251,95</u>		<u>28 159 083,19</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>35 192 385,78</u>		<u>40 435 607,81</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma I.I.1998	-2 713 283,68		-2 713 283,68	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	11 340 084,09		10 572 674,29	
Pääoman siirrot	164 998 043,13		158 691 711,00	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-171 973 031,10</u>	1 651 812,44	<u>-157 924 301,20</u>	8 626 800,41
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat		4 006 396,87		4 009 640,27
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	45 262,50		44 205,00	
Saadut ennakot	5 389 615,44		6 269 371,36	
Ostovelat	1 427 142,28		1 286 768,73	
Tilivirastojen väliset tilitykset	3 135 234,90		3 352 775,23	
Edelleen tilitettävät erät	2 371 963,62		2 498 379,69	
Siirtovelat	13 687 305,14		12 827 292,26	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>3 477 652,59</u>	29 534 176,47	<u>1 520 374,86</u>	27 799 167,13
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>29 534 176,47</u>		<u>27 799 167,13</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>35 192 385,78</u>		<u>40 435 607,81</u>

5 Liitetiedot

Liite I. Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Seuraavien Oulun yliopiston talousarvioin toteutumalaskelmalla olevien toimintamenomomenttien numerotunnukset ovat muuttuneet vuonna 2008:

- Aikuiskoulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v.) on vuonna 2008 momentilla 29.30.21., kun se vuonna 2007 oli momentilla 29.50.22. (vuonna 2006 momentilla 29.10.22) yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v.)
- Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v.) ovat vuonna 2008 momentilla 29.50.01. ja vuonna 2007 momentilla 29.50.21.
- Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v.) ovat vuonna 2008 momentilla 29.50.03. ja vuonna 2007 momentilla 29.50.24..
- Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3v.) ovat vuosina 2008 ja 2007 momentilla 29.60.50. ja vuonna 2006 momentilla 29.88.50.
- Työllistämismäärärahojen osalta vuonna 2008 työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromeno (arviomääräraha) on momentilla 32.01.29 ja työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha) on momentilla 32.80.51., kun ne vuonna 2007 olivat vastaavasti työministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha) momentilla 34.01.29. ja työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha) momentilla 34.06.51.

Tuotto- ja kululaskelman erä Satunnaiset tuotot sisältää Venäjän velkakonversiona saadun laitteen käyttöomaisuuskirjauksen tuloutuksen 353.739,59 euroa (550.000 USD).

Yliopistojen ALV-menomomentti 29.01.29 on muuttunut vuoden 2008 alusta nettobudjetoiduksi ja arvonlisäveromenoa vastaava tulo on nettobudjetoitu alv-menomomentille 29.01.29. Alv-menomomentin menot ja tulot on eritelty liitteessä 2. Toimintamenomomentilta on siirretty ALV-menot ALV-menomomentille ja sitä vastaavat tulot vastaavasti toimintamenomomentilta ALV-menomomentille.

Liitteen 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten hankintamenojen poistot sisältävät kaikki ne kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei tilikauden alussa vielä ole loppunut, vaikka niiden hankintameno olisi kokonaan poistettu. Liite 7 on laadittu tietojen taloudellista tuottamisperustetta noudattaen.

Liite 2. Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2008 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2008 määrärahojen		Tilinpäätös 2008	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2008	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2008	Käyttö vuonna 2008 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
29.50.01. Yliopistojen toimintamenot	Bruttomenot	178 295 493,21	*	153 350 509,09	180 850 776,24				182 157 333,03		
	Bruttotulot	53 212 493,21	*	45 885 776,24	45 885 776,24				45 696 100,99		
	Nettomenot	125 083 000,00		107 464 732,85	27 500 267,15	134 965 000,00	-	28 996 499,19	163 961 499,19	136 461 232,04	27 500 267,15
29.50.03. Harjoittelukoulujen toimintamenot	Bruttomenot	10 188 519,13	*	10 589 161,71	10 918 978,50				10 687 182,34		
	Bruttotulot	37 105,13	*	44 996,62	44 996,62				44 996,62		
	Nettomenot	10 151 414,00		10 544 165,09	329 816,79	10 873 981,88	-	98 020,63	10 972 002,51	10 642 185,72	329 816,79

Liite 3. Arviomäärärahojen ylitykset

Oulun yliopistolla ei ole arviomäärärahojen ylityksiä.

Liite 4. Peruutetut siirretyt määrärahat

	Tilijaottelu	Peruutettu Yhteensä
29. Opetusministeriön hallinnonala		4 556,38
2006		
29.10.22.1 Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta	4 555,83	
29.10.22.7 Yliopistokeskusten kehittäminen	0,55	
Pääluokat yhteensä		4 556,38
2006		4 556,38
minkä vuoden mr peruutetaan		

Liite 5. Henkilöstökulujen erittely

	2008	2007
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	115 218 981	108 883 099
Lomapalkkavelan muutos	719 143	-14 792
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	19 922 274	19 317 872
Muut henkilösivukulut	4 887 857	4 898 338
Yhteensä	140 748 254	133 084 517
Luontoisedut	22 184	16 736

Liite 6. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tilivirastossa yhdenmukaisin periaattein kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Poistojen tekeminen aloitetaan käyttöönottokauden alusta lukien.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto-%	Jäännösarvo %
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	4 v	25 %	0
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5 v	20 %	0
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja laitteet	Tasapoisto	5 v	20 %	0
Raskaat työkoneet	Tasapoisto	15 v	6,7 %	0
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	Tasapoisto	4 v	25 %	0
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	Tasapoisto	3 v	33,4 %	0
Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	Tasapoisto	6 v	16,7 %	0
Kalusteet	Tasapoisto	5 v	20 %	0

Poistosuunnitelmaa on muutettu siten, että 1.1.2005 jälkeen hankittujen atk-laitteiden ja niiden oheislaitteiden poistoaika on 3 vuotta. Ennen 1.1.2005 hankittujen atk-laitteiden ja niiden oheislaitteiden poistoaika on 4 vuotta. Muiden omaisuusryhmien osalta poistoajat eivät ole muuttuneet varainhoitovuoden aikana.

Lisäksi omaisuusryhmään Koneet ja laitteet kuuluvalla omaisuushankinnalla (prototyyppi) on käytetty 3 vuoden poistoaikaa omaisuusesineen poikkeuksellisen lyhyen käyttöajan vuoksi.

Oulun yliopistossa on muutettu Valtiokonttorin määräyksen 19.12.2005 Dnro 388/03/2005 perusteella aktivoitavan kansallis- ja käyttöomaisuuden hankintamenon (ilman arvonnlisäveroa) alarajaa vähintään 10 000 euroon 01.01.2006 alkaen. Ennen 01.01.2006 aktivoidun kansallis- ja käyttöomaisuuden hankintamenon (ilman arvonnlisäveroa) alaraja on vähintään 1 000 euroa. Muut aktivointiperusteet säilyvät ennallaan.

Liite 7. Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Hankintameno sisältää kaikki kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei tilikauden alussa ollut vielä loppunut, vaikka niiden hankintameno olisi jo kokonaan poistettu.

	Aineettomat hyödykkeet		Yhteensä	
	112 Aineettomat oikeudet	114 Itsevalm. ja muut pitkäv. menot		
Hankintameno 1.1.2008	3 556 900,57	1 752 229,51	5 309 130,08	
Lisäykset	53 630,00	76 305,98	129 935,98	
Vähennykset	6 069,74		6 069,74	
Hankintameno 31.12.2008	3 604 460,83	1 828 535,49	5 432 996,32	
Kertyneet poistot 1.1.2008	3 332 717,95	559 696,96	3 892 414,91	
Vähennysten kertyneet poistot	6 069,74		6 069,74	
Tilikauden suunn. muk. poistot	149 096,47	348 309,79	497 406,26	
Kertyneet poistot 31.12.2008	3 475 744,68	908 006,75	4 383 751,43	
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	128 716,15	920 528,74	1 049 244,89	

	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä	
	125-127 Koneet, laitteet ja kalusto	129 Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	128 Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.2008	91 031 388,81	88 099,60	23 828,50	91 143 316,91	
Lisäykset	3 209 457,56	301 487,50		3 510 945,06	
Vähennykset	1 866 676,15	60 097,00		1 926 773,15	
Hankintameno 31.12.2008	92 374 170,22	329 490,10	23 828,50	92 727 488,82	
Kertyneet poistot 1.1.2008	80 285 105,23			80 285 105,23	
Vähennysten kertyneet poistot	1 866 676,15			1 866 676,15	
Tilikauden suunn. muk. poistot	4 946 466,50			4 946 466,50	
Tilikauden suunn.poikk.poistot	302,07			302,07	
Kertyneet poistot 31.12.2008	83 365 197,65			83 365 197,65	
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	9 008 972,57	329 490,10	23 828,50	9 362 291,17	

	Käyttöomaisuus-arvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
	130 Muut osuudet	Kaikki yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	1 597,77	96 454 044,76
Lisäykset		3 640 881,04
Vähennykset		1 932 842,89
Hankintameno 31.12.2008	1 597,77	98 162 082,91
Kertyneet poistot 1.1.2008		84 177 520,14
Vähennysten kertyneet poistot		1 872 745,89
Tilikauden suunn. muk. poistot		5 443 872,76
Tilikauden suunn.poikk.poistot		302,07
Kertyneet poistot 31.12.2008		87 748 949,08
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	1 597,77	10 413 133,83

Liite 8. Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	Muutos		
	2008	2007	2008-2007
Korot euromääräisistä saamisista	34 023,67	29 607,80	4 415,87
Osingot	1 226,75	2 944,20	-1 717,45
Muut rahoitustuotot	-34,29	-89,90	55,61
Rahoitustuotot yhteensä	35 216,13	32 462,10	2 754,03

Rahoituskulut	Muutos		
	2008	2007	2008-2007
Korot euromääräisistä veloista	5 126,92	4 380,93	745,99
Muut rahoituskulut	39,73	30,00	9,73
Rahoituskulut yhteensä	5 166,65	4 410,93	755,72
Netto	30 049,48	28 051,17	1 998,31

Liite 9. Talousarviotaloudesta annetut lainat

Oulun yliopistolla ei ole annettuja lainoja.

Liite 10. Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	31.12.2008				31.12.2007			
	Kpl-määrä	Markkina-arvo, yhteensä euroa	Kirjanpito-arvo yht. euroa	Omistus-osuus-%	Myynti-oikeuksien alaraja-%	Saadut osingot	Markkina-arvo, yhteensä euroa	Kirjanpito-arvo yht. euroa
Luottokunta osuustodistus, Helsinki	1		84,09				84,09	
FCG Finnish Consulting Group	24535		1 513,68			1 226,75	1 513,68	
Osakkeet ja osuudet yhteensä			1 597,77			1 226,75	1 597,77	

Helsinki Consulting Group Oy on fuusioitu 01.09.2005 FCG Finnish Consulting Groupiin.

Kajaanin Puhelinosuuskunnan osakkeet 13 kpl siirretty valtiovarainministeriön kirjeen VM 10/29/2006: Puhelinarvopapereiden siirto

Valtiokonttorille suosituksen mukaisesti Oulun yliopiston kirjeellä 4.12.2006 Valtiokonttorille

Liite 11. Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2008	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi vuotta 5 vuotta			1 vuosi vuotta 5 vuotta			
Vastaavien rahoituserät							
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	4 031 505,06	0,00	0,00	4 031 505,06
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	4 031 505,06	0,00	0,00	4 031 505,06

31.12.2008	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi vuotta 5 vuotta			1 vuosi vuotta 5 vuotta			
Vastattavien rahoituserät							
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00	0,00	0,00	45 262,50	0,00	0,00	45 262,50
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	45 262,50	0,00	0,00	45 262,50

Liite 12. Vastuusitoumukset

€ tai sanallinen selitys	Muutos		
	31.12.2008	31.12.2007	2008-(2007)
Kansainvälisille rahoituslaitoksille annetut sitoumukset	0,00	0,00	0,00
Vastuut vahinko- ja vakuutuskorvauksista	0,00	0,00	0,00
Muut vastuut	0,00	0,00	0,00
Vuokrasopimukset	30 973 000,00	29 104 000,00	1 869 000,00
Yhteensä	30 973 000,00	29 104 000,00	1 869 000,00

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimusvastuut**Vuokrasopimukset****Vähintään 5 milj. euroa olevat sopimukset yhteensä**

Määräaikaiset sopimukset

9 635 000

Toistaiseksi voimassa olevat sopimukset

Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset

Vuositaiset talousarviomenot yhteensä, arvio

- Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset yhteensä

0,00

Liite 13. Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat	Varat	Käyttötarkoitus
	31.12.2008	31.12.2007	
Apteekin rahasto	72 494,20	15 367,58	Tutkimus ja opetus
Hallituksen vararahasto	1 501 679,29	1 503 419,64	Tutkimus ja opetus
Pentti Kaiteran rahasto	490 112,84	447 863,92	Tutkimus ja opetus
Lehtori Anna Vuorion rahasto	423 301,93	440 414,46	Tutkimus ja opetus
Oulangan stipendirahasto	101 305,63	105 926,62	Tutkimus ja opetus
Anna Esteri Timolan rahasto	89 316,71	35 465,51	Tutkimus ja opetus
Tyyni Tanin rahasto	644 450,13	685 561,35	Tutkimus ja opetus
Raili Korkan rahasto	84 996,31	88 877,80	Tutkimus ja opetus
Ida ja J.A.Räisenin rahasto	28 596,90	28 522,81	Tutkimus ja opetus
Lahjoitusprofessorit	472 642,04	565 803,37	Tutkimus ja opetus
Lehtori Aino Hoikkalan rahasto	97 500,89	92 417,21	Tutkimus ja opetus
Yhteensä	4 006 396,87	4 009 640,27	

Liite 14. Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma tai varojen määrä	Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
Säätiöt		
Oulun yliopiston tukisäätiö	2 840 730,69	apurahat/tutkimus
Oulun yliopistorahasto	1 515 009,84	tutkimus ja opetus

Liite 15. Velan muutokset

Oulun yliopistolla ei ole liitteessä ilmoitettavia velkoja.

Liite 16. Velan maturiteetti ja duraatio

Oulun yliopistolla ei ole liitteessä ilmoitettavia velkoja.

Liite 17. Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Vuoden 2008 kirjanpitoon on maksuperusteella kirjattu 409 089,31 euroa vuoden 2007 palkkioita, koska kirjanpitojärjestelmään ei siirretty seuraavan vuoden puolella maksettuja takautuvia vuoden 2007 erää.

Yliopiston toimintamomentilta on maksettu momentin perustelujen sallimia siirtomenoja (lkp-ryhmä 82–83) yhteensä 1 836 997,76 euroa. Tästä summasta opiskelijoille maksettuja apurahoja on 1 527 701,69 euroa ja opiskelijoiden valtionhallinnon ulkopuolella tapahtuvasta harjoittelusta maksettuja menoja 309 296,07 euroa.

Suomen Akatemian siirtomenomomenttia 29.60.501 sekä siirtomäärärahoja 4.07.29.60.501 ja 4.06.29.88.50 on käytetty momentin perustelujen sallimiin menoihin seuraavasti:

Lkp-tiliryhmä	Euroa
12 Koneet ja laitteet	17 881,89
40 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	629 368,81
41 Henkilöstökulut	8 087 792,11
42 Vuokrat	48 081,50
43 Palvelujen ostot	316 613,64
45 Muut kulut	822 143,44
49 Sisäiset kulut	1 517 489,82
51 Rahoituskulut	20,67
82 Siirtotalouden kulut	182 629,12
93 Suoritetut arvonlisäverot	167 935,80
Momenttien käyttö yhteensä	11 789 956,80

Ulkoministeriön siirtomenomomenttia 24.50.66 ja 4.07.24.50.66 on käytetty momentin perustelujen sallimiin menoihin seuraavasti:

Lkp-tiliryhmä	Euroa
40 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	25,02
41 Henkilöstökulut	60 192,76
42 Vuokrat	262,83
43 Palvelujen ostot	63,77
45 Muut kulut	7 781,92
49 Sisäiset kulut	33 319,67
Momenttien käyttö yhteensä	101 645,97

Opetusministeriön Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen siirtomenomomenttia 29.90.50.02.2 (Liikuntatoimi) on käytetty momentin perustelujen sallimiin menoihin seuraavasti:

Lkp-tiliryhmä	Euroa
41 Henkilöstökulut	24 488,77
45 Muut kulut	2 366,36
93 Arvonlisäverokulut	144,87
Momenttien käyttö yhteensä	27 000,00

Oulun yliopiston käyttöomaisuuteen on kirjattu työ- ja elinkeinoministeriön/Venäjän velkakonversiovaltuuteen perustuvalla sopimuksella (7.7.2008) hankitusta laitteesta 353.739,59 euroa (550.000 USD) laitteen tullausarvon perusteella.

6 Allekirjoitus

Tilinpäätös hyväksytty Oulussa 10. maaliskuuta 2009

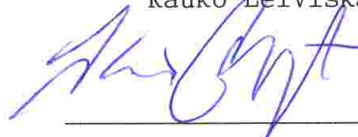
Lauri Lajunen

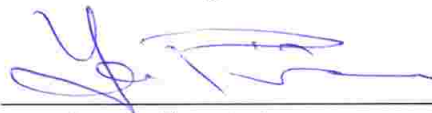
Kauko Leiviskä

Pauli Siljander

Kimmo Alajoutsijärvi

Jouni Pursiainen

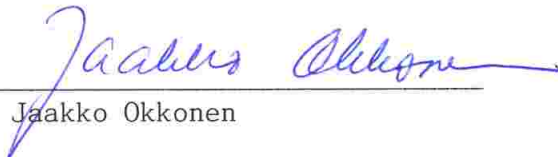
Timo Lauttamus

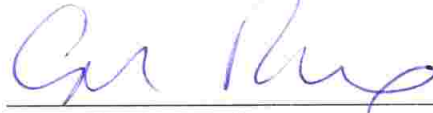
Markku Savolainen

Timo Kenakkala

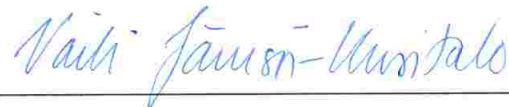
Jaakko Okkonen

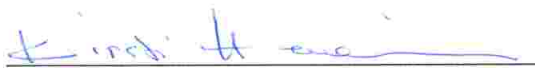
Gordon Roberts

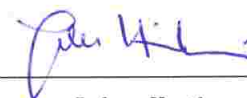
Matti Isohookana

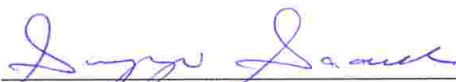
Vaili Jämsä-Uusitalo

Kirsti Heikkinen

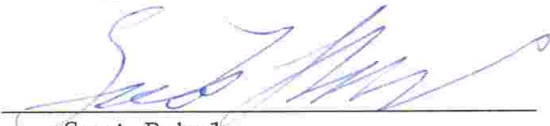
Juha Huikari

Seppo Saarela

Miikka Saukko

Sami Pekola

Oskari Huusko

Milja Seppälä